ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év. Budapest, 1898, vasárnap, január 16-án. 16. szám.

Chablon ur.

(mk) Receept szerint dolgoznak a kormányaink, mint akik a szakácskönyv szerint főznek és patikai szerekkel szeretnek. Ha kis baj van valahol, megy egy távirat a hatósághoz: „Azonnali jelentést kérek", mintha a jelentés segitene; ha nagyobb baj van, leküldenek egy kormánybiztost, mintha a kormánybiztos segitene. És a bajok is osztályozva vannak. Egy kisebbfajta zendülés, az jelentés; az árviz, az kormánybiztos; az éhség, az miniszteri biztos, hidfölavatás bankettel, az személyes megjelenés és igy tovább.

A chablon! Nem is egy fogalom ez már, de szinte személy. Az ember pápaszemmel képzeli nagy aranyóraláncczal és burnótszelenczével. Chablon ur ez a vén miniszteri tanácsos. Chablon ur a a totum fac. Chablon ur szippant a burnótszelenczéjéből és tanácsol ő excellencziájának — és ezzel minden gond el van vetve. Az isten három személyben képzelendő, Chablon ur nyolcz személyben, mert minden miniszteriumban ott van Chablon ur és dirigál, egy olyanforma fiókos-ládikát tartva a kezében, aminő a konyhákban van különféle feliratokkal: paprika, bors, gyömbér, czimet s ha bors kell vagy czimet, Chablon ur csak az illető fiókot nyitja ki.

Különben igen derék, jószivü és megbizható lélek Chablon ur, ki nem képes semmi ujra és merészre, de nem is reszkiroz semmit; egy kicsit viseltes ruhában jár és az aranyóraláncza is talmiarany, de azért apránkint minden hatalmat magához szedett s uralkodik minden resszortban.

Chablon ur tevékenysége sokoldalu, teendői bokrosak. Most aktát intéz el, ha nagyon kényes s i b e r o z z a. Majd deputácziókkal végez — elmondatja nekik a választ, amely ne kötelezze semmire a minisztert, de öket mégis kielégitse. Chablon ur tesz, vesz, örökös mozgásban van és igen vigyáz rá, hogy a lépése annyi czentiméter legyen, amennyi az előző lépése volt, szóval Chablon ur egész működését nehéz volna felölelni, azért ezuttal csak egyik ágát vesszük, a közigazgatásit, illetve a személyzet megválogatását és a nemzetiségi politikát. Be akarjuk neki bizonyitani, hogy a methodusa nagyon rossz.

Chablon ur kitanitja a miniszterét, hogy a főispáni székeket töltse be, ahol üresek. Mert ha egy szék üres, ez azt mutatja, hogy elfér rajta valaki. Már most hol vegye a főispánt? Chablon ur kinyitja a „főispánok" feliratu fiókot s azonnal nyilvánvalóvá lesz, hogy és hol vehetik a főispánt.

A főispán vétethetik esetleg azért, mert valakinek mandátum kell, vétetik tehát főispánul egy olyan képviselő, akinek könnyü kerülete van.

Ha nincs mandátum-szükség, akkor a főispán vétetik az olyan képviselőkből, akik gazdagok, vagy akik jól nősültek.

Akik közpályan akarnak müködni, de egyéb funkczióra alkalmatlanok.

Akik által egy-egy apprehendáló familia kibékittetik.

Akik abban a megyében nagy gyökerekkel vagy hatalmas rokonokkal birnak.

Ezekből lesznek a főispánok, tekintet nélkül az illető megyének szükségleteire, helyzetére és tekintet nélkül az illető kinevezettek egyéni képességére és tulajdonaira, ugy, hogy vannak hatalmas, nagytehetségü főispánok olyan megyékben, ahol csak csibukozni kell s nem avatkozni semmibe s viszont vannak egészen kezdők, tehetetlen alakok olyan nehéz nemzetiségi pozicziókon, ahova kész államférfiakat kellene megnyerni főispánokul bármi áron s czimekkel emelni tekintélyüket, rendelkezési alappal ellátni öket, mert diplomácziai és kormányzati képességüktől függ esetleg az ország békéje, illetve azon vidéknek vagy nemzetiségnek jövendő magatartása.

És hagyján. Ha már meg van is ez a gyenge főispán a nehéz poziczión, még mindig meglehetne szivlelni, ha Chablon urral most egy csoda nem történnék.

De egy tüneményes csoda esik vele. Kettészakad, — mint Bosco kezeiben a nyul, vagy mint a baczillus szokott ketté

Levél Mikszáth Kálmánhoz.*

Irta: Dóczi Lajos.

II.

Bécs, 1898. január első felében.

Kedves barátom! Hol is hagytam el? A première-n! Hiába. Utolsó szavam is *première*, amióta legujabb premièrem után majdnem loppal hagytam el a fővárost. Eh, hagyjuk a Première-ket (az Istenért, ha nem akarsz *afférba* keverni, ne szedess *Prémièret!*) s menjünk odább.

Azt irod, hogy a paszomántos ortografiáról irt czikkem otthon figyelmet keltett. Nem vettem volna észre, ha meg nem irod. Az „Egyetértés" ⊙ jegyü irójának kivételével, akinek jóakaratu és okos megjegyzéseit alább szóvá teszem, a collegák, ugy látszik, nem találták észrevételeimet oly *nivón* állónak, hogy a megvitatásra méltassák. Azt kell tehát hinnem, hogy czikkem, amennyiben hatása volt, nem termékenyitő, hanem inkább — hogy is mondjam? vagy hogy is irjam? — inkább csak fascináló hatással volt.

Szivem szerint mondva: jobbnak, *biztosabbnak* is találnám ezt irni: *fascinirozó* hatással. De megvallom, nem tudom ez esetben, melyik a helyes. A telegra*fál*ni görcsöket okoz, a photogra*fál*ni is, de már a declamál, reparál helyett nem irnám soha declamározni vagy reclamározni. Viszont bizvást irom profitirozni, és különösen *avanceirozni* és nyakütés gyanánt érzem, ha azt olvasom, hogy valami államtitkárrá *avanzsált.*

Van-e erre szabályom? Nincs. Szabály az *izlés*, amint a nyelv dolgában egyáltalán az izlés nagyobb ur a grammatikánál is. S ebben igazat adok az „Egyetértés" czikkirójának, amidőn azt vitatja, hogy fölfogásom a gyakorlatban nem találhat föltétlen érvényesülést.

Csakhogy itt a dolog ugy áll, hogy én *szabadságot* akarok s azok, akik ellen tollamat forditom, *nyűgöt* diktálnak. Azt mondják ök (és velök ⊙ ur is), hogy az „iroz" nem magyar igeképző, tehát föltétlenül elkerülendő; mig az „ál" igenis magyar képző. Teljesen igaz. Használ, kinál, zabál, kiabál: mind magyar szó, „iroz"-ra végződő magyar ige pedig nincsen. Az „irozni" nem egyéb, mint a német „iren" átvétele s megszabadulunk tőle, csak akarjunk.

Én beismerem, hogy a németből vettük a képzőt. De tagadom, hogy ezért meg kell tőle szabadulnunk s tagadom, hogy a nyelvérzék és az izlés *akarjon* is tőle szabadulni. Eszeágában sincs annak a magyar géniusznak ez a türelmetlenség. Amint vannak olyan idegen családnevek, amelyeket kivet a magyar nyelv gyomra, s olyanok, amelyeket bevesz, ugy a német szók és képzők közt is válogat szeszély, törvény, vagy izlés szerint, de mindenesetre félreismerhetetlen hajlandósággal vagy ellenszenvvel. A Bevilaquákból Bornemisszát csinált, az Odescalchit meghagyta és ugy ejti, mint az olasz helyesirás kivánja, a Wenckheimokat és Degenfeldeket akkor nem tekintené magyaroknak, ha megmagyarositanák a nevüket. Még a magyaros Laczkovicsból is Laczfit gyártott, de Dégen Gusztávtól nem kiván magyarositást. Átalában minden idegen hangzás közül — ez tapasztalás — legkönnyebben türi vagy legalkalmasabban gyurja át a *németet.* Hogy miért, arra talán rátérek. Annyi bizonyos, hogy nem szeretetből.

Az „ál" és „iroz" dolgában is valami ki nem magyarázható, de nagyjában csalhatatlan ösztönt mutat föl a nyelv szelleme, amelyen a hájas ortografia hiába próbál erőszakot tenni. Sohasem mondjuk: *kifundirozni* valamit. De mintha krikrit csinálna az ablaküvegen, ugy fáj az aczéltól, mely azt irná: *morfondál,* morfondirozni helyett. Egy tapasztalási szabályra még is rábukkantam. Ez az, hogy főleg az *egy* tagu idegen szó az, amely az „ál" képzőt absolute elrugja magától. A *blamiroz* helyett van, aki *blamált* ir és az ártatlan vidéki fruskákat rászoktatták a lapok az ily szólásra is: Ugyan, mama, ne *szekáljon!* De irja le

* Lásd az „Országos Hirlap" január 6-án megjelent számát.

váltni és mindenik fele egész lesz. Most tehát két Chablon ur van az egyből. Az egyik marad a miniszteriumban, a másik az uj főispánhoz szegődik és kiséri pályáján.

A főispáni Chablon ur megdiktálja, hogy mit tegyen a méltóságos ur, mielőtt lemenne az ő nemzetiségi megyéjébe. Legelőször is keressen egy leibzsurnalisztát, aki ott egy lapot szerkeszszen neki, és lobogtassa a magyar államiság zászlaját. A lobogtatásért természetesen egy kis szubvenczió is jár. Most rendben van minden Chablon ur izlése szerint, és lemennek sok jó igyekezettel mind a hárman: a főispán azzal az eltökéléssel, hogy erélyes lesz, a leibzsurnaliszta azzal a szándékkal, hogy harczias lesz, Chablon ur pedig . . . Eh, iszen Chablon ur nem gondolkozik!

Nos és mi az eredmény? A nemzetiségi megye csendes, mikor oda érnek, nincs semmi baj, nem mozdul semmi. De mindegy. A főispánnak erélyesnek kell látszani, tehát erélyes lesz s kikezd egyes emberekkkel, mennydörög, üt, vág, sczénákat csinál a megyegyülésen, hogy lássák fent, milyen erélyes, a leibzsurnalisztának pedig harcziasnak kell lennie és lobogtatni az államesszmét, tehát lapja minden számában föltár valami nemzetiségi pörsenést s megmar érte néhány embert s megveresczeruázva felküldi Berczik Árpádnak, hogy lássák, miszerint „lobogtat“ és müködik.

Az eredmény summa summarum az, hogy egy év mulva a megyében, mely csendes és nyugodt volt mikor átvették, a hazafias m ü k ö d é s folytán feje tetejére fordul minden.

Sok példa van erre a multból és a jelenből. Mert a chablonok a multból származnak még. Rég eltünt kormányok hagyták itt, soha be nem váltak, de azért váltig folytatják.

Nem akarjuk a példákat felsorolni, mindenki tudja azokat s nem is lehet értük a jelenlegi kormányt okozni. Bánffy, illetve Perczel kinevezései sok tekintetben megfelelők, gondos körültekintéssel volt néhány kinevezett megválogatva. Mármár azt hittük, hogy Chablon ur nyugdijba megy.

De Chablon ur megint kipattant mint tanácsadó a fiumei kormányzói szék betöltésénél. Mindezeknek eszünkbe kellett jutni most s indokolt volt, hogy kidomboritsuk, kiszinezzük.

Mert mi a tény? A tény az, hogy Fiumében zavarok vannak, messze belátháthatatlan bajok, minden rétegbe benyulók, melyeknek orvoslása égető teendő lenne. Egy ügyes, gyakorlott államférfiura volna ott szükség, aki tekintélyével, nagy tapintatával és biztos kezével meglelje és végigcsinálja velünk, velök a kivezető utat. És mi történik? Ezen tapasztalt, ügyes államférfi helyett oda küldenek kormányzóul egy kezdő urfit, aki a fiumeieken tanulja ki a közigazgatási joggyakornokságot.

De hát ki tehet erről? Ez csak a logika ellen van, A logikánál hatalmasabb Chablon ur. És Chablon ur azt huzta ki a fiókból:

„Meg kell nyerni egy apprehendáló familiát.“

POLITIKAI HIREK.

Az ülésszak berekesztése. Az országgyülés első ülésszakát hétfőn rekesztik be. A képviselőházban tizenegy órakor fogják felolvasni a legfelsőbb kéziratot s délután egy órakor a főrendiház is ülésezik a kézirat meghirdetése czéljából. Kedden a főrendiház már az uj választásokon is átesik.

Pártértekezletek. Az országgyülési pártok az ülésszak berekesztése alkalmából értekezletet tartanak, hogy az uj ülésszakra kijelöljék a tisztviselőket és a bizottságok tagjait. A szabadelvü párt ezt az értekezletet kedden este hét órakor tartja, mig a nemzeti és a függetlenségi párt már hétfőn este megállapodik a maga jelöltjeiben. Az értekezletek különben elvesztették a legfőbb érdekességüket, mert alelnök-jelölteket már nem kell keresni, miután Berzeviczy Albert ujra elfogadta a jelölést. A függetlenségi párt a forma kedvéért mégis jelöli vele szemben Kossuth Ferenczet.

A főrendek ülése.

Délután egy órakor a Muzeum homlokán még ott lengett a lobogó. Akik odalenn sétáltak a kopár parkban, a fejüket csóválták.

— Talán már a méltóságos urak is obstruálnak?

Olyan meglepő az, ha a főrendek mostanában két teljes óráig is győzik türelemmel. Mert máskor tizpercz alatt végeznek husz darab előterjesztéssel. Igaz, hogy ma a második provizórium és a munkásjavaslat feküdt előttük, két olyan javaslat, amely odaát a tisztelt Házban nem tudott idejére megszületni, de együtt is tartotta a méltóságos urakat tizenkétszer tiz perczig. És ennyi idő az, amelynek elfecsérlése miatt már obstrukczios hajlandósággal is megvádolják a főrendeket.

Pedig olyan csöndesek voltak. A provizóriumnál csak az egy Prónay Dezső beszélt három perczig (és ez csak nem sok, amikor Prónay egymaga képviseli a méltóságos főrendek közt az egész szélsőbalt!), a munkás javaslatnál pedig összesen négy főrendnek voltak kérdései (abból is a részletekre maradt egy). Aztán két miniszter beszélt, a provizóriumnál báró Bánffy Dezső, a munkásjavaslatnál Darányi Ignácz — és ezzel vége volt.

Igy obstruál a főrendiház. . . .

Egy csomó bejelentés.

Gróf Károlyi Tibor alelnök tizenegy órakor megnyitotta az ülést és bejelentette, hogy esetleges felvilágositások megadása érdekében jelen vannak az ülésben Nemeskéri Kiss Pál földmüvelési államtitkár és Bartóky József osztályfőnök.

Megmondotta továbbá, hogy a király ő felsége kegyelmesen fogadta a főrendiház ujévi szerencsekivánatait.

Bemutatta ezután a miniszterelnök átiratát a kvótára vonatkozó királyi döntésről, majd részvéttel

---

valaki ezt: hogy „erős szemmel *fixálta* ellenfelét“, hogy „üzletet *stornál*“, képet *skizzál* vagy adót *fatál* (*fatális* biz az, hogy még a *fatálról* is adót kell *fatirozni!*) vagy hogy a pulykát ügyesen *tranchálja* a háziasszony! Az ily helyesirás bizony joggal *frappál*ná a legközömbösebb olvasót is és ugy találná, hogy *zsenálja* magát igy beszélni, ha százszor igy olvasta is a legelterjedtebb hirlapban.

És mégis van *egy*tagu idegen szó, amely nem birja el az „iroz“ végezetet. Például azt nem irnám: kuriroz, *kurál* helyett és bátran irom, hogy a klerust *portálja* a „Budapesti Hirlap“, noha nem merném irni, hogy *poussálja*. S amily szüzmagyar szó a *darál*, oly izléstelen és magyar-ellenes volna azt irni, hogy a katonának *parálni* kell, nem pedig *parirozni*.

De elég a példából, ne hogy az illustratió elnyomja a szöveget. Elmefuttatásom igazi tárgya csak elvek fejtegetése lehet s az elv, melyet e példák alapján megállapitani szeretnék, az, hogy tehet az ifjuság a Pestre érkező német *szinészekkel* amit akar, de a német szókkal és hajlitásokkal, amelyek a szomszédságnál és keveredésnél fogva évszázadokon át nyelvünkbe szivárogtak, itt, ugyszólván, magyar szócsaládokba házasodtak, üzletet és gazdaságot alapitottak, nem lehet igy elbánni. Azaz, hogy lehet — mit ne lehetne? — de a terrorizmus, melyet erészben elkövetünk, a fütyülés, tombolás és főleg a gyülöletes inquirálás, amelylyel a legrégibb és legigénytelenebb ismerősöket megállitjuk s gunyosan kérdezzük: „Uraságod, ugy látszik, itt idegen?“ — megboszulja magát anyagi és erkölcsi tekintetben. A denuntiatiók és önkényes kiutasitások szegényitik vagy megmerevitik a prózát, apasztják a nyelv hajlékonyságát, megtévesztik az olvasót és az irót olyan dolgok iránt, melyekben kétkedni eddig eszébe sem jutott, magyarosság helyett magyarkodást szülnek, természetesség helyébe modorosságot tesznek, tudomány helyébe tudákosságot s idővel oda visznek bennünket, hogy senki sem tudja, van-e még Magyarországon ember, aki igazán tud magyarul?

És miért mindez? Rá vagyunk-e szorulva? Rosszabbul állunk-e a próza dolgában, mint elődeink? Hanyatlik-e nyelvünk? Csak vedd kezedbe, kérlek, Jósika valamely regényét és hasonlitsd össze a legutolsó esti ujság borzetudósitásával: azt fogod találni, hogy Klein Jákob (ha nem *forgálja* a magyarságot) jobban ir magyarul, mint a félszázad előtt divott magyar Walter Scott. Még a Kemény Zsigmond prózájához képest is, ha regényeit nézed, óriási haladást mutat a mai tárcza-novellista magyarsága, ami a stil folyékony és természetes voltát illeti. A magyar olvasóközönség tizszer, huszszor akkora, mint harmincz évvel ezelőtt volt. A kormány magyar, a tanitók magyarok, a világon nincs hatalom, amely germanizálni vagy elolálhositani birna vagy akarna bennünket.

Honnan tehát ez a folytonos aggódás, ez a féltő polizei-rendszer a legaprólékosabb dolgokban, ez a kiállhatatlan megrendszabályozása az iró és olvasóközönségnek, amelynek németes a „daczára annak“ kifejezés, de mindjárt honos és zamatos, ha a „dacz“ helyett az áll, hogy *trucczára?*

Egyszerüen onnan, hogy némely tiszteletreméltó és őszinte fanatikus hazafias elméjében és képzeletében még mindig Bach kormányozza az országot. Amint a közjogi puristák előtt ott kisért folyton a kamarilla, az udvar, az aulicus politika és a magyaron zsarnokoskodó Bécs (szegény Bécs!), ugy a nyelvtisztitók beteges, örökös réme a germanisatio. Ettől a tüztől, amely nem ég, szökik az orthologismus abba a vizbe, amely voltakép pocsolya s melyet izléstelenségnek nevezek, a német szomszéd elől Párisba, sőt Európából Ázsiába. Mert ime, ép a napokban olvasom egy különben értelmes czikkben (a „Magyar Ujság“-é volt) ezt a gyönyörü szót: *burzsóázia.*

Burzsóázia! Lehetetlen, hogy a ki e kifejezést használja, ne tudja, hogy azt bourgeoisie-nak irják. Mért iszonyodik az eredeti helyesirástól? Számithat-e oly olvasóra, aki a fogalmat ismeri, anélkül, hogy a szót eredeti, helyes formájában valaha látta volna? Vagy a gallicizmustól akarja megóvni nyelvünket? Nem. Megsugom, hogy mily ördög viszi rá az ily szörnytettekre. Rossz lelkiismerete van az

emlékezett meg Blaskovich György és Görgey Kornél halálárol.

Végül a főrendek tudomásul vették, hogy a képviselőház hozzájárult a községi helynevekről szóló javaslaton történt módositásokhoz és hogy a jövő ülésszaktól kezdve gróf Szápáry László és gróf Andrássy Géza is gyakorolhatják főrendi tagsági jogaikat.

A második provizórium.

Következett a vám- és banküguyek ideiglenes rendezéséről szóló javaslat tárgyalása.

Báró **Prónay** Dezső kijelentette, hogy a javaslatot még általánosságban sem fogadja el, ámbár elismeri, hogy ideiglenesen alig lehet mást tenni, mint hogy a status quot fentartjuk. De ahogy ezt a kormány javaslata teszi, az közjogba ütköző. Inditványozhatná ennélfogva, hogy a javaslatot szerkezeti gyarlóságának kijavitása céljából utasitsák a jogügyi bizottsághoz, de minthogy ennek gyakorlati eredménye ugy sem volna, egyszerüen csak arra szoritkozik, hogy a javaslatot általánosságban sem fogadja el.

Báró **Bánffy** Dezső miniszterelnök erre felvilágositotta a főrendiházat, hogy Prónay tévedésben van. A kormány javaslata, szigoruan a törvény betüihez ragaszkodva, csak azt az állapotot hosszabbitja meg, amelyet az első provizórium elfogadásával maga a főrendiház is helyeselt. Közjogi sérelemről itt szó sincsen. Az osztrák kisebbség magatartása megakadályozta a provizórium alkotmányos megvalósitását, a kormánynak tehát gondoskodnia kellett, hogy a kiegyezési javaslatok elintézésére még legyen mód és alkalom. Végül a miniszterelnök megkérte a főrendeket, hogy mint a képviselőház, vegyék ők is tudomásul a január elsején szükségessé vált intézkedéseket.

A főrendek tulnyomó többsége a javaslatot elfogadta és a fölmentést is megadta.

A munkásjavaslat.

Következik a napirend utolsó tárgya, a munkások és munkaadók közti jogviszony szabályozásáról szóló javaslat tárgyalása.

Gróf **Dessewffy** Aurél elfogadta a javaslatot, de megkérdezte a földmüvelési minisztert: mit szándékozik tenni a kormány a folyton terjedő szocziálista izgatás megfékezésére a sajtószabadság korlátain belül. Másik kérdése a kötelező munkásigazolványokra vonatkozott s nem helyeselte, hogy az igazolványok kiváltása alul való fölmentésre a kormánynak jogot ad a törvény.

Darányi miniszter elismerte, hogy a mostani törvényjavaslat végrehajtása a kellő mértékben csak a *közigazgatás államositása után* eszközölhető. Megjegyezte azután, hogy a szocziálista ujságizgatás ellen már megtették a lépéseket; 1897-ben 20 sajtópört inditottak. Ebből 3 marasztaló, 3 fölmentő itélettel végződött, 14 függőben van. Az igazolványok dolgában megigérte, hogy a legnagyobb óvatossággal fogja gyakorolni azt a fölhatalmazást, a melyet a törvény ad neki. Ezután ismertette a javaslatot s a főrendek előtt is megismételte azt a nagyszabásu programmot, amelylyel az egész munkáskérdés rendezését akarja elérni. Végül hangsulyozta, hogy a kormány számit a törvény végrehajtásánál a főrendeknek, mint nagybirtokosoknak humanitására.

Báró **Prónay** Dezső, a következő szónok, megtámadta a földmivelési minisztert azért, mert a gazdasági törvény végrehajtását politikával kötötte össze, a közigazgatás államositásával; aztán megtámadta a kormányt azért, mert a napszámosok adómentességéről szóló törvényt nem hajtja végre. Az aratókat vállalkozóknak kvalifikálják a finánczok és e czimen nagy mértékben megadóztatják. Igy járnak el a kinevezett tisztviselők.

Gróf **Zichy** Nándor inkább elismerést szavazott a miniszternek, hogy végre erős kézzel nyul a rendezéshez. Programmjával mintha azt mondaná: pater peccavi. Az sem áll, hogy ez a közigazgatás nem tudná a törvényt végrehajtani, hiszen semmiféle államositás sem tehetné a közigazgatást szolgaiabbá, mint amilyen ma. Inkább azt kellene végre elérni, hogy a központi hatalom ne befolyásolhassa ugy a közigazgatást. Mert most megtörténik, hogy bizonyos felforgató röpiratokat szabadon terjeszthetnek, ellenben az erkölcsi érzésre appellálókat elkobozzák.

Darányi Ignácz miniszter két szempontból is tiltakozott gróf Zichy vádjai ellen. Az ő programmja nem pater peccavi; amit a kormány tehetett, azt nem is mulasztotta el. A közigazgatás sem érdemli meg, hogy szolgainak bélyegezzék. Ha gróf Zichy tud konkrét eseteket, ám jelentse be és akkor a kormány gondoskodni fog a megtorlásról.

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták.

A részletes tárgyalás során báró **Podmaniczky** Géza megkérte a minisztert, legyen a végrehajtásnál gondja reá, hogy tizennégy éven aluli gyermekeket nehezebb munkára ne alkalmazzanak.

Ezt a miniszter megigérte.

S aztán már több felszólalás nem történt. Egy órára az ülés be is végződött.

A magyar magánjog kodexe.

A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészitő állandó bizottság tegnap tartotta első teljes ülését Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése mellett. Az ülésen jelen voltak: dr. Plósz Sándor államtitkár, Lányi Bertalan miniszteri tanácsos, a bizottság vezető tagja; dr. Imling Konrád királyi itélőtáblai tanácselnök, dr. Thirring Lajos királyi itélőtáblai biró, dr. Sipőcz László árvaszéki elnök és dr. Zsögöd Benő egyetemi tanár, szerkesztő tagok; dr. Oberschall Adolf, dr. Vavrik Béla kuriai tanácselnökök, Ádám András kuriai biró, dr. Kovács Gyula, dr. Nagy Ferencz, dr. Sághy Gyula egyetemi tanárok, dr. Győry Elek, a budapesti ügyvédi kamara elnöke és Köves György ügyvéd, tanácskozó tagok.

Erdély miniszter az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

Üdvözlöm önöket egy nagy feladat megoldásának, egy nagy czél megvalósitásának küszöbén.

Fogadják szives köszönetemet vállalkozásukért.

Az önök neve, tudása tekintélyét, megbizhatóságát, általánosan ismert komoly kötelességérzete sikerét biztositja e bizottság működésének.

Nagy kötelesség, aminek teljesitésére vállalkoztak.

Ő felsége a király által jóváhagyott szervezet alapján működünk. De ezen önként, hazafiul készséggel elvállalt kötelesség egyszersmind biztositja önöknek a jogot is követelni, hogy a megkezdett munka befejeztéig abban ne hagyassék.

Önöknek akarniok kell. Juttassák érvényre az ország közvéleményében rejlő nagy erőt. Nincs hatalom, mely ez előtt megállhat. Hiszen nincsen ez országnak egyetlen gondolkodó fia, aki a magyar magánjog rendszerbe foglalásának és egységes megalkotásának: a magyar állam önállóságára, a magyar birodalom hatalmi megszilárdulására kiható nagy fontosságától áthatva nem lenne.

E nagy érdekre tekintettel minden mulasztás e téren bün számba megy az ország egységes fejlődése, egységének megszilárdulása ellen.

Vegyék igénybe az ország közvéleményében rejlő nagy erőt. Ne engedjenek visszalépést.

Előre kell haladnunk szakadatlanul, mert a ki lerombolja holnap, amit ma épitett, czélhoz soha sem ér.

Az irányt és elveket, melyeket a mű megoldásában véleményem szerint követnünk kell, nagy vonásokban a képviselőházban jeleztem volt.

A magyar magánjog kodexének megalkotásánál *Verbőczy* módszerét kell követnünk.

Irjuk meg a magyar jogot ugy, a mint az évszázadok alatt a magyar nép életéből — szükségletéből fejlődött — megtisztitva attól, ami benne idegen.

Egyik kezünket szakadatlanul a magyar nép élet-üterén kell tartanunk, hogy a tudomány és a müvelt népek tapasztalatából vont igazságok által megvilágitott foliansokba olyan szabályokat iktassunk, melyek a magyar nép kedélyével, igazságérzetével és értelmi fejlettségével teljes összhangzásban vannak.

A képhez alkalmazzuk a keretet s nem megforditva. Az a törvény, mely nem áll összhangban a nép jogérzetével, szokásaival, életszükségletével, általában nem egészséges. Fokozott a baj a magánjog terén. Állandóvá tesz egy kellemetlen érzést, mint egy beteg életszerv az emberi testben.

Rá kell állanunk a magyar jogfejlődés alapjára.

Aki ennek létezését tagadja, annak nincs igazsága.

---

ipsének. Azért irja igy — öntudatlanul — mert a szót a *németből* vette, a *német* ujságok fényén ismeri, s önkéntelenül fél, hogy germanismust követ el, mikor egy „e"-re végződő idegen szót magyarul hajtogat.

Ez a paradox (nem Parade oksz!) állitás vezet vissza kiindulópontomhoz, az „iroz" és „ál" igeképző közötti határjáráshoz. Tiszta előttem most már, hogy mely esetekben dictálja a nyelvérzék az „ál" és melyekben az „iroz" képzőt. Minden olyan idegen szónál, amelyet nem a német szólásból, hanem *közvetlenül* az illető nyelvből vettünk át, helyes az „ál" (az igaz, hogy ez jobbára csak a *latin* nyelvre „áll"). De oly szó, amelyeket gyakorlatban a *németségtől* vettünk át, legyen az franczia, görög vagy angol, csak az „iroz" képzővel válik nálunk igévé! Világos ez oly szóknál, mint a blamèr és friser. Ezeknél az értelemből bizonyitható, hogy nem a franczia *élő* nyelvből jöttek át hozzánk. Francziául *blamèr* annyit tesz, mint gáncsolni, *friser* pedig *hajat sütni*, de nem fésülni. A blamage és frisura értelme csak a német és a magyar használatban van meg. Ezer magyar emberre, aki tudja, hogy tranchirozni mit jelent, csak egy esik, aki előtt a „Trancher une question"-féle fordulat is ismeretes. S igy világos, hogy az „irozni" üldözése tiszta németüldözés. Nem is bánnám, ha mindenütt jó és izlésszerü magyar képzőt vagy szót tudnának neki substituálni. Nem is vagyok én hive az idegen szók tulságos használatának, csak azok mellett kardoskodom, akik titokban nyögik a telegrafál nyügét s azt akarnák, hogy ha már el nem kerülhető az idegen szó, használjuk is mint idegent, s ne huzzunk rá *antikvitás*, *kvalitás*, *fotel*-féle* kényszerzubbonyt. Ezren meg ezren vannak, akik fejrázva vagy fogcsikorgatva türik ezt a jármot, elnyomják jobb meggyőződésüket és jobb izlésüket, csak hogy rosszabb magyaroknak ne tartassanak, mint a Szürkülcti Hirnök ujdonságirója. A rossz magyarság ismertető jele pedig az, ha csak sejtetni is engedjük, hogy ránk nézve más ortografia is létezik, mint a magyar. Az ördög vigye az X és Q betüt! Nem való az magyar ujságba. Magyarosodjék meg, ha a mi kenyerünket eszi, s ne *vekszáljon* bennünket egy *antikvált* status *kvó* (igy!) erőszakos fentartásával. Még a neveken sem türjük meg és fogunk olvasni *Kvadalkvivir* folyóról, ahogy olvastunk *Csimborasszót* s olvastunk *Sekszpirt*. Pedig, hej:

Hol Shakespere helyett Sekszpir áll,
Ott a jó izlés ekszpirál.
De jó magyart ez nem zsenál!

Ezzel pedig — nem birván a tárgy kimerithetetlen voltával másképp végezni — egyszerüen elvágom a tárgyalás fonalát s maradok szerető hived stb.

* Reménylem, tudod, mi a *fotel*? Nem? Fauteuil biz az, barátom. Csakhogy a magyarnak el kell felejtenie, ha tudta, hogy honnan jött ide, mert *hangzás* szerint van irva. De hát akkor mért nem irják *otel* Hotel helyett? *D. L.*

Eddigi tárgyalásaink bizonyitják, hogy örökösödési jogunk, családjogunk, az ezekkel kapcsolatos jogi intézmények egy nagy sorozatával, még ha megengedjük is, hogy itt-ott idegen magból kelt, a magyar földnek, a magyar levegőnek a termékei.

Birtokjogunkban is nagy száma áll előttünk a kérdéseknek, melyeket igazságosan és egészségesen csak a történelmi jogfejlődés alapján, az ország különleges birtok és gazdasági viszonyaival összhangban oldhatunk meg.

Ami elkorhadt, amit a modern élet fejleményei tulhaladtak, meg fogjuk ujitani, összhangba fogjuk hozni a mai viszonyok szükségleteivel.

Semmit, ami magyar, ami a mienk, felhasználatlanul nem hagyunk.

Be fogunk épiteni mindent az uj épületbe, mint drága kincset, hogy fényt áraszszon a mult dicsőségére s irányát szabja meg a jövő önálló jog fejlődésének.

Én meghivtam s meghivom a nagy mü megalkotásához az ország egész jogászközönségét.

Bizza reánk mindenki hazafias áldozatkészséggel azt az anyagot, melyet a tudomány és az élet tapasztalatai utján e téren magának összegyüjtött.

A mi nagy és nehéz hivatásunk, a mi nagy és nehéz kötelességünk lesz, tisztelt uraim, *kiválasztani a legjobbat és abból megalkotni a legtökéletesebbet.*

Ismerve azt a nagy érdeklődést és szeretetteljes jóakaratot, amelylyel dicsően uralkodó nagy királyunk ez ügy iránt viseltetik, bizva a magyar nép alkotó erejében, bizva önök hazafias áldozatkészségében és tudásában: bizton hiszem, hogy aránylag rövid idő alatt, szivünket a nagy czélhoz jutás isteni öröme fogja eltölteni.

Erélylyel, kitartással, jó egészséggel le fogunk győzni minden akadályt.

Istentől ezeket kivánom önöknek.

A miniszter bejelentette ezután, hogy a szerkesztő-bizottság eddig három kérdést készitett elő a teljes ülés számára és ezek közül elsősorban az elővásárlási jogról szóló kérdést tüzi napirendre. Ezt a kérdést a szerkesztő-bizottság a következőkben szövegezte:

„Felvétessék-e az elővásárlási jog szabályozása a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetébe? Ha igen, vajjon az elővásárlási jog hatálya csakis a szerződőfelekre szoritkozzék-e, vagy kiterjedjen harmadik személyekre is és ez utóbbi esetben, miképen szabályoztassék az abszolut hatályu elővásárlási jog?"

A kérdéshez a jelenlevők majdnem mind hozzászólottak és az általános vélemény az volt, hogy az elővásárlási jog, daczára annak, hogy jogéletünkben csak vajmi ritkán fordul elő, az alkotandó polgári törvénykönyvben *mindenesetre szabályozandó* és pedig akként, hogy ingatlanokra nézve harmadik személyekkel szemben is hatálylyal birjon. Eltérés csak az iránt merült fel, vajjon az igy konstruált jog mint feltétlen kötelem csakis a kötelmi jog körében rendeztessék-e, vagy pedig mint dologi jog, a törvénykönyv dologjogi részében is tárgyaltassék-e?

Az egyes szónokok azonkivül még a kérdés részleteire is kiterjeszkedtek. Igy egyesek megfontolandónak tartják, vajjon az elővásárlási jog határozott összegben köthető-e ki, elidegenithető-e és határozott időre vagy pedig az első jogositott élettartamára szorittassék-e. A legközelebbi ülés napirendjén a felülépitmény kérdése lesz.

A fiumei installáczió.

(Távirati tudósitás.)

Fiume fiatal kormányzója ma töltötte be hivataloskodásának második napját s folytatta a hivatalos fogadásokat.

Az ezüst sujtással gazdagon kiczifrázott liberiáju portás méltóságteljesen fogadta az előrobogó hintókat s egy 96-ik gyalogezredbeli baka felvo . szuronnyal, csákósan és Waffenrokban őrizte a magyar lobogóval ékes kormányzói palotát.

A fogadások igazi, uri módra, délben tizenkét órakor kezdődtek. A jelentkezőket dr. *Dietrich* kormányzósági fogalmazó jegyezte elő és vezette a kormányzó elé.

Legelőször a fiumei tisztikar küldöttsége jelentkezett *Castaldo* tábornok vezetése mellett. A kormányzó félóránál tovább társalgott katonáékkal, akikkel nemcsak békében, de ilyen tüntetéses időben különösen jó barátságban kell élni.

Ezután a következők kerültek sorra: A kereskedelmi és iparkamara küldöttsége *Meynier* Henrik elnökkel, az Adria tengerhajózási részvénytársaság küldöttsége *Tóth* Géza és *Frankfurter* Albert igazgatók vezetése mellett, a magyar-horvát tengerhajózási társaság *Kopaits* Zsigmond és *Polych* Máté igazgatókkal, az osztrák *Lloyd* hajós-társaság fiumei képviselősége, a fiumei magyar tisztviselő-egyesület küldöttsége *Tóth* Géza elnök és gróf *Wickenburg* István alelnök vezetése mellett, a Casino patriotico küldöttsége *Minach* János igazgatóval, a fiumei kereskedelmi tőzsde és a kereskedelmi egyesület emberei *Maderspach* Sándor vezetése mellett, az önkéntes tüzoltó-egyesület, *Celligoi* mérnök főparancsnokkal. Vagy nyolczvan városi tanitónő és tanitó, a kiket *Mikenich* Péter vezetett, a fiumei községi takarékpénztár és a zálogház küldöttségei, a fiumei horvát kaszinó báró *Vranyezany* Györgygyel és *Kiselják* János igazgatókkal az élén, s susaki horváth gimnázium tanári kara *Kresnik* igazgatóval és még sokan mások.

A konzuli testületet, amelyet *Faber* angol konzul, mint doyen vezetett, délután 4 órakor fogadta a kormányzó kitüntető udvariassággal és előzékenységgel. A fogadtatás közben diszbe öltözött magyarruhás inasok teát szolgáltattak fel.

A nap mai eseménye a sokat vitatott közigazgatási bizottságnak az alakuló gyülése, amelyet ma este tartottak meg a kormányzó elnöklete alatt.

A bizottság tagjai: dr. *Gaál* Tibor, a kormányzóság részéről, *Feichtinger* Elek királyi tanácsos pénzügyigazgató, lovag *Hajnal* Antal miniszteri osztálytanácsos a tengerészeti hatóság részéről, doktor *Fésüs* Gyula fiumei királyi ügyész, *Donáth* Imre tanfelügyelő, lovag *Milcenich* Péter tanácsigazgató a municipio részéről, dr. *Polessi* Ferencz, a rendőrségi ügyek előadója, dr. *Pirlepich* Ágoston városi tiszti orvos és *Maderspach* Sándor közgazdasági előadó.

A municipio részéről hiányzik a podeszta és tiz városatya. Ezek egyelőre nem léteznek.

A horvát költségvetés.

(Távirati tudósitás.)

A zágrábi országgyülés ma folytatta a költségvetés tárgyalását.

Elsőnek dr. *Derencsin* szólalt fel a javaslat ellen. Tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék hamis elvekre alapitja programmját. Mindazt, amit sérelmesnek tartanak, felemlitették a feliratban. Végre is a legradikálisabb párt sem forradalom utján, hanem pozitiv alapon való küzdelemmel akarja megvalósitani elveit. Majd igy folytatja: Elválaszt önöktől bennünket az a meggyőződés, hogy a mostani viszonyok nem felelnek meg népünknek, hogy önök fenn akarják ezeket tartani, hogy fentarthassák azt a rendszert, amely népünkre sulyosodik *és kiszolgáltatja azt Magyarországnak*, mi pedig elitéljük ezt a rendszert, amely teljesen ellenkezik az igazságosság elveivel. Feliratunkra nem kaptunk érdemleges választ. Ebből azt következtetem, hogy nem tudják megczáfolni vádjainkat. A mi szemrehányásunkra, hogy megsértették a kiegyezést, azt felelik, hogy régebben, amikor én voltam kormányon, szintén megsértették. Helyes. Hanem tisztára mossa-e a bánt az, hogy elődei is hibáztak?

Ellenkezőleg, ebben benne van a beismerése annak, hogy a *kiegyezést megsértették* és hogy meg akarják sérteni.

De sem *Mazuranics, sem Pejacsevics nem sértették meg a törvényt oly mértékben, mint a mai bán, aki azt állitja, hogy a magyar zászló Horvátországban az állam jelvénye.*

Ily flagráns sértést a korábbi bánok nem követtek el és épen ez a nyilatkozat bizonyitja, hogy Horvátországot az egységes magyar állam keretébe akarják beleolvasztani.

De ezt a mi népünk nem fogja megengedni és *mindig tiltakozni fog az ellen, hogy a magyar zászló állami jelvénynek tekintessék.* Itt nem üres formaságról van szó, mert a *magyar zászló sérti a kiegyezésben elismert önállóságunkat.* Mi tiszteljük a magyar zászlót, mint szövetségesünk jelvényét, de állami jelvénynek nem ismerjük el és nem is fogjuk ezt tenni soha. (Tetszés balról.)

Egy másik bizonyság a *fiumei kérdés.* Sem Mazuranics, sem Pejacsevics nem alkotott provizoriumot, de Fiumének Magyarország által való okkupációját sem ismerték el soha. Mit tett gróf Khuen-Héderváry? Az ankéten bizalmi embere utján sans phrase elismerte Fiume okkupációját és *Fiumének ez a végleges elvesztése a történelemben gróf Khuen-Héderváry nevével lesz egybekötve.*

Áttér ezután a szónok a provizórium történetére és kifejti, hogy a horvát tartománygyülés nem hatalmazta föl a kormányt soha, hogy Fiumét a magyar kormánynak szolgáltassa át, hanem kondominiumot kivánt alkotni. De Krajcsovics az ankéten kijelentette, hogy Fiume okkupálása nem sérti Horvátország jogait. Igy nem tett sem Mazuranics, sem Pejacsevics.

Elismerem, hogy Mazuranics is és Pejacsevics is kénytelen volt meghajolni a magyar kormány tulhatalma előtt, amely nem engedte meg, hogy végrehajtsák a kiegyezést, de annyira, mint ma, még sem ment a dolog; akkor még voltak határok, amelyeken tullépni nem volt szabad. De hol vannak azok a határok, amelyeket gróf Khuen-Héderváry tul nem lépett?

A szónok ezután a belső viszonyokat birálgatja és élesen elitéli a kormány tétlenségét a paraszt-kérdésben. Ezután igy végzi beszédét:

Sokat beszéltek a koaliczió meglazulásáról és megjövendölték szétbontását. Lehetséges, hogy még sokáig a puszta kompromisszum mellett maradunk, de szétesni nem fogunk. Népünknek szüksége van miránk és bennünk több a hazafias érzés, mint a pártszenvedély. A koaliczió nem tákolmány, hanem a pártok meggyőződése szülte és az ilyen pártokat nehezebb egymástól elszakitani, mint azokat, amelyeket mesterségesen alkottak. A meggyőződés jobb forrasztószer a legjobb gyárosnál. Nem fogadom el a javaslatot. (Élénk tetszés balról. Szónokot számosan üdvözlik.)

Az interpelláczió után az ülés véget ért.

A nemzetiségi manifesztum után.

Az olvasó egy jegyzőkönyvet talál e bevezető sorok után. Ez a jegyzőkönyv érdekes dokumentuma annak, hogy három tót, egy oláh és egy szerb fiskális, jövedelmezőbb foglalkozás hiányában, miként bolonditják a román, szerb és tót hiszékeny publikumot. Összegyülnek itt Budapesten egyik vendéglő külön szobájában s ott pipaszónál elővesszik a magyar állam térképét s azon oláh nagy fejedelemséget, tót okolet és szerb vajdaságot czirkalmaznak ki. Azután e térkép-gyártás megokolására memorandumokat szerkesztenek s egy füst alatt azt is elhatározzák, hogy e stil-gyakorlatoknak ugy fognak nagyobb sulyt szerezni, hogy ide Budapestre mindenik nemzetiségből összehivnak ötven-hatvan foglalkozástalan fiskálist, elcsapott körjegyzőt, papot, pópát, dászkált és szatócsot s a liga vagy a szláv jótékonysági egyesület pénzén a staffage kedvéért ugyanannyi román, tót és szerb parasztot s ezt a gyülekezetet elnevezik nemzetiségi kongresszusnak. Ennek a kongresszusnak kell aztán magáévá tennie a kis politikai stilgyakorlatokat. És ez a kongresszus lesz hivatva, hogy az állitólagos sérelmek és panaszok összefoglalását küldöttség utján letegye a trón zsámolyához — helyesebben a kabinetiroda papirkosarába.

Az érdekes dokumentum itt következik:

Jegyzőkönyv

az 1895-iki nemzetiségi kongresszus végrehajtó-bizottságának január 10. és 11-én tartott üléséről.

Jelen voltak: a románok részéről dr. *Coroianu* Gyula; a szerbek részéről dr. *Gavrilla* Emil; a tótok részéről *Mudron* Pál, dr. *Vanovics* János és *Stefanovics* Milos.

A végrehajtó bizottság behető tanácskozás után a következő határozatokat hozta:

I.

„A helynevek magyarositásáról szóló törvényjavaslat ellen a sajtó utján *tiltakozás* fog közzététetni. Ezt a tiltakozást a szerb tervezet alapján a bizottság közösen szerkesztette s ez 1898. január 14-én egyszerre fog megjelenni a román, tót és szerb lapokban.

II.

Tekintettel arra, hogy a végrehajtó bizottság utolsó, itt Budapesten 1897. junius havában tartott ülésében már elhatározta egy második nemzetiségi kongresszus összehivását, mely csak azért maradt el, mert bizonyos időleges akadályok a szerbek részéről az elhalasztást szükségessé tették és tekintettel arra, hogy most e második kongresszus összehivását a belpolitikai helyzet is kiválóan aktuálissá teszi, a végrehajtó bizottság 1897. junius havi határozatát egész terjedelmében fentartja és *elhatározza, hogy e második kongresszust a folyó év május havának végére fogja összehivni.*

III.

E határozat szintén január tizennegyedikén fog közöltetni a román, tót és szerb hirlapokban és pedig a következő kommüniké alakjában:

„Az 1895-iki nemzetiségi kongresszus végrehajtó bizottsága 1898. január 10 és 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy a második nemzetiségi kongresszust folyó év május hava végére Budapestre össze fogja hivni. *E kongresszus főfeladata az lesz, hogy az egyesült románok, szerbek és tótok nevében a kongresszusból választandó küldöttség utján ő Felségéhez egy memorandumot küldjön.*

IV.

A kongresszus napját a memorandum végleges megszerkesztéséhez legalább husz nappal előbb összeült végrehajtó bizottság fogja megállapitani és tiz nappal a kongresszus megtartása előtt a román, tót és szerb lapokban egyidejüen közölni.

*

Nagyon érdekes különben, hogy a helynevek magyarositása ellen meginditott akciót nemzetiségi körökben sem nagyon helyeslik. A budapesti *Slovenské Noviny* egyenesen tiltakozik az ellen, hogy a manifesztum kibocsájtói a tótok nevében merjenek beszélni. A tótok nevében csak azok beszéljenek, akik őket a magyar országgyülésben képviselik.

Még érdekesebb a következő nagyszebeni távirat:

A szász választók középponti bizottsága ma tartott ülésében a brassói „Kreisausschuss"-nak azt az inditványát, hogy a helységnevekről szóló törvény tárgyában ő Felségéhez küldöttség menesztessék, *elvetette.* Kimondotta továbbá azt is, hogy a szász néppárt programmja alapján álló képviselőktől elvárja, hogy a helységnevekről szóló törvény életbeléptetése után is igyekezzenek a szász néppárt programmjában foglalt czélok és elvek megvalósitására az állami és a szász érdekekben együttesen működni. Ez a határozat azt teszi, hogy ha a szóban forgó törvény miatt ki is léptek a szabadelvü pártból, de minden olyan kérdésben, amely nem sérti a szászok érdekeit, igyekezzenek a szabad elvü párt és a kormány intencióit támogatni.

KÜLFÖLD.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósitás.)

A tegnapi viharok után ma egy kis szélcsend következett. A közvélemény a tegnapi izgatottságok után ma ki van merülve s egyelőre ujabb akcióra nem képes. Francziaország tegnap nagy lakomát csapott a szenzácziók asztala mellett s ma emészt. Az egyedüli fordulat, amely a közvélekedés irányában beállott, az, hogy eddig a zsidók mesterkedésének tulajdonitották azt a törekvést, hogy a Dreyfus-per revizió alá kerüljön, ma már azonban mindinkább tért hódit az a felfogás, hogy Dreyfus igazságtalan elitéltetése csak *tünete* annak a titkos fondorkodásnak, amelynek mozgató czentruma a klerikálizmus, amely egyesülve a *klerikális katonai syndikátussal,* merénylatet tervez a köztársaság ellen.

A *Radikal* utal arra, hogy nem a véletlen müve az, hogy *Zola, Jaurés* és *Brisson* egynapon nyilatkoztak ugyanabban az értelemben, hogy kifejezést adjanak a kardnak a szentelt füstölővel való sajátságos egyesülése fölött. *Van valami a levegőben,* irja a *Radikal, amit a tömeg még nem vesz észre, ami azonban a felvilágosodott szellemek előtt teljesen felderitett dolog.*

A *Gaulois* azt irja, hogy a szenátusban az alelnök választása alkalmával sajátságos silhuetteket lehetett észrevenni. *Boisdeffre* háta mögött sejtik a jezsuiták főnökét, *Dulac* atyát. Burkoltan bár, de meglehetősen nagy bátorsággal hangoztatják azt a véleményt, hogy a *vezérkar főnöke,* aki klerikális, *Dulac* atya, aki jezsuita és *Walsin-Esterházy,* aki pápai zuáv volt, fekete komplottot kovácsoltak a köztársaság ellen. S ezeknek a sötét árnyékoknak daczára *Scheurer-Kestner* mégis nyolczvan szavazatot kapott.

Több lap azt állitja, hogy *Zolát* minden elővizsgálat nélkül fogják az esküdtszék elé állitani. A kormány el van tökélve, hogy Zola védekezését *csak az ellene emelt vádra* engedi kiterjeszkedni s a res judicaták fölött nem enged meg ujabb pour parler-kat. *A legvégső esetben,* ha a nemzeti védelem szempontjából szükségesnek találnák, a tárgyalást *zárt tárgyalássá fogják átalakitani.*

Mindebből kitünik, hogy a kormány nem csekély nyugtalansággal várja Zola perét, mert hisz e perben, mindazok a személyek, kik akár hivatalból, akár a szinfalak mögött, a Dreyfus-perben szerepeltek, a polgári biróság elé fognak kerülni, igy főleg *Mercier* tábornok, aki a titkos iratokat a birák elé csempészte és Paty du *Clam,* aki ugy Dreyfussal mint a feleségével szemben vad kegyetlenséggel viselkedett.

A *Temps* a Zola perében a teljes nyilvánosságot követeli, mert eddigi titkos tárgyalások a nagy izgalmat nem szüntették meg.

Rendkivül mulatságos dolog az Esterházyt pártoló lapok legujabb bombája. Azt terjesztik ugyanis Zoláról, hogy *elméje egy kissé meg van hibbanva,* s igy nem is lehet komolyan venni sem nyilt levelét, sem egyéb nyilatkozatait.

A párisi véleményeknek különbözőségét jellemzi az, hogy tegnap este egy szocziálista ülésen *nagy verekedés támadt.* Az ülés fele pártolta Zolát, a másik fele támadta. A szóváltásból tettlegesség támadt, melynek a rendőrség vetett véget.

Zolát nagyon bántja a montmartre-i diákok tüntetése. A mai lapokban védekezik is az ellen az állitás ellen, hogy a hadsereget támadta volna. Azt irja nyilatkozatában, hogy nem szabad egyes intrikus tábornokokat egy kalap alá venni a hadsereggel, ami két különböző dolog. Ezek a tábornokok a hadsereget egyszerüen kompromittálták.

A Quartier latin mindazonáltal még ma is nyugtalankodik s a tüntetések Zolának az ifjusághoz intézett levele daczára tovább folynak a mester ellen.

Ma este *nagy tiltakozó népgyülést* tartottak, amelyen hevesen megtámadták a jezsuitáskodó titkos törvényszéki tárgyalasok rendszerét.

Francziaországon kivül egészen másképen itélik meg Zola bátor fellépését, mint ahogy azt a franczia diákok tették. Mint Brüsszelből táviratozzák, nyolczszáz egyetemi hallgató *üdvözlő táviratot menesztett Zolához* a Dreyfus-ügyben tanusitott férfias magatartásáért amelylyel meg akarja menteni Francziaországot attól a gyalázattól, amely a *klerikális katonai syndikátus* üzelmei következtében a Dreyfus-ügyben Francziaországot érte.

A nápolyi ügyvédi kar és a bécsi *Ethische Geselschaft* is üdvözlő sürgönyt küldött Zolának a Dreyfus-ügyben kifejtett tevékenységeért.

Ugyanily értelmü üdvözlő-táviratot küldött Zolának, mint Szegedről táviratozzák, huszonhat *szegedi ügyvéd is.*

Ezzel kapcsolatban mindinkább előtérbe tolakodik a *Dreyfus-pör reviziójának* a kérdése.

Ugylátszik, hogy a franczia közvélemény ebben az irányban fejlődik s előreláthatólag oly óriási nyomást fog gyakorolni a kormányra, hogy az nem fog elzárkózhatni az általános óhajtás előtt.

Nagy feltünést keltett az a levél, amelyet *Andrade,* rennesi egyetemi tanár, *Mercier* tábornok, volt hadügyminiszterhez intézett, aki neki a párisi Ecole Politechnique-ben iskolatársa volt. Ez a levél igy szól:

Mikor Dreyfust elitélték, senkiben sem támadt fel a nyugtalanság érzete. Ma azonban egészen másképp állanak a dolgok. Azt mondják, hogy Dreyfust elitélték egy borderau alapján, melynek irása sokkal inkább hasonlit más valakinek a kezeirásához, mint Dreyfuséhoz. Valósággal elcsodálkozik az ember a vizsgálat uj módszerén. Már maguk ezek a tények *jogosulttá teszik a Dreyfus-per revizióját.* Sem *Ravary* vizsgálóbiró, sem a Dreyfus-per előadójának jelentésében nem találok e tekintetben skrupulusokat. *De ilyen a jó jezsuita növendékek eljárása.* Miribel kollégánk soha életében nem helyeselte volna egy per ilyetén vezetését. Mercier barátom, ha tévedtél, jóhiszemüleg tetted azt. Ha azonban ártatlanul itéltek el valakit, azt okvetlenül rehabilitálni kell. Első az igazság! Félre minden Tartuffe-eskedéssel, amely immár Francziaországban polgárjogot nyert.

Kézszoritással

Andrade.

Az a kétszáz kiváló férfiu, akik a Dreyfus pőr reviziója érdekében megjelent manifesztumot aláirták, közaláirást inditottak meg egész Francziaországban a revizió érdekében. Az erre vonatkozó felszólitáson felsorolják mindazokat a szabálytalanságokat, amelyeket a biróság a Dreyfus perben elkövetett. Ezeket az aláirási iveket egész Francziaországban köröztetik, azzal a megszoritással, *hogy az ivekre zsidóknak nem szabad aláiratkozniok.*

Nagyon alkalomszerü tehát a *Droits de l'homme* mai kommünikéje, mely igy szól:

Tudvalevőleg az a hir járta be a lapokat, hogy gróf *Münster* német nagykövet, Dreyfus elitélése előtt, *Vilmos* császár megbizásából tudatta Casimir *Perier*-vel, hogy Dreyfus sem a német kormánynyal, sem a német vezérkarral, sem a német nagykövetséggel nem állott összeköttetésben. Mi, ugymond a lap, bizonyságot akartunk magunknak efelől szerezni, elmentünk a német nagykövetséghez és ott kérdésünkre oly választ nyertünk, mely *nem hagy kétséget afölött, hogy Münster gróf Vilmos császár nevében ezt a nyilatkozatot tényleg megtette.*

Tegnapelőtt *Cavaignac* a kamara ülésében megemlékezett Dreyfus kapitánynak arról a nyilatkozatáról, amelyet állitólag degradációja után *Lebrun-Renault* kapitány előtt mondott. Dreyfus ezeket mondta volna:

— Hogy fontosabb titkoknak birtokába jussak, jelentéktelenebbeket adtam értök.

Dreyfus felesége ezért ma levelet intézett Cavaignachoz, amelyben kijelenti, hogy *ezt a nyilatkozatot férje nem tette.* Sőt akkor, amikor *Paty du Clam* mindenáron ilyféle nyilatkozatot akart belőle kicsikarni, folyvást ártatlanságát hangoztatta.

Dreyfusné hangsulyozza, hogy férje, amikor elitélték, levelet irt a hadügyminiszternek, amely a hivatalos akták között van s amely igy szól:

Miniszter ur! Parancsának megfelelően Paty du Clam őrnagy látogatását fogadtam, akinek kijelentettem, hogy *ártatlan vagyok* és sohasem *követtem el a legcsekélyebb vigyázatlanságot sem.* El vagyok itélve s nincs jogom kegyelmet kérni, de becsületem érdekében, melyet egy napon helyre kell állitanom, kérem önt, *folytassa tovább a vizsgálatot.* Deportáltatásom után folytassák tovább a kutatásokat ügyemben,

Ez az egyetlen kegy, amit kérek.

Cavaignac ma következőkben felel *Dreyfusné* levelére:

Asszonyom!

Ön *Lebrun* kapitány állitásait irásbeli bizonyitéka alapján tagadásba veszi, amely megállapitja, hogy e kijelentések megtétettek. Szük-

ségesnek tartom megirni, hogy asszonyom tévedésben van. Az irásbeli bizonyitékok a hadügyminiszter kezében vannak.

Kitünő tisztelettel
Cavaignac.

Párisból táviratozzák még: Az elysées-i palotában tartott minisztertanács elhatározta, hogy Saussier tábornok czimzetes tagja maradjon a legfőbb haditanácsnak. Faure elnök Fromont-t nevezte ki a legfőbb haditanács elnökévé, amely álláshoz a hadsereg főparancsnoksága van kötve. Az elnök Zurlinden tábornokot Páris katonai parancsnokává nevezte ki. A kormány nem fogja megengedni, hogy gróf Pontbriant képviselő interpellációját a Dreyfus-ügyet illetőleg tárgyalják, mert el akarja kerülni a csütörtöki vita megismétlését.

TÁVIRATOK.

A prágai tartománygyülésből.

Prága, január 15. A tartománygyülés hétfői ülésén *Wolf* német radikális lesz az első szónok. A városi tanács tegnapi ülésén egyik tanácsos azt a kérdést intézte a polgármesterhez, hogy vajjon a tanács egy régebben hozott határozatát, hogy tudniillik *ő Felségét megkérjék arra, hogy az uralkodóház egy tagja állandóan Prágában tartózkodjék,* végrehajtották-e? A polgármester az felelte, hogy a határozat értelmében még röviddel gróf *Badeni* bukása előtt eljártak.

Ausztria-Magyarország Kelet-Ázsiában.

Bécs, január 15. Hir szerint Ausztria-Magyarország is fog egy hadihajót küldeni Kelet-Ázsiába. Hogy melyik hajó fog indulni, még egyelőre nem biztos. Mióta a Lloyd-társulat állandó összeköttetést tart fenn kikötőink és a kelet-ázsiai kikötők közt, az ottani kereskedelmi érdekeink biztositására minden eszközt megragadnak és a hadihajó elküldése is az osztrák-magyar monarkia két államának alattvalói érdekében van tervbe véve.

A második temetés.

Szófia, január 15. *Sándor* fejedelem hamvainak az uj mauzoleumba való átszállitása ép oly impozáns, mint megható volt. A temetési menetet *Ferdinand* fejedelem vezette. A fejedelmet *Fülöp* szász-kóburg gothai herczeg követte bolgár tábornoki egyenruhában. *Viktoria* angol királynőt *Elliot* angol ügyvivő képviselte fényes diszben. A német kormány is hivatalosan képviselve volt báró *Schauenburg* által. *Menges* kabinettanácsos, *Sándor* fejedelem volt titkára, herczeg *Battenberg* Lajos képviseletében volt jelen a hesseni gárda-gyalogezred századosi egyenruhájában. A gyászbeszédet a szófiai evangelikus hitközség lelkésze mondotta. A gyászünnepélyen nagy sokaság vett részt. Vidékről is sok küldöttség érkezett. *Jelen volt Hartenau grófné is, aki ma délután utazik el.*

Szófia, január 15. Ferdinánd fejedelem beszéde, amelyet Sándor fejedelem hamvainak az uj mauzoleumbe való elhelyezésénél az összegyült katonatisztekhez intézett, mély hatást tett. A fejedelem magasztalólag szólt elődjének kiváló erényeiről és katonai dicsőségéről. Sándor fejedelem neve örökké egybe lesz forrva a bolgár haza történetével. Battenberg Sándor leköszönése — folytatta emelt hangon a fejedelem — a legrettenetesebb és legkeserübb leczke volt, amely egy tapasztalatlan nemzetet sujtott. Beszédét e szavakkal végzé: Legyen emléke örökké feledhetetlen.

A román király hálája.

Bukarest, január 15. A hivatalos lap *Károly* királynak *Stürdza* miniszterelnökhöz intézett következő levelét közli:

Ma, az uj év első napján szivünk hálával telve fordul a Mindenhatóhoz, aki megmentette forrón szeretett unokaöcsénk életét, valamint szeretett hü népünkhöz, amely a veszély napjaiban oly szeretettel környezett bennünket, amelyet elfeledni nem fogunk soha. Ez érzelmektől indittatva, a *tutovai kerületben levő Slobozia-Zorleni birtokunkon mezőgazdasági árvaházat fogunk alapitani,* ahol a pór-osztályból és a katonák fiaiból választandó harmincz szegény árva fog neveltetni, hogy a gyakorlat és a jó gazdának szükséges ismeretek megszerzése által földmivesekké képeztessenek. Ez az intézet Ferdinánd trónörökös nevét viselendi és még ez évben megnyilik. Remélem, hogy e fiatal emberek jó példája bizonyos mértékben hozzájárul a földmivelő lakosság szellemi és anyagi szinvonalának emeléséhez, amely osztály az ország leghatalmasabb támasza leend a jövőben, valaminthogy az volt a multban is. Ha ez a remény beteljesül, akkor megelégedésünk határtalan lesz, mert egyedüli és legnagyobb becsvágyunk az az óhaj, hogy megszilárditsuk a román állam alapjait és biztositsuk jövőjét. Fogadja, kedves miniszterelnököm, ön iránt érzett nagyrabecsülésem biztositását

Károly.

A román ügynökség megjegyzi, hogy ez a levél ugy tekintendő, mint ujabb bizonyitéka a király szakadatlan gondoskodásának az ország jóléte-ről, amely gondoskodás az egész országban a leghálásabb érzelmeket kelti fel.

Bismarck gyógyulása.

Berlin, január 15. *Bismarck* herczeg állapota mindinkább javul. A herczeg már ismét visszanyerte jó humorát. A weimari nagyherczegnek, kivel állandó levelezésben áll a Kiau-Tschau-ügyben, azt táviratozta, hogy az ez irányban kifejtett diplomácziai tevékenység kiváló ügyességről tesz tanuságot. Ugy az előkészületek, mint a kivitel kitünően sikerült. — Egyébiránt nem határoztak el semmiféle keletázsiai katonai akcziót, még az odaküldött zászlóaljakat is vissza fogják a közel jövőben hivni. Hir szerint *Henrik* herczeg a kinai császár számára Vilmos császár nagyon értékes ajándékát viszi magával.

Milán főparancsnoksága.

Sofia, január 15. Egész biztosra vehető, hogy *Milán* ex-királynak a szerb hadsereg főparancsnokává kinevezése agitácziókra vezethető vissza, amelyek nemcsak hogy antidinasztikusak voltak, hanem egyenesen Karagyorgyevics herczegtől származtak.

Körözött attasé.

Bécs, január 15. A müncheni ügyészség *Pfäunenstil* volt bolgár titkos kabineti attasét csalás miatt körözi.

Czél! .... Tűz! ....

Vigyázat az Ördögszigeten!

(Különös levél az Országos Hirlap-hoz.)

Lapunk egy ismeretlen barátjától ma levelet kaptunk, mely a Dreyfus-ügygyel egészen uj szempontból foglalkozik. A megoldásnak egy szerfölött merész módját ajánlja a levél irója és ez a mód annyira merész, hogy a merészség magával ránt még minket is. Az alábbiakban ugyanis a levelet közölni merészkedünk.

Tekintetes szerkesztőség!

Mély tisztelettel alulirott császári és királyi katonai nyugdijasnak ugyszólván kizárólagos olvasmányát az „Országos Hirlap" czimü politikai napilap képezi. Az olvasás, mely egykori tanitómnak Schuppler ezredesnek, a jeles katonai szellemü pedagógnak szavai szerint „a legnemesebb és legüditőbb szórakozás", nyugalmi időmben nekem is kedves foglalkozás. De bizony nem nyerte meg rokonszenvemet az egész sajtó! A sajtóban bizony nagyon sok a hiábavaló irka-firka, melyet mi, csapattisztek röviden „Schreiberei"-nek nevezünk. Ellenben az „Országos Hirlap" czimü politikai napilap, az már igenis tetszik! Az „Országos Hirlap" czimü politikai napilap nem sokat czeremóniáz. Katonás szelleme van neki. „Tölteni . . . Czél! . . . Tüz!" Igy beszél az „Országos Hirlap" czimü politikai napilap. Ez helyes és becsvágyra mutat, tehát pártolandó. Pártolom is ezen katonás nyiltságu politikai napilapot . . . de minek is ez az én sok irka-firkám?! „Tölteni! . . . Czél! . . . Tüz! . . . Térjünk gyorsan a tárgyra."

Tehát mélyen tisztelt szerkesztőség, ezennel bemutatom személyemet. Ötvenkét éves vagyok, nőtlen, katonai nyugdijas, a mexikói Guadelup-rend lovagja, a hadi érem és schlesvig-holsteini emlékérem tulajdonosa. Részt vettem hét ütközetben, voltam Queretaró alatt és rohamlépésben mentem keresztül a dánok gyorstüzén Düppel mellett. Őrnagy ur báró Fejérváry Géza volt zászlóaljparancsnokunk . . . Teremtette, akkor nem volt neki szüksége minisztertanácsra, közigazgatási biróságra etc., mint most Kasics Péternél . . . „Sturm! Vorwärts! Marsch!" . . . Őrnagy ur báró Fejérváry magától ment előre . . . De minek is ez az én sok irka-firkám?! „Czél! . . , Tüz!" . . . Tisztelt szerkesztőség, térjünk a tárgyra.

Tehát a „Törvényszék" czimü rovat alá tartozó közleményeiket igen szórakoztató olvasmánynak találom. Ezen rovatot különösen kedvelem, mert az igazság templomában sok olyan dráma fordul elő, melyekben „a szerelem és a gyülölet szenvedélye" játsza a főszerepet, mint azt ma is oly szépen mondta vádbeszédében Baumgarten királyi államügyész. Hasonnemü törvényszéki ügynek tartom én Dreyfus volt franczia mérnökkari százados ügyét is, melyet a magas franczia hadügyminiszterium már két izben tárgyaltatott. Sajnos, mindig kellő eredmény nélkül. Nem is lehet másképp. Ezen ügyben sok az irka-firka, melyet mi csapattisztek röviden „Schreiberei"-nek mondunk. Ezen ügyet tehát röviden kell elintézni, mert Dreyfus ha bünös is, azért Dreyfusnak csak sok az életfogytiglani fogság. Dreyfusnak egészen elég volt az eddigi négy esztendő. Terringettét, ezen ügyet röviden kell elintézni. Röviden, katonásan. „Czél! . . . Tüz!" Dreyfus első osztályu százados urat ki kell szabaditani. Röviden, katonásan.

Ismerem a Franczia-Guyanát, egyrészt a „Katonai Földrajz" czimü tankönyvből, melyet a kitünő katonai szellemü pedagógtól, Sonklat von Instätten vezérőrnagytól tanultam Bécs-Ujhelyben. Ismerem 1867-ből is, midőn egy fakorvett szállitott el bennünket Mexikóból és erős éjszaki szelek levitték a járműt egészen Cayenneig. Fekszik az éjszaki szélesség 5° 42'—2° 5, és a nyugati hosszuság 51° 36'—53° 50' alatt. Sok kis sziget, sok kávé, kakas, gyapot, sok dohány, nagyon jó dohány. Sok czukornád is. Terringettét, csak az rossz, hogy a szigetek közelébe csak 500 tonnánál kisebb hajóval lehet jutni. Nem baj, kihozzuk Dreyfust pionnier-dereglyén is!

Tervem a következő:

Valamely transatlantique gőzhajót kibérelni. Ez ötvenezer forint. Kitünő hajóstiszteket alkalmazni. Ez huszezer forint. Chioggiában. Velencze mellett, hajósokat felfogadni. Ez ötezer forint. (Ismerem őket a lombard-velencezei időkből; rongyosak, de bátor hajósok és becsvágyuk van nekik. Ez pártolandó.) Azután Nápolyban és Sziczilliában száz erős legényt felbérelni. Ez huszezer forint. (Ismerem őket a gaetai időkből. Szintén rongyosak és nagy gazemberek, de bátrak és most éhesek, mert a görög kormány rosszül fizette az önkénteseket.) Azután fegyverekre, lőszerre, előre nem látott kiadásokra harminczötezer forint. Ez összesen százhuszezer forint. Még hatvanezer forint kell a hajókasszába és igy a száznyolczvanezer forinttal elindulhatok Dreyfus első osztályu százados ur kiszabaditására.

Tekintetes szerkesztőség! Nyujtsák önök nekem ezt a száznyolczvanezer forintot és én négy hét mulva az éjszaka leple alatt megközelitem Uj-Guineát; ott egy dereglyén negyven fegyveres legénynyel megközelitem az Ördög-szigetet . . . Czél! . . . Tüz! . . . Öt percz mulva meg van kötözve a Dreyfus nyolcz-tiz öre és tiz percz mulva Dreyfus első osztályu százados a dereglyében van. Nyolcz hét mulva aztán Dreyfus első osztályu századost bemutatom az „Országos Hirlap" czimü politikai napilap szerkesztősé-

g é b e n! (József-körut 65. földszint.) Még a szemüvegét is elhozom Uj-Guineából! Tekintetes szerkesztőség! Az önök száznyolczvanezer forintja nagyszerüen kamatoznék.

Még egyet.

Önök félnek talán a nemzetközi bonyodalmaktól? Terringettét, ne méltóztassanak félni. A Dreyfus őrei én rám nem fognak sommit sem rámbizonyitani. Visszajövet szélnek bocsátom a legényeket Korzikában, Nápolyban, Anconában. Engem meg nem kell az őröknek megismerniök, nekem nem kell az Ördög-sziget előtt a dereglyébe szállanom, mikor a százados őreit megkötözik. Ha önök kivánják, megigérem, hogy nem is hagyom el a gőzös fedélzetét . . . Czél! . . Tüz! . . . A kapitány ott marad a kommandó-hidon. Csak a korzikaiaknak kell a dereglyébe szállni.

Tekintetes szerkesztőség! Válaszukat „Dreyfus-Ördögsziget" czim alatt Budapest, főposta, poste-restante várom. Röviden, katonásan.

Kiváló tisztelettel:
Sch. R.,
cs. és k. katonai nyugdijas.

A katonai nyugdijas urnak a bonyodalmas poste-restante levelezés helyett itt válaszolunk. Röviden, katonásan.

A katonai nyugdijas ur a száznyolczvanezer forintért bátran végig házalhatja a monarkia összes szerkesztőségeit és teknikai okokból valószinüleg seholsem fogják neki kiutalványozni ezt a nem egészen jelentéktelen összeget. Lehet, a Newyork-Herald talán adna neki száznyolczvanezer forintot. Irjon az ismeretlen a Newyork-Heraldnak, ha tud angolul az ismeretlen.

Köszönettel csak egyért tartozunk az ismeretlennek. Ha ugyanis sikerül a dolog, akkor az Országos Hirlap volt az első ujság a világon, mely hirül adta a nagy vállalkozást.

HIREK.

— **A diákok és a táborszernagy.** A cseh müegyetem hallgatói — mint *Prágából* táviratozzák — bált rendeznek. A bálbizottsag annak idején meghivókat küldött a hatóságok fejeinek, igy a többi közt gróf *Grünne* táborszernagy tartományi parancsnoknak is; utóbb azonban meggondolta a bizottság a dolgot és egyik-másik embertől, a többi közt *Grünne gróftól visszavonta meghivót.* Erre a müegyetem rektora összehivta a hallgatókat és fölhivta őket, hogy a meghivók visszavonásán való sajnálkozásukat fejezzék ki, azonban *Pavlanszki* mérnök erősen kikelt ez ellen és kijelentette, hogy egymaga elvállalja a meghivók visszavonásáért való felelősséget. A diákok mind *Pavlanszki* pártjára állottak. A rektor ezután a tanári karral elment *Grünne* grófhoz és a diákok tapintatlanságán való sajnálatát fejezte ki s kijelentette, hogy fegyelmi vizsgálatot indit a diákok ellen. A diákok e hir hallatára nagy tüntetést rendeztek *Bielohlavek,* a vegytan tanára ellen, aki a fegyelmi vizsgálat megindítását inditványozta. Tantermében akkora zajt csaptak, hogy az asszisztens, aki *Bielohlavek* helyett megjelent, nem tarthatta meg az előadást.

— **Az orleánsi herczeg expedicziója.** *Henri* orleánsi herczeg — mint *párisi* levelezőnk irja — tegnap este Párisból Marseillebe ment, hogy szemlét tartson ama *Saint-Louisban* besorozott száz szenegáliai fölött, akik a herczeggel elmennek Abesszíniába, hogy a *Menelik* által gyarmatositásra átengedett területen szolgálatot teljesitsenek. A herczeg csak februárban megy Abessziniába, mert még sokféle intézkedést kell tennie.

— **Szathmáry György a ravatalon.** *Szathmáry* György kultuszminiszteri tanácsos ravatalon fekszik. A pálma-utcza 8. számu gyászház bejáróját és a ravatalos szobához vivő folyosót fekete drapériával vonták be. Ugyanilyen baldachin alatt áll a ravatal, melyen összekulcsolt kezekkel, alig változott arczczal nyugszik hazánk egyik legnagyobb tanügyi kapaczitása. A gyászoló családnál nagyon sokan tettek részvétlátogatást s a koporsóra már eddig is több koszoru érkezett rokoni és baráti körből. Az elhunyt miniszteri tanácsos temetése a pálma-utczai gyászházból e hó 16-án, holnap délután fél 3 órakor lesz a római katholikus egyház szertartásai szerint. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium tisztviselői *Szathmáry* György miniszteri tanácsos ravatalára koszorut helyeztek. Dr. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Bécsben értesülvén a halálhirről, intézkedett az iránt, hogy *nevében szintén koszoru tétessék az elhunyt ravatalára.* Egyuttal megbizta *Zsilinszky* államtitkárt, hogy őt a temetésen képviselje. A miniszterium tisztikara nevében *Molnár* Viktor kondoleált az özvegynek.

— **Rettegnek a piaristák.** A derék piarista tanárok közt nagy az aggodalom. Hideg szél fuj Rómából. Valami uton-módon hire terjedt, hogy a Vatikánban a ferenczrendiek megrendszabályozása után a kegyesrendieket keritik sorra. Hogy a gazdátlan hirből mennyi az igaz, ma még nem igen lehet megállapitani de hogy valami készül, azt még a kevésbbé beavatottak is sejtik. Annyi azonban szentigaz hogy ha a középkori anachronizmusokat csakugyan életre szólitják, kimondhatatlan kárára leszen a magyar közoktatásügynek is, melynek a hazafiasságáról hires, de — sajnos — amugy is tanárhiánynyal küzdő derék rend egyik főoszlopa.

— **A pisztoly-párbaj áldozata.** *Fennesz* János mérnök, a tegnapelőtt volt véres pisztoly-párbaj áldozata, rendkivül sulyos betegen fekszik Dollinger tanár klinikáján. A tegnapi műtét után *állapota még rosszabbra fordult.* Egész éjjel a katasztrófától tartottak s csak hajnal felé lett valamivel jobban.

— **A zsebelyi méregkeverők.** A zsebelyi férjmérgező asszonyok méregszállitója, *Korin* Gyorgye — mint *temesvári* tudósitónk táviratozza — végre bevallotta, hogy időnként Csákován *patkánymérget vásárolt.* Mivel a kereskedő nevét állitólag elfelejtette, a vizsgálóbiró kiment vele Csákovára, ahol *Korin* megmutatta a házat, amelyben valamikor a bolt volt, ahol ő a mérget vette. Az illető kereskedő időközben elköltözött Csákováról. A nyomozást folytatják.

— **A czivis emlékoszlopa.** Mulatságos dolgot közöl *debreczeni* levelezőnk: Van Debreczenben egy igen gazdag czivis. Van ott, hála a magyarok Istenének, több módos czivis is, de most arról vagyon szó, akivel az ismeretes haranghistória megesett. Ez a czivis haranggal ajándékozta meg a Kossuth-utczai ev. református templomot. Mikor meghallotta ezt az ő halálos ellensége, csak azért is uj órát csináltatott ugyanazon torony számára, hogy az ő órája még a „hóttok" után is hadd üsse az ellenség harangját. A harangot ajándékozó czivissel történt meg ez az eset: Volt neki egy szép darab földje az Érmelléken, amelyet a reformátás hivek iskola részére szerettek volna megvásárolni a földi javakban duskálkodó debreczeni czivistől, de ő ilyenkor rendesen állig gombolkozott és ugy tett, mintha megmerevedett volna. Mivel hüszke ember ő kigyelme aki ragyogóját! és nagy rátartiságában még a szót sem szereti vesztegetni. Történt, hogy a rátarti czivis az őszszel felöltöztetett jó meleg gunyába ötven szegény kis magyart. A pernahajder debreczeni ujságirók ki is szerkesztették ezt a lapokban. Elment ám ennek a nagy jótékonyságnak a hire az Érmellékre is, ugy, hogy mire kiért a debreczeni czivis széttekinteni, a birtokán deputáczió üdvözölte. A deputáczió élén a nótárius imigyen adta fel a szót:

Nagytekintetű és nemzetes ur! A mi felséges jó királyunk tiz emlékoszlopot állit föl a legkülönb tiz magyarnak. De a tizenegyedik emlékoszlopot pedig mi állitjuk föl neked, mivel eljutott a hire mihozzánk is a te kifogyhatatlan jóságodnak és *az emlékoszlopot azon telek közepén állitjuk föl, melyet te az evangelikus reformált egyháznak oly nagylelkűen fölajánlottál iskola czéljára.*

A czivisnek eszeágában sem volt felajánlani a fundust, de ily módon megfogatván hiusága által, elkezdett köhögni, egyet-kettőt rántott az attiláján es rátámaszkodván a balcsizmájára, némileg meghajolt, majd igy szólt:

Tisztelt deputáns urak és szintén tisztelt szólnok ur és egyéb jelenlévők! *Mivel élettársam nincs, tudniillik, hogy gyermekem sincs . . .*

(Egy hang: Oh, kérem . . .)

Következik ebből tehát — szónokolja tovább a czivis — hogy én a telkem nem vihetem el a más világra, fájdalom. (Ugy van.) Ugyis az egyháznak akarom hagyományozni csekély földi minémüségem. (Zajos helyeslés.) Itt marad minden, még ezen tajtékpipa is, melyből husz év óta szivom a . . . . (elcsuklik a szava.) A lelkemből olvasták ki tehát szándékom, hogy ezen telket iskola czéljára ezennel a legünnepélyesebben felajánlom, ami pedig azon szerény oszlopocskát illeti . . . . Mindenkinek ugy örökittetik meg az érdeme, amint azt megérdemli . . .

Zajos éljenzés zugott fel. Az oszlop tényleg fölépült a telek közepén. Rajta rigmusos felirat dicséri a czivist, ki sokszor kimegy és sokáig áll az oszlop előtt és gondolkozik.

— **Párbaj.** Ujabb időben ismét szaporodnak a párbajok. Ma este 9 órakor is volt egy a fővárosban. A felek *Vándory* József tanár és ifj. *Windisch* Imre gazdász voltak. A párbaj okául az szolgált, hogy Windisch egyszer megsértette Vándory nejét, mire Vándory sértő tartalmu levelet intézett Windischhez. A segédek nem tudtak megegyezni abban, hogy ki a sértett fél és minő fegyverrel történjék az elégtétel-adás s igy fegyverbiróságra bizták a döntést. A fegyverbiróság elnöke *Urányi* Imre országgyülési képviselő, tagjai pedig *Dessewffy* Arisztid és dr. *Krasznay* Ferencz voltak. Vándory segédei *Clair* Vilmos és *Seress* Gyula hirlapirók pisztolypárbajt, utána pedig esetleg karddal való viaskodást javasoltak. Windisch segédei, dr. *Láng* Kornél éé dr. *Heim* Pál ellenben csupán kardpárbajt kértek. A fegyverbiróság, tekintettel arra, hogy Vándory európai hirü czéllövő és nemrég is a nürnbergi czéllövész-versenyen öt első dijat nyert, a kardpárbaj mellett döntött. A feltételek harczképtelenség és kis bandage voltak. A felek ma este álltak egymással szembe. Vándory támadott, de néhány vágás után két sulyos sebet kapott al-karján. Az orvosok, dr. *Ryll* Ferencz és dr. *Rottmann* József a csontig menő mély sebek megvizsgálása után harczképtelenséget állapitottak meg, mire a párbaj véget ért. Vándoryt, miután sebeit bevarrták, ápolás végett a klinikára szállitották.

— **Ágra velük!** *Igmándy* Miklós püspökladányi telekkönyvvezető, amiker az oláhok memorandumukkal Bécsbe akartak menni, egyik debreczeni lapba *Ágra velük!* czimmel verset irt az oláhokról. E verse miatt az ügyészség nemzetiségi izgatás czimén pörbe fogta. Mint *debreczeni* tudósitónk táviratozza, az esküdtszék *ma 11 szóval 1 ellen nem vétkesnek* mondotta a verselő telekkönyvvezetőt.

— **Három millió a lángok közt.** *Lyonból* irják: A Quai Saint-Clair-on, ahol a selyemfonók középpontja van, tegnap teljesen leégott egy ötemeletes ház. A tüz, mely a házat elpusztitotta, olyan rohamosan terjedt, hogy a tüzoltóság csak a szomszédos házak megmentésére gondolhatott. Két öreg assszony, akik az ötödik emeleten laktak, ha két arrajáró ember segitségükre nem siet, menthetetlenül ott vész a tüz között. Sulyos helyzetbe jutott *Bonffier* szenátor öcscse, aki addig rakosgatta össze drága holminit, mig nem tudott már lemenni a ház lépcsőjén. A háztetőre kellett menekülnie, amikor a szemén sulyosan megsebesült. Nemsokára azonban a háztetőn is kicsaptak a lángok, mig végre a tüzoltók megmentettek a szorongatott embert. A tüz okozta kár *három millió frankot* tesz ki.

— **Csendélet Belgrádban.** A szerb fővárosban, mint levelezők irja, tegnap délelőtt 11 órakor rablógyilkos merénylet történt. *Jeftovics* Stevo ékszerkereskedőhöz, akinek a város főutczáján van az üzlete, bement egy 24 év körül levő, intelligens külsejü fiatal ember és különféle ékszereket akart vásárolni. Az ékszerész egyedül volt az üzletben s amikor egyszer lehajolt, hogy valami ékszert előkeressen, a fiatal ember fejszével fejbe vágta őt. *Jeftovics* elszédült és lebukott, amikor is a merénylő még több ütést mért reája. Ezután több ékszerdarabot összeszedett és elmenekült. *Jeftovics* csak délután tért magához, amikor elmondta esetét. Életbenmaradásához nincs remény. A merénylőnek eddig még nem akadtak nyomára.

— **Az élősdi állatok.** *A Kir. Magy. Természettudományi Társulatban* e télen dr. *Rátz* István állatorvos-akadémiai tanár ur fog sorozatos népszerü előadásokat tartani az *„élősdi állatok"*-ról. Az előadások januárius 28-ikán kezdődnek és hetenként egyszer nyolcz estén tartatnak az egyetem ásványtani intézetében (Muzeum-körut 4). Az előadás hallgatására a jelentkezés akár személyesen a titkári hivatalban és olvasó-szobában kitett iven, akár levelező-lapon történhetik és pedig bezárólag januárius 20-ikáig. A belépő-jegyeket e hónap 26-ikán és 28-ikán osztják ki délelőtt 10—11 és délután 4—6 óra között.

— **A szerb király zsarolói.** *Benkő* Rózsi és *Kovács* F. Sándor ma dél óta a törvényszék fogházában ülnek. Két egylovas bérkocsi várakozott rájuk délben a főkapitányságí palota udvarán. Előbb *Kovács* F. Sándort hozták le második emeleti czellájából. A *fogság* nagyon megviselte. Egy detektiv fölsegitette a kocsira, melléje ült s elhajtattak. Ki se értek a kapun, mikor *Benkő* Rózsit hozták. Hullott a könye, mint a záporeső, finom selyemkeszkenőjével alig tudta felitatni. Zokogva ült be a zárt kocsiba, amely sebes vágtatva vitte ki a rendőrség épületéből. Az eseményről a főkapitányság a következő hivatalos értesitést adta ki:

A *Kovács* F. Sándor, *Benkő* Róza és társai elleni bünügyben a fővárosi rendőrség a budapesti királyi ügyészséget a törvényes három napi határidőn belül megkereste, hogy az átiratban kifejtett okokból eszközöljön ki birói határozatot arra nézve, hogy a letartóztatva levő terheltek még tovább is rendőri letartóztatásban tartathassanak, mely megkeresés folytán a vizsgálóbiró nevezettek rendőri fogvatartását meghosszabbitotta. Bár a vizsgálóbiró által engedélyezett határidő még egyik terheltre sem járt le, Kovács F. Sándor és Benkő Rózsa a mai napon a királyi ügyészséghez átkisértettek, miután a további nyomozás ebben a bünügyben most már nélkülük is folytatható. Ama hirlapi közlemény, hogy ezen bünügyből kifolyólag Deutsch Manónál Kőbányán házkutatás tartatott volna — teljesen valótlan. Budapest, 1898. január 15, déli 1 óra.

A törvényszék fogházában *Kisfaludy* felügyelő vette át őket.

Ma este az a hir terjedt el a fővárosban, hogy Benkő Rózsit délután az ügyészség szabadlábra helyezte. Ugy a Herzmann-, mint a Somossi-orfeumba csak ugy tódult a nép, kiváncsian lesve a nagyon érdekessé vált kis orfeum-divát. De természetesen nem jött, mivelhogy még egy kis ideig az ügyészségnél van sürgős ügyben elfoglalva.

— **Uj jótékony asztaltársaság.** Senki sem tagadhatja, hogy a fővárosban társadalmi uton sok mindent elkövetnek az emberek annak a nagy szegénységnek és annak a nyomornak az enyhitésére, mely e hatalmas metropolis fényes palotasorai között van. Szép számmal vannak az olyan asztaltársaságok, melyeknek jószivü tagjai a jótékonyság gyakorlását tüzték ki czéljukul és derekas munkával meg is valósitják azt, amire vállalkoztak. Most egy uj, ilyen derék asztaltársaság alakult a fővárosban, mely *főczéljául a szegény gyermekek felruházását* tüzte ki. Az asztaltársaság, melynek helyisége VI., nagymező-utcza 12. szám alatt van, *Mikszáth* Kálmán országgyülési képviselőt kérte meg a védnökség elfogadására. *Mikszáth* Kálmán készséggel eleget tett a kérésnek. Kivánjuk, hogy az uj asztaltársaság sikerrel megvalósithassa nemes czéljait.

— **Érdekes vendég a fővárosban.** Christitch N. Lyubomir, Milán király volt hadsegéde, a volt szerb belügyminiszter fia, lovassági alezredes, jelenleg átutazóban van Budapesten és Pétervárra utazik, ahová, mint a szerb kormány katonai megbizottját nevezték ki. Egyenruháit, melyet napokkal ezelőtt *Blum* Sándor váczi-utczai czégnél megrendelt, most itt tartózkodása alkalmával átvette. Az érdekes vendég megrendelése a nevezett czég kirakatában feltünést kelt.

= **A Cinematograph Lumiere** kerepesi-uti helyiségében e héten a legszebb 16 élő fényképet mutatja be a közönségnek.

= **Teljes menyasszonyi kelengye** czimü hirdetésre Auer Ignác fia czég felhivja a közönség figyelmét.

= **Szépség-hibák:** szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás stb. ellen különféle szerek vannak forgalomban. Dr. *Révész* Benő fővárosi szakorvos feltünő eredménynyel gyógyitja mindezeket a bajokat. Lakása Budapesten, kerepesi-ut 68. szám.

= **Tengeri aquárium.** A Royal szállóban igen érdekes és tanulságos kiállitás nyilt meg az Adriai tenger eleven állatvilágának bemutatására. A kiállitás bemeneténél *Sussak* egy tengerparti részlete látható tengeri szárnyasok rajától körülvéve. A különböző tengeri állatok száz sok faja, a tenger csodái, tengeri vizben márvány-medenczékben van elhelyezve.

A Machlup-üdülőház.

— A vörös-kereszt-egylet ülése. —

A magyar vörös-kereszt-egylet központi választmánya ma délután *rendkivüli* ülést tartott, amelyen hivatalosan is bejelentették, hogy a Machlup Adolf fejedelmi alapitványát a végrendeleti végrehajtók a magyar veres-kereszt-egyletnek adományozták. Ez volt az egyetlen tárgya az ülésnek, amelynek ünnepélyességét emelte *Schlauch* Lőrincz biborospüspöknek, *Josipovich* Imre és *Darányi* Ignácz miniszereknek a megjelenése.

Gróf *Csekonics* Endre elnök szép beszédben méltatta a nagylelkü alapitó érdemeit és hálásan emlékezett meg Rosenfeld Henrik, dr. Székely Miksa és dr. Weinmann Fülöp végrendeleti végtehajtókról, mint akiknek köszönhető, hogy az *üdülőházra* szánt kétszázezer forintos alapitványt a vereskereszt egyletre ruházták át.

Babarczy Schwartzer Ottó főgondnokhelyettes felolvasta ezután az alapitó okmányt, amelynek alapján az egyesület kötelezettséget vállal, hogy az Erzsébet-kórház területén üdülőházat épit és abban 1899. julius havától *24 vagyontalan lábbadozót díjmentesen lát el.* Béke idején a lábbadozók negyedrészét a honvédelmi miniszter, negyedét a székesfőváros polgármestere, negyedét a pesti izraelita hitközség elnöke és negyedét a vörös-kereszt-egylet jelöli ki.

A választmány ezután elhatározta, hogy Machlup Adolf emlékét jegyzőkönyvileg megörökiti; a végrendeleti végrehajtóknak köszönetet szavaz; az egyleti igazgatóságot megbizza, hogy az üdülőház felállitása iránt haladéktalanul intézkedjék és az egyleti elnököt felkéri, hogy az alapitványról a legfőbb védnököknek és védnökhelyetteseknek, valamint a kormánynak is jelentést tegyen.

Schlauch Lőrincz biboros-püspök szólalt fel ezután:

Meg méltóztatnak engedni, hogy ezen nagyszerü alapitvány bejelentése alkalmából néhány szót koczkáztassak, nemhogy dicshimnust zengenék, noha ha valahol, ugy itt volna annak helye, hanem, hogy a „Vörös-Kereszt-Egyesület" körében méltányoljam azon gondolatnak, eszmének s czélnak nemességét, mely ezen alapitványban kifejezést, érvényesülést nyer.

Ezen tett ugyanis egyik szimptomája azon jótékony áramlatnak, mely egy idő óta a magyar társadalmat magával ragadja. Jót tenni, felkarolni a szenvedőket, enyhiteni a nyomort, az emberben felismerni a felebarátot — bármely osztályhoz tartozzék is — ez a jelszó és azon áramlat, mely mintegy meg akarja szégyeniteni azon másik ma, párhuzamosan haladó nemtelen irányt, mely lerombolván minden eszméniséget, az élvezet utáni esengés által az embereket az anyagba való elmerüléssel fenyegeti.

Nemes azon jelszó, azon áramlat, mely annyi jónak kutforrása ma és azt bizonyitja, hogy az élet még sem fejlődik ugy s azon az uton, melyet a ma nagyon terjedő materialisztikus világnézet kijelöl. Az élet megyen a maga utján, egy titkos, egy magasztos erő által hajtatva, vagy hogy világosabban szóljak: a Gondviselés jótékony keze által vezetve. Küzdünk a magunk jóléteért, küzdünk embertársaink jóléteért. A társadalom müvelődik, megyen előre és nem igen kérdezzük, megtartja-e a logikát, vagy a tudományos szisztémákat. A szálakat, lyek bennünket az élethez, vagy egymáshoz kötnek, azokat nem a tudomány szülte, egy nemesebb, az emberi természetben mélyen gyökerező, a vallás által hatványozott erkölcsi erő az, mely bennünket int, vezet és nógat. Ha az anyagi irány volna az emberiség sorsában a döntő, akkor a gyengébbet, a szenvedőt le kellene tiporni és a nagyon is tudományos elméletek szerint csak az erősebbnek kellene fenmaradni, a gyengébbnek el kellene veszni, sőt azt el is kellene veszteni.

A „vörös-kereszt-egyesület", mely par excellence jótékonysági intézet, ezen mai nemesebb iránynak áll szolgálatában. Akiket háboru idején a halál karjaiból sikerül kiragadni, a „vörös-kereszt-egyesület" fogadja karjaiba, hogy a király és haza szolgálatában megsebesülteket visszaadja a társadalomnak és a családnak. Béke idején pedig hajlékot nyit a szenvedőknek, de amint ezt a mai alapitvány is intendálja, nem hagyja el még azokat sem, akik a kiállott betegségből lábbadozván, már nem sorolhatók ugyan azok közé, kik a kórházi ápolásra igényt tarthatnak, hanem tovább is gondozás alatt tartja, mignem keresetképesekké válnak és ezzel a felebaráti szeretetnek azon pontjára emelkedik, amelyen a szerető és érző szivek tiszteletét méltán kivánja.

A tisztelt választmánynak tagjai bizonyosan osztják ezen gondolatmenetet, melynek ugyis csak szerény tolmácsa vagyok, de kétségtelenül osztani fogják az elismerés és hála azon érzelmét is, amelynek mélyen tisztelt elnökünk ő excellenciája oly ékes kifejezést adott.

És azért szivesen hozzájárulok azon inditványhoz, mely a kegyelet szavaival megörökiteni kivánja évkönyvünkben és az emelendő épületben az alapitónak nevét s egyszersmind megörökiteni kivánja jegyzőkönyvünkben Rosenfeld Henrik, dr. Székely Miksa és dr. Weinmann Fülöp uraknak neveit is, mint akiknek köszönjük, hogy e nagy alapitványt nem más intézetnek, hanem a végrendelkező által adott diszkreczionális jognál fogva a „Vörös-Kereszt-Egyesületnek" adományozták.

Végre szabad legyen az inditványt egy hozzáadással kibőviteni. Azt hiszem ugyanis, hogy nem lehet rokonszenvünkkel és köszönetünkkel nem fordulnunk egyesületünknek tudós, buzgó főgondnok-helyettese, dr. babarczi Schwartzer Ottó tanár ur felé, ki daczára nagy elfoglaltságának, egyesületünk érdekében annyit fáradozik és akinek, mint tudva van, nem kis mérvben érdeme az, hogy az alapitvány a miénk lett. Kérem tehát, legyenek kegyesek az ő tisztelt nevét is jegyzőkönyvünkben megörökiteni.

A bibornok inditványát lelkes éljenzéssel egyhangulag elfogadták és végül az alapitványt kezelő bizottság tagjait választották meg. Az elnök zárbeszéde után az ülés véget ért.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

* **A beoltott földesur.** Mikor Brown-Séquard a tudós világgal közölte azt, hogy vérátömlesztés segélyével az embereket megfiatalitani, fölfedezését nagyon mulatságosnak találták. Ez ránézve baj volt. Hogy ellenben azt a bohózatot, amelyet a Brown-Séquard-féle elmélet fölhasználásával *Hirschberger* és *Kraatz* urak összeróttak, a közönség elég mulatságosnak találta, ez már jó szerencse. A darab „A beoltott földesur" czimen ma este bemutatóra került a *Magyar szinházban.* Kádár Péter az az öreg ur, aki feleségének unszolására egy professzorral kecskevért ömleszt ereibe, hogy ilyen módon ruganyosabbá váljék. A mütét után csakugyan ugy érzi, mintha megfiatalodott volna. Szivében ifju érzések támadnak, emez érzelmeit azonban nem a feleségének rakja a lábaihoz, hanem föltárja egy Nina nevü szinésznőnek. A kikapósságot persze a kecskevér okozza. (A darab eredeti német czime: „Bocksprünge".) Van aztán az ujjászületett öreg urnak egy leánya is, akit egy festőhöz akar feleségül adni. De előbb azt kivánja leendő vejétől, hogy bontsa föl gyöngéd viszonyait. A jámbor müvésznek véletlenül nincs felbontandó viszonya. Mivel azonban a jövendőbeli após ragaszkodik e föltételhez, hamarjában keritenie kell egy ifju hölgyet, akivel Kádár uram szeme láttára „szakithat." Erre a szerepre Nina vállalkozik, aki eljátsza az öreg ur előtt a „Kaméliás hölgy"-nek ama jelenetét, amelyben Gautier Margit az öreg Duval könyörgésére szakit Armanddal. Ez a szczéna azonban annyira meghatja a leendő apóst, hogy nem engedi meg, hogy a festő elhagyja Ninát! A dolgok persze végül mégis ugy fordulnak, hogy a komédia kisül és az ifju müvész elveszi Kádár Péter leányát. Ez a darab az izlésnek és szellemnek nem épen a magas iskolája, de elég vidám és a közönség felderitésére jól teljesiti kötelességét. *Fái* J. Béla nagyon ügyesen magyarosi-

totta. Az öreg Kádárt *Boross* jóizüen játsza és mellette *Aranyossy* Jankát, *Ferenczit* és *Irányit* emlithetjük meg dicsérettel. A premiére-en csekély számu közönség volt jelen. m. g.

* **Estély a lipótvárosi kaszinóban.** Fényes közönség gyült össze ma este a lipótvárosi kaszinóban. A hangverseny müsora a megszokott előkelő szinvonalon állott. *Ondricek* Ferencz, a nagy hegedüs, brilliánsul játszott, viharos tapsokat aratva; *Marconi*, egy kitünő olasz tenorista, szép énekével gyönyörködtette a hallgatóságot és *Butt* Klára, egy érdekes megjelenésü fiatal hölgy, szintén énekelt, tetszés mellett.

* **Konti József uj operettje.** A népszinház az uj regime alatt szokatlan módon szolgálta eddig is a magyar szerzők érdekeit, sorban előadván darabjaikat. Most készülnek a legközelebbi eredeti operette-ujdonságra: *Konti* József három felvonásos nagy operettejére *A talmi herczegnő*-re. A darab főszerepeit Blaha Lujza, Hegyi Aranka, Csatai Zsófi, Vidor Pál, Németh József, Solymosi Elek, Raskó Géza és Ujvári Károly játszák.

Tolstoj a müvészetről.

Gróf Tolstoj Leónak „A müvészetről"szóló munkájának első része most jelent meg. A „Nowosti" czimü orosz ujság a következő részletet közli belőle:

„Ott, ahol a népmüvelésre csak a századrészét forditják annak, ami elegendő volna, hogy az egész népnek alkalma nyiljék a tanulásra, akadémiákra, konzervatóriumokra és szinházakra milliókat pazarolnak. Minden nagyobb városban roppant épületeket emelnek muzeumok, szinésziskolák, hangversenyek, szini előadások számára. A munkások százezrei — ácsok, kőfaragók, mázolók, asztalosok, kárpitosok, szabók, fodrászok, ékszerészek, bronzmüvesek és szedők — egész életüket nehéz munkában töltik el, hogy a *müvészet* követelményeinek eleget tegyenek, ugy, hogy a katonai tevékenységen kivül alig van emberi tevékenység, mely annyi erőt abszorbeálna, mint ez.

Eltekintve azonban ettől az óriási munkától, a nevezett tevékenységre csak ugy, mint a háborura, egész emberéleteket használnak föl: százezren fiatal koruktól kezdve egész életüket rászánják arra, hogy lábaikat szaporán mozgathassák (a tánczosok), hogy kezük gyorsan végigsuhánjon a billentyükön (a zenészek), hogy mindent lefessenek, amit látnak (a festők) és hogy minden frázist minden lehető módon csürjenek-csavarjanak és minden szóhoz egy rimet találjanak. És ezek az emberek — gyakran igen jó, okos és minden hasznos munkára is alkalmas emberek — a kizárólagos, butitó foglalkozásokban elvadulnak, egyoldalu és önmagukkal elégedett specializlistákká lesznek, akik az élet minden jelensége iránt érzéketlenek és csak lábukat, ujjukat és nyelvüket tudják mozgatni.

Azt mondják, hogy mindez a müvészetért történik s hogy a müvészet nagyon fontos dolog.

De igaz-e az, hogy ez a müvészet és hogy a müvészet olyan fontos valami, amiért érdemes ilyen áldozatokat hozni?

A müvészet, amelynek föláldozzák milliók munkáját, az emberéletek ezreit és mindenekfölött az embereknek egymás közt való szeretetét, mindnyájunk öntudatában egyre bizonytalanabb, egyre homályosabb valami lesz. A kritika, amely a müvészet kedvelőinek ezelőtt támaszul szolgált, az utóbbi időben oly ellentmondóvá lett, hogyha a müvészetből kizárnánk mindent, amit a birálók a különböző iskoláknál jogosulatlannak találnak, a müvészetből nem maradna semmi.

Daczára annak, hogy egész könyv-Montblancot irtak össze a müvészetekről, a helyes definicióját a müvészetnek idáig még nem adták. Ez azért van, mert a müvészet fogalmát összezavarják a szép fogalmával, biz ez utóbbiról sem tudunk semmit. *A müvészet az emberi élet egyik föltétele és az emberi érintkezés egyik eszköze.* A müvészet tevékenysége azon alapszik, hogy az ember a szemével vagy fülével egy másik embernek érzelemnyilvánitását észlelve, képes ugy érezni, mint ez. Nincs igaz-uk azoknak, akik a müvészetet teljesen megvetik. Nincs igazuk azonban az európai czivilizált társadalom ama tagjainak sem, akik elismernek minden müvészetet, ha csak a szép eszméjének szolgál, vagyis az embereknek *örömet* okoz.

Azelőtt attól féltek, hogy a müvészet tárgyai közé olyanok kerülhetnek, amelyek demoralizálólag hatnak, tehát eltiltották őket. Most azonban attól tartanak, hogy valamelyes öröm, amelyet a müvészet nyujt, veszendőbe megy és azért minden müvészetet protegálnak. Azt hiszem, ez az utóbbi tévedés sokkal sulyosabb, mint amaz, mert következményei károsabbak.

FŐVÁROS.

(A tüzoltóság szaporitása.) Ama testületek között, melyek mindenek megelégedésére, kifogástalanul teljesitik feladatukat, az elsők között van a fővárosi tüzoltóság. A baj csak az, hogy a főváros fejlődésével és terjeszkedésével nincsen már arányban a tüzoltóság létszáma. A pénzügyi bizottság, hogy ezen a bajon segitsen, külön bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására és ez a bizottság ma ülést tartott. Az általános vélemény az volt, hogy emelni kell a tüzoltók fizetését és szaporitani kell azok létszámát. Ismételt felszólalások után hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a *tüzfelügyelő* fizetése 200 forinttal emeltessék föl, továbbá, hogy egy *I. osztályu segédtiszti állás* rendszeresittessék. Az *őrparancsnokok* létszáma kettővel szaporitandó s ezentul 150 forint fizetési pótlékot fognak kapni; lesz egy uj *gépész*, 150 forint fizetésjavitással; a *csővezetők* száma kettővel szaporodik s 100 forint fizetésjavitást kapnak; a *tüzoltók* száma huszszal lesz több s 80 forint fizetésemelésben részesülnek. Mindez a javaslat ideiglenes és a végleges rendezés akkor fog megtörténni, ha a szinházak, biztositó-intézetek hozzájárulásának a kérdése meg lesz oldva.

(A teherkocsik közlekedése.) A főkapitány megrendszabályozta a teherkocsikkal való közlekedést. Ilyeneket ezentul csak munkakönyvvel és rendőri engedelemmel ellátott tizenhat évesnél idősebb, magyarul tudó kocsisok hajthatnak. Az engedélyt mindig magokkal kell hordaniok s ha rendőr kéri, meg kell mutatniok. Ideiglenes, 48 óráig érvényes engedélyt a fuvarosok ipartársulata is adhat. Az uj rend február elsején lép életbe.

(Községi választás a törvény előtt.) A második kerületi községi választás *törvényszék* elé kerül. A választási elnökség a szabadon választott bizottsági és a kerületi választmányi tagokra beadott szavazólapokat a választás berekesztése után, ugy látszik, nem pecsételte le. Az igazoló választmány a választást megsemmisitette, *Csorba* Ferencz, *Del Medico* Ágoston és társaik megfölebbezték a határozatot. A fölebbezés a biráló választmányhoz ment, ez pedig az igazoló választmányt bizta meg az előzetes vizsgálattal. Az igazoló választmány ma tárgyalta a fölebbezést *Mérő* János elnök jelentése alapján. *Csorba* Ferencz, *Del Medico* Agoston látták, hogy a szavazóbárczákat lepecsételték, *Freyberger* Pál, *Biscara* Endre ellenben nem. Dr. *Ernyey* Mór azt állitotta, hogy *az elnök tévedett, amikor azt mondotta, hogy szemtanuja volt a lepecsételésnek. Mérő* János elnök nem akarta a nyilatkozatot a jegyzőkönyvbe fölvétetni, mire Ernyey megtagadta a jegyzőkönyv aláirását, később azonban mégis aláirta. *Szabó* Ignácz, *Várady* Aladár szintén nem vették észre, hogy a szavazólapokat lepecsételték volna. A vizsgálatot holnap folytatják.

FARSANG.

A Nemzeti Szalon estélye. Rendkivül sikerült estélyt rendezett ma este a Nemzeti Szalon. A müsor érdekesen és változatosan volt összeállitva. Sey Dezsőné czimbalmazott, Zilahy Gyula és dr. Zboray Aladár felolvastak, Palotay Piroska kedvesen, nagy hatással szavalt, Raskó Géza, Kertész Ödön és Lichtenstein Dóra énekeltek, Gyöngyi Izsó humoros apróságot adott elő, Ladányi Mariska pedig utánozta Bianchi Biankát, Márkus Emmát, Prielle Korneliát, Jászai Marit, Ábrányinét és Csurgay Adélt. *Jelen voltak:*

Vastagh Gy.-né, Ladányi M., Lichtenstein Dóra, Palotay Piroska, Halmágyi Sándorné, Halmágyi Fánny, Halmágyi Krisztina, Halmágyi Szandrin, Olgyán Klotild, Kecskés Jánosné, Kecskés Irénke, Korompay Béláné, Kovács Mariska, Gyöngyi Izsóné, Blumfeld Frida és Szita, Szerényiné és leánya, Sey Dezsőné, Sey Vilma, Kodolányi Antalné, Tatárka Antalné, Tatárka Hella, Horváth Irén, H. Marsovszky Mariska, Ujházy Ilka és Irma, Borovitz Róza és Gizella, Fürth Áranka, Gerster Béláné, Gerster Irma, Kordin Mariska, Dalos Istvánné, Dalos I. Müller Gyuláné, Nagy Hermin, Szviczag Margit, Szviczag Gizella, Margitay Dezsőné, Kocsis Árpádné, Kocsis Jolán, Vaska Adolfné, Kann Gyuláné, Eördögh Róbertné, Eördögh Miczike, Hatschek Jánosné, Hatschek Jolán, Frankl Ida és Milike, Vándoryné, Szőke Györgyné, Szőke Margit, Pichler Bódogné, Radó Károlyné, Rupp Karola, Jurencsák A., Forgó Istvánné, Berkovics Ignáczné.

A képzőmüvészek jelmezestélye. A festők és szobrászok ünnepélyére, melyet *Lotz* Károly, az agg mester tiszteletére rendeznek, nagyban folyik a készülődés. A rendezőség élén *Strobl* Alajos szobrásztanár fogja az ünnepség szinhelyén, az iparművészeti muzeum palotájában, a diszitéseket elhelyezni. Mig tavaly a mücsarnokban a Halhatatlanság forrását jelképezték, addig az idén a görög Olympust fogják a nézők elé varázsolni, a felvilág isteneivel és az alvilág szellemeivel.

Jurista-bál.

A „Jogász-bál"-ban szokták a mamák bemutatni felserdült leányaikat: hadd tánczoljanak a gyermekek, hadd repkedjenek az aranyszárnyu pillangók! A „Jurista-bál"-ba már másféle számitással viszik a család reményeit: hadd menjenek férjhez!

Az ügyvéd urak is feldöczögnek a menyecskével: hadd tánczoltassák a bojtárok a princzipálisnét. Szóval: fiskális furfang játszik ebbe a mulatságba s azért sikerül mindig olyan fényesen, olyan jól. Mindenkinek nyert pere van és mindenki pompásan mulat a „Jurista-bálon".

A ma este lezajlott mulatság sikere ellen sem lehet apelláta; annyi szép leány, annyi szemreval menyecske repkedett a Vigadóban, hogy a legmakacsabb fiskális sem tagadhatta el az eredményt.

Az emelvényen a bálanya és a háziasszonyok, Brilliánt és igazgyöngy fénylett, ragyogott minden nyakon, minden homlokon; egy-egy vagyon mindenik. Körülöttük dongtak az ugynevezett notabilitások, a bálok szeretetreméltó darazsai, a gar-desdameok mézes szavu mulattatói.

A teremben szebbnél-szebb leányok tánczoltak; gyöngyei, virágai a fővárosnak, azaz, hogy csak tánczoltak volna; mert itt is láttuk a jól sikerült budapesti bálok hibáját, a tulzsufoltságot.

Az egyenruha és a frakkos fekete sereg ott áll a terem közepén, szélről ismét a férfiak képeznek partot. Minden ember közellátó itt; a czvikkeres, monoklis épugy, mint az épszemü; mindenki arasznyiról akarja látni a röpködő tündéreket; igy aztán előfordul a torlódás. Élő barrikádok képződnek a tánczolók keskeny utczáján; ahol egy kis tér nyilik, ott aztán nekirugaszkodnak a párok; de ez már nem táncz, csak verébugrás.

Ma este is ügyes jurista volt az, aki egy kis helyet tudott pörölni a tourtánczok alatt. A négyesek és csárdások azonban jól sikerültek, még a melláktermekben is tánczoltak.

A bál meglepetése volt az izléses tánczrend. Egy bilincs; rajta szivvel ékesitett lakat és egy kulcs; az előbbi rejtette a parányi tánczrendet, az utóbbi pótolta az irónt.

A mulatság hajnalhasadáskor, kitünő hangulatban ért véget s a bál areopágjai, az agglegények, nagyon sok házasságot jósoltak.

Tiz óra tájban jelent meg gróf *Zay* Miklósné urasszony született *Károlyi* Margit grófnő, a bálelnök neje. Vele együtt, mint *házi asszonyok* az emelvényen foglaltak helyet: gróf *Bethlen* Andásné, gróf *Széchenyi* Imréné és gróf *Teleki* Gézáné. A notabilitások közül ott láttuk báró *Fejérváry* Géza, *Josipovits* Imre miniszereket, *Valentics* Benő tábornagyot, *Latkóczy* Imre államtitkárt, ott voltak továbbá *Berzeviczy* Albert, a képviselőház elnöke, *Fejér* Miklós, gróf *Károlyi* Tibor, báró *Liptay* Béla, báró *Révay* Gyula, gróf *Széchenyi* Imre, báró *Radvánszky* Géza, *Lukács* Antal és báró *Wodianer* Albert főrendiházi tagok; báró *Orczy* Elek, *Lehoczky* Antal, *Herczegh* Ferencz, *Rudnyánszky* Béla, *Béldy* László, *Chernel* György, *Csávossy* Béla, *Domahidy* Viktor, *Fenyvessy* Ferencz, *Feszty* Béla, *Földváry* Mihály, *Hegedüs* Sándor, gróf *Széchenyi* Aladár, gróf *Teleki* Géza, gróf *Bethlen* András, gróf *Zichy* Nepomuk János, *Frideczky* Timót, *Gajári* Géza, *Kemény* Ákos, *Leidentrost* László, *Okolicsányi* László, *Pildner* F.

Ragályi Lajos és gróf *Karátsonyi* Jenő országgyülési képviselők, *Lányi* Bertalan, *Huszár* Kálmán, *Fack* Károly miniszteri tanácsosok, *Láng* Lajos, *Kovács* Gyula, *Hajnik* Imre, *Bochkor* Károly, *Kétly* Károly, *Csillag* Gyula, *Timon* Ákos és *Csarada* János egyetemi tanárok.

Asszonyok: Antal Jenőné, Andrássy Jánosné, Bochkor Károlyné, Bauer Antalné, Bokor Józsefné, Bálint Sándorné, Baranyai Gézáné, Blancz Vilmosné, Berkes Imréné, Bakonyi Károlyné, özv. Barabás Béláné, Buday Zádorné, özv. Czigler Gyuláné, Ebner Edéné, Fleischman Józsefné, Földváry Miklósné, Fejér Miklósné, Füzesséry Gézáné, Fölzer Istvánné, Fáy Lászlóné, özv. Gebhart Károlyné, Gregensen Guilbrandné, Gorove L.-né Hajnik Imréné, Heinz Albertné, Hóman Ottóné, Hummer Szaniszlóné, Hauskarl Sándorné, gróf Hugonnay Béláné, Hajdu Ferenczné, Haller Istvánné, Illyés Lajosné, Ivády Béláné, Janicsek Józsefné, Illyés Gyuláné, Kandó Gézáné, Köncs Boldizsárné, Kudora Károlyné, Komáromy Lajosné, Komáromy Mihályné, özv. Kruk Jánosné, Kreisz Gézáné, Kovács Gyuláné, Laban Károlyné, Lukács Antalné, özv. Luzsenszky Gusztáv báróné, Lenkey Zsigmondné, Leidenfrost Lászlóné, Mayerkeblovszky Pálné, Molnár Antalné, Mezey Lajosné, Merkl Adolfné, özv. Marsovszky Jenőné, Neogrády Gyuláné, báró Orczy Istvánné, Olovszon Miksáné, Prückler Lászlóné, Payer Imréné, Rudich Mihályné, Rosenbach Sándorné, Ripéry Edéné, Rauscher Jánosné, Rakovszki Istvánné, Rostaházy Sándorné, Seidl Ambrusné, Salgó Gustávné, Siró Józsefné. Sárkány Sámuelné, Sigray Pálné, Sutter Edéné, Springer Ferenczné, Sztroiny Sándorné, Szefehlner L. Józsefné, Stahl Paula, sóvári Soós Pálné, Stettner Lászlóné, Szavkay Edéné, Szederkényi Nándorné, Szigethy Gyuláné, Szentkirályi Kálmánné, Szemző Istvánné, Szirmay Tamásné, Szlávy Béláné, Szilágyi Emilné, özv. Szemeri Jánosné, Tutsek Józsefné, Tóth Dezsőné, Tarcsay Jánosné, Tőry Józsefné, Uhlyaryk Gedeonné, Végh Mihályné, Világhy Nándorné, Vasdényey Béláné, özv. Vikus Károlyné, Velsz Gézáné, Valheim Jánosné, Zirkelbach Antalné, gróf Zselénszky Róbertné, Walkó Lajosné, Waigand Ferenczné, özv. Csihal Józsefné.

Leányok: Andrássy Mariska, Altmann Etelka, Bochkor Irma, Bauer Ilonka, Bálint Margit, Butler Évike grófnő, Baranyai Gizella, Blanz Irénke, Bakonyi Szeréna, Barabás Átala, Barabás Melanie, Botka Sárika, Cziegler Ella, Csihál Ilonka, Ebner Vilma, Fleischman Ilonka, Fack Amelie, Fack Frida, Fack Paula, Fejér Izidóra, Fejér Gizella, Füzesséry Kornélia, Füzesséry Margit, Fölzer Jenny, Fáy Vilma, Gilliming Józsa, Gillming Olga, Galgóczy Jolán, Geczö Ilonka, Gebhardt Emmi, Gregersen Ilonka, Hajnik Mariska, Heincz Margit, Haendl Valérie, Hómann Irén, Hómann Biri, Hummel Olga, Huszár Mariska, Hajdu Ilona, Heuffel Olga, Haller Irma, Haller Amalka, Illyés Mariska, Illyés Margit, Ivády Antónia, Ivády Sarolta, Kudora Ilonka, Kandó Irén, Kelemen Sárika, Kottál Lujza, Komáromy Ilma, Komáromy Gizella, Kruk Emma, Kruk Nina, Kresz Eleonóra, Kresz Elza, Korányi Ella, Petrás-kammerer Ella, Laban Mariska, Latkóczy Irén, Lányi Márta, Lukács Margit, Lukács Ilonka, Luzsénszky Marcsa báró nő, Liebold Lujza, Lalosevitz Ilona, Merkl Pipin, Mezey Aranka, Meiszner Irma, Marsovszky Irma, Molnár Emma, Mayer Hedvig, Neogrády Julis, Olavson Aranka, Prückler Margit, Prückler Lili, Posztoczky Margit, Rauscher Margit, Rakovszky Daisy, Rostaházi M. Rózsavölgyi Margit, Rózsavölgyi Aranka, Rupp Irén, Rosenbach Irén, Rosenbach Olga, Seidl Margit, Sefelcher Emilia, Sefehlner Aranka, Siró Dóra, Sárkány Miczi, Sigray Hermin, Sajgó Ilma, Sajgó Mariska, sóvári Soós Izabella, sóvári Soós Jolán, Spett Vilma, Spett Rózsika, Sztroiny Sárika, Szavkay Margit, Szederkényi Szeréna, Szentkirályi Ilona, Szakall Margit, Szirmai Matild, Szlávy Irén, Szilágyi Margit, Szemery Ilonka, Tschebulz Józsa, Török Jolán, Török Sarolta, Uchlyarik Aranka, Verédy Irén, Vargai Lendvay Sárika, Világhi Pálma, Vasdényei Mariska, Vikus Etelka, Vikus Linka, Volf Leonora, Valkó Gizi, Valkó Emma, Vaigand Böske, Zirkelbach Anna.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A lövöldöző após.** *Bécsből* jelentik: *Lipka* háztulajdonos ügyében, aki hátulról vejére lőtt, ma a sajtóbiróság az *orgyilkosság* kérdésére *egyhangulag igennel* felelt, azonban 11 szavazattal kimondta azt is, hogy *leküzdhetetlen kényszer következtében cselekedett* és ezért Lipkát *azonnal szabadlábra helyezték.*

— **Megkinzott őrültek.** A budapesti törvényszék *nyolcz napi fogházra* itélte *Rodaut* Kálmánt, az angyalföldi tébolyház egyik ápolóját, aki a *gondjaira bizott betegeket ütlegelte.* A királyi tábla Rodaut büntetését *három hónapi fogházra* emelte föl s ezt a büntetést a királyi kuria *helybenhagyta.*

— **Pikáns fényképek.** Néhány évvel ezelőtt a berlini rendőrség arról értesitette a budapesti főkapitányságot, hogy egy *Esztinger* nevü fényképész aki az egész kontinenst elárasztotta szeméremsértő fotografiákkal, Budapesten ütötte fel tanyáját s portékáját ládaszámra csempészi külföldre. Megindították az eljárást, s annak befejeztével Esztingert *egy hónapi fogházra* itélték. Ez ellen az itélet ellen dr. *Füredi* Mór. Esztinger védője fölebbezett, s azt vitatta, hogy Esztinger irányában sajtóeljárásnak van helye, mert a fotográfia sajtótermék. Minthogy pedig ezen az alapon nem emeltek vádat, az eljárás *elévülés* czimén megszüntetendő. A kuria a védő érveit elfogadta és Esztingert *fölmentette.*

A méreg-gyüjtő.

— A perbeszédek. —

Befejezték a bizonyitó eljárást, megtartották a perbeszédeket is, s csak az itélet van még hátra, hogy bevégződjék a dráma, mely érdekfeszitő és sok tekintetben tanulságos volt.

Egy *szerelmi házasság* történetét tárgyalták napokon át. A házasság *előtt* Gárdos volt az, aki valósággal üldözte szerelmével a Fedorcsák leányt, s birni akarta őt minden áron. Már menyasszony volt, s ezernyi akadályt legyőzve, elhóditotta jegyesétől.

A házasság *után* pedig a férj szerelme lassan-lassan kihült. Nem is volt az igaz szerelem. Csak szalmaláng. Az asszonyban pedig a házasság után ébred föl a szenvedélyes szerelem. Kinozza a féltékenység és kétségbeejti az a tudat, hogy férje megcsalja ő, mást szeret.

A czivakodás napirenden van. Pokollá változik át a családi szentély, mely Gárdosnak kezgetben „földi paradicsoma" volt. A szerelmi házasság gyilkossággal végződik és a gyilkosság elkövetésével azt az embert vádolják, akinek hét esztendőn át nem volt egyéb gondolata, egyéb vágya, mint hogy a meggyilkolt asszonyt feleségül vehesse.

Hát hiszen ez a szerelem volt az ő egész védelme. Mi oka lehetett volna arra, hogy meggyilkolja nejét, ha még a halál előtt való napokban is szerette őt? Kérdi ő.

És a vád azzal felel, hogy nem szerette a feleségét. Mindig jobban és jobban gyötörte, bele kergette a legkétségbeejtőbb helyzetekbe, tudatosan szitotta benne a féltékenységet, s még a felesége életében megkérte egy másik nő kezét, számitva arra, hogy neje a betegágyból föl sem kel többé.

A bizonyitó eljárás sok terhelő adatot halmozott össze; viszont azonban a vádlottnak is sikerült a vádhatóság érvei közül sokat meggyöngiteni.

Az ügyész fentartotta a vádat; a védő fölmentést kért.

A királyi ügyész vádbeszéde alatt Gárdos szorgalmasan jegyezgetett s jegyzeteit időnkint átadogatta védőjének. Olykor a fejét csóválta s még mosolyogni is tudott a közvádlónak egy-egy argumentumán.

Az utolsó kérdések.

Kilencz órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Mielőtt az ügyész előterjesztette a vádbeszédét, még néhány kérdést intézett Gárdoshoz.

— Mondja csak, Gárdos, mikor gondolt ön először arra, hogy a felesége öngyilkos lett? Akkor-e, midőn észrevette, hogy a morfiumból két gramm hiányzik?

Gárdos: Igen.

— Az *ügyész*: Megmérte, vagy csak megnézte az üveget?

Gárdos: Megmértem.

Az *ügyész*: Mennyi méreg volt benne?

Gárdos: Nem tudom egész pontosan.

Az *ügyész*: Hát mennyi hiányzott?

Gárdos: Két gramm.

Az *ügyész*: Ez a két gramm a harmad vagy a negyedrésze volt az üvegnek?

Gárdos: Azt nem tudom.

Az *ügyész*: Köszönöm. Nincs több kérdésem.

Ezután megkezdték a perbeszédeket.

A vád.

Banmgarten Izidor vádbeszéde elején a *közvetett bizonyitásról* szól. A tudomány és a birói gyakorlat egybehangzó tanusága szerint — ugymond — a közvetett bizonyitás különösen oly büntetteknél, amelyek titokzatos homályba burkolóznak, a bünösség megállapitásának leginkább megnyugtató alapja; tanuk hamisan vallhatnak vagy félreérthetők; a tévedés vagy tudatos félrevezetés tisztátalan elemeit sohasem lehet teljesen kiküszöbölni az objektiv tényeket szubjektiv észlelésben föltüntető vallomásokból; de alig képzelhető, hogy egymástól távolfekvő és teljesen független, számuk és véletlen fölbukkanásuknál fogva előre sem látható és így tehát czélzatosan meg sem hamisitható bünjelenségek csodálatos módon találkozva, egymással teljesen összhangban, a vádlott bünösségére mutatnának és mégis helytelen következtetésre vezetnének.

Az adott esetben az emberi elhatározások két leghatalmasabb rugója: a gyülölet és a szerelem kezét fogva sodorta a vádlottat a bün örvényébe. Mindazok, kik a Gárdos-féle házaspárral közelebbről érintkeztek és kiknek alkalmuk volt családi életük természetével megismerkedni, élénk szinekkel festik le azt a szomoru sorsot, melyben férje oldalán a szerencsétlen asszony részesült. Nemcsak testét kinozta, nemcsak nélkülözéseknek tette ki, hanem lelkét is meg akarta ölni és női méltóságában megalázni.

Az ügyész itt elmondja a vádlott és a Poros Krisztina között fönnállott viszonyt, aztán igy folytatja:

Maga a vádlott, ki a vizsgálat során megváltoztatva védekezésének alapját, az öngyilkosság föltevését a valószinüség látszatával iparkodik fölruházni, nem győzi élénk világitásba helyezni feleségének kétségbeesett állapotát és ama kinokat, amelyeket a féltékenység ördöge nejének okozott. Hadaczára ama szemrehányásoknak, melyekkel az asszonyőt illette Poros Krisztina iránti előszeretete miatt, nem szakitott ezzel a leánynyal, hanem a bizalmas viszonyt vele föntartotta, akkor kétségtelen, hogy vonzalma szentebb volt előtte, mint a házi béke.

Az ügyész egyenkint fölsorolja a terhelő vallomásokat s azokat a jelenségeket, melyek a vádlott bünösségére vallanak. A morfium emlegetése, ugymond, abban az időben, mikor még senki sem gondolt arra, hogy ezzel mérgezte meg az asszonyt, szintén megczáfolhatatlan bizonyitéka bünösségének. Valamint február elején előre tudta a halál bekövetkeztét, mikor senki sem sejtette, ugy április 8-án már megmondta, mily méregnek nyomaira fognak a holttestben akadni. Önkéntelen nyilatkozata első közvetett beismerése bünösségének, de nem az utolsó. Ama naptól fogva, melyen a följelentés vésztelyes felhője megjelenik láthatárán, egészen április 26-ig, midőn a letartóztatás villáma lecsap a fejére, folytonos tépelődéssel tölti napjait. Mérlegeli a büntetés esetleges sulyát és az elitélés következményeit, másfelől előkészíti védekezését.

Mély szomoruság tölt el, igy fejezi be beszédét az ügyész, a vádlottal szemben is, akiben szerettem volna egy ártatlan embert találni, de akiben egy bünöst találtam, akitől borzalommal fordul el mindenki. Vádolom ifjabb Gárdos Lajost a btk. *278. §-ába ütköző gyilkossággal s a 222. §-ába ütköző hamis tanuzásra való csábitás vétségével.*

A védelem.

Öt percznyi szünet után dr. *Friedmann* Bernát védő vette át a szót. Beszéde elején hangsulyozza, hogy tulajdonképen még az sem tekinthető beigazoltnak, hogy Gárdosné morfium-mérgezés következtében halt meg, már pedig ennek beigazolása nélkül az egész bünpér tárgytalan.

De még ha a morfiummérgezés fönforgása biztos lenne is, akkor sem lehetne elitélni Gárdos Lajost.

Azon a két motivumon alapszik a vád, hogy Gárdos megunta a feleségét és szerette Poros Krisztinát.

Mindkettő valótlanság!

A tanuk egész tömege igazolta be, hogy Gárdos egész házassága alatt sohasem, egyetlenegyszer sem ment el éjjelente mulatni s ha volt valamerre, mindig nejével s a rokonokkal együtt szórakozott. Igy volt ez még a halál hónapjában is. Már pedig aki a nejét megunta, az nem viszi minduntalan vendéglőbe, szinházba s költséges nagy kirándulásokra. Volt köztük összekocczanás, különösen az anyós miatt, no de ez nem olyan rendkivüli dolog házasfelek között, sokszor megtörténik, anélkül, hogy azért a férj méregkeverő lenne. Aztán, ha valaki megunta a nejét, nincs-e ott az elválás? S Gárdos soha erre komoly kisérletet nem tett.

A Poros Krisztinával való viszonynak érvül fölhozása pedig nem egyéb inszinuácziónál egy ártatlan leány szeplőtlen becsülete ellen.

Szóval egy féltékeny és bujtogatott asszony rémképein kivül egy mákszemnyi reális adat sincs Gárdos és Poros Krisztina állitólagos szerelmére. E nélkül pedig hasztalan keresünk motivumot a hitvesgyilkosságra! Fölhozza a vád, hogy miért tartott mérgeket Gárdos, ha nem volt gonosz szándéka. Nohát, aki mérgezni akar, az nem szerzi be mérgeit hühóval s nem gyüjt annyit, melylyel egy regimentet el lehetne emészteni. Az szerez ilyet titokban és keveset; Gárdos pedig sohasem tartotta titokban mérgeit, közölte boldoggal, boldogtalannal.

Fölhozzák ellene, hogy ő kérte anyósát, hogy ne tegyen följelentést s gyönyörűen hangzik a közvádló ur ama kijelentése, hogy az ártatlan nem fél a följelentéstől. Egy uriembert, szigorló mérnököt, a puszta följelentés is tönkre tehet a hányszor hurczoltak meg már ártatlanokat; ha tehát ő ettől félt, csak önvédelmi ösztönét követte. Aztán még az anyós is elismerte vallomásában, hogy arra kérte Gárdos, hogy legalább a szigorlatokig várjon s kétségen kivül beigazolták tanuk, hogy ő maga akarta

később följelenteni anyását s ez csak külső okok miatt szenvedett halasztást.

Már pedig, aki előtt az akasztófa áll, az nem képes szigorlatra készülni s a müegyetem átiratából megtudtuk, hogy már letette, még pedig sikerrel, az iráshéli vizsgálatot s a vizsgálat csak azért maradt félbe, mert letartóztatták,

Ha más körülmény nem lenne, ez maga is elég lenne ártatlanságának beigazolására. Aki valaha nagy vizsgát kiállott, tudja, mi az, s amelyik feleségyilkost már följelentéssel fenyegetnek, az vizsgára készülni nem képes.

A mérgeknek megsemmisitése is csak akkor eshetnék sulylyal a latba, hogyha az a gyanusitás előtt történt volna. De igy pszihológailag nagyon megfejthető még akkor is, ha nem is fogadjuk el, hogy ezáltal Holéczyt és Detsinyit akarta megvédeni a kellemetlenségtől.

Sorra czáfolva a vád összes pontjait, áttér a védő arra a kérdésre, hogy ki ölte meg hát Gárdosnét. Erre feleletet csak a Mindenható tudna adni! Beadott neki aznap csöppeket Ritter Róza is; neki is voltak mérgei, hátha elcserélte valamelyiket? Ivott maga a nő is saját készitményü pálinkát nagy mennyiségben! Hát abban nem lehetett már előre preparálva a méreg? Hisz számos tanu igazolta be féltékenységét, indulatos természetét, öngyilkossági hajlamát s kiderült, hogy már egyszer leánykorában is vett be mérget!

A kétely marad kétely s nem harczol kevesebb körülmény a fönti két eshetőség mellett, mint Gárdos bünössége mellett.

S a kétely helyes megoldása nem a jogtalan elitélés.

Áttér végül a védő a vádlott multjának vázolására, jellemének kidomboritására, hogy a mult adataiból vezesse le a jelen rejtély megfejtését.

Fölmentést kér.

Gárdos védőbeszéde.

Az *elnök*: Gárdos! Álljon fel! Hallotta a királyi ügyész urat, aki önt gyilkossággal vádolja. Hallotta védőjét is, aki a védelmet előterjesztette. Van-e valami megjegyzése?

Gárdos: Tekintetes törvényszék! A királyi ügyész ur több olyan megjegyzést tett, amelyek nem felelnek meg a valóságnak. Igy azt mondta, hogy a mérgeket nem nagybátyámtól örököltem — s hogy az összes mérgek közül éppen a morfiumot tüntettem el. Ez nem áll. Az sem való, mintha én a feleségemet nem ápoltam volna a kellő gondossággal. Édesatyám és Ritter Róza bizonyithatják, hogy mennyire kedvére jártam a boldogultnak.

Isten engem ugy segitsen — itt esküszöm ezen a rettenetes helyen — hogy feleségemre életemben csak egyszer emeltem a kezemet, akkor is a szüleimen ejtett sértést toroltam meg.

*

Az itéletet hétfőn délben hirdetik ki.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Lehel, *Budapest.* Az ön. által emlitett állásokra, az 1883. évi I-ső törvényczikk 18. §-a szerint, a főgimnáziumi, vagy főreáltanodai tanulmányok bevégezése és érettségi vizsga, vagy valamely, e középiskolákkal egyenrendü kereskedelmi iskola, vagy megfelelő katonai tanintézet bevégezése és a szabályszerü vizsgálatokról szóló bizonyitvány szükséges. Ugyane törvény 19-ik szakasza értelmében a segédhivataloknál alkalmazottak minősitése: gimnáziumi, reáltanodai vagy polgári iskolai négy osztály szabályszerü bevégzése. Telekkönyvvezetőkül csak azok alkalmazhatók, kik a telekkönyvi vizsgát letették.

V. M., *N.-Csanád.* Mindenesetre hiba, mit korrigálni kell. Tessék egy levélben *Schmidt* József miniszteri tanácsoshoz, az ezredéves országos kiállitás igazgatójához fordulni. Ő a bővebb felvilágositást megadja.

Menyasszony! Az *Esketési Ügyvivőség Erzsébet-körut 7.* szám alatt van. Tessék csak odafordulni, ott szivesen megmondják, hogy esküvőjéhez micsoda okmányok kellenek, sőt be is szerzik azokat.

F. L. Nagy-Károly. Csakis a karlsbádi pékeknél kapható.

S. D, 150. Állandóan Budapesten tartózkodik. Lakása Bajza-utcza Feszty ház.

F. B. T.-Becse. Köszönjük a szives érdeklődést, jövőre gondunk lesz reá.

NYILTTÉR.

Húzás február 11-én
Eugen herczeg szobor sorsjegyek 50 kr.
Fényer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:
HEIMEL L., Kecskeméti-utcza 13. BRAUN B., József-tér 8.

Szt.-Lukácsfürdő Téli és nyári (155) gyógy-hely.
Gőzfürdők urak és hölgyek részére egész nap nyitva

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hete.

Mult heti tudósitásunkban figyelmeztettünk a körülményre, hogy az oly pénzbőség, mely kizárólag az esedékes szelvény beváltásából áll elő, nem szokta tartósan befolyásolni az értékvásárt. Rövid időre földeriti ugyan az üzlet képét; de mikor a szükségszerü befektetések megtörténtek és kedvezőbb gazdasági viszonyok nem támogatják a hangulatot, a tőzsér ismét megfigyelő állásba helyezkedik és várja a hathatósabb buzditást a nagyobb pénzügyi hatalmaktól, melyeknek e téren természetszerü szerepe a vezetés.

Igy is történt a dolog a hét folyamában. A megindult árfejlődés már a hét elején hirtelen megállt; az értékek birtokosai véleményükben megrendültek és kisebb mértékü elért hasznukat biztonságba hozni siettek; ami ismét az árak lemorzsolódását, vonta maga után. Csak tegnap este — tehát a heti időköz utolsó órájában — ijedt meg egy bécsi tőzsér a hirre, hogy az osztrák hitelintézet valami uj irógépet szándékozik pártfogó hatalmába venni és rohant összeszedni azt a tizezezer hitelrészrényt, melylyel a piacznak tartozott. A hitelrészvény erre két forinttal csökkent fölfelé. Van-e ennél nagyobb bizonyitéka az üzlet benső gyöngeségének! Egy tőzsér ijedelme! Egyetlen-egyé! És kész a hausse. Aztán jelentik ma este Berlinből, hogy az egyik köszénbánya elhátározta, hogy a koaks-üzemét kisebbre szoritja; és erre ismét kész a baisse. Egy percz alatt oda volt a tegnapi két-forintos avance. Amit egy üzér gyávasága közörömre fölépitett, azt egy gyár óvatossága közbánatra ismét lerontotta. Hol van ezzel szemben a nagy pénzbőség, melyre a mult héten oly hangosan utaltak?

Csönd és kedvetlenség január közepén! Két héttel a mentő coupon esedéki napja után! Hát bizony összedől az, ami homokra van épitve.

Más kell ide: a gazdaság átalános föllendülése, mely leghathatósabban akkor mutatkoznék, ha az iparok gondozásával foglalkozó nagy pénzintézétek, bizván a jövendőben, uj üzletekkel állnának elő. Ez és csakis ez győzhetné meg az üzletvilágot a viszonyok változtáról, a jobb napok hajnalának elérkeztéről. A pénzintézetek ilynemü tüntető eljárására pedig egyelőre csak várhatunk. Nem foglalkoznak azok uj tervekkel; még azokat is nyugodni hagyják, melyek tanulmányozásába belefogtak. Visszavonulva a zajos tevékenységtől, szorgosan kuporgatják az elért évi haszon garasait és feszülten lesik a távol állók arczán, hogy vajjon mennyi osztalékot várnak tőlük? E várakozásnak szeretnének megfelelni anélkül, hogy erejüket tulságosan megfeszitsék. Szeretnék az igényeket kielégiteni, anélkül, hogy a mostoha viszonyok által reájuk kényszeritett takarékosság elvét nagyon megsérteni kénytelenek volnának. Az osztalékot leszállitni és mégis jóhirben maradni, ez jelenleg törekvésük egyetlen tárgya.

Tőlük tehát az értékvásár hiába reméli, hiába várja a buzditást.

Volna aztán még valami, ami a tőzsde életerejét hatalmasan fölkelthetné: a készpénzfizetés fölvétele, mely után „buzgó imádság epedez százezrek ajakán.“ Még pedig rég óta. Három év előtt szunnyadt el ez a kérdés a csendes és óvatos előkészitések karjaiban és azóta föl sem ébredt. Lukács pénzügyminiszter ur ringatja nagy szeretettel és amig künn a kedvezőtlen kereskedelmi mérleg vihara tombol, nem is fogja megszakitani az aranytartalék párnáján nyugvó csecsemő álmait semmi, de semmi. — Az országgyülési valuta-bizottság negyedévről negyedévre meglátogatja a bájos kis szendergőt; megolvassa a nemes ércztől duzzadó zacskókat, melyek gyönge teste oly kényelmdsen hever; aztán kiadja jelentését, mely oly egyforma, hogy most már csak egy „ürlap“ kitöltéséből áll elő. A pénzügyi bizottság pedig az idén néhány száraz, de mélyen érzett szóval siratja el a valutarendezés feltünően hosszu nónáját, konstatálván nagy lelkiismeretesen, hogy „a nagy mü“ a most lefolyt évben, fájdalom, nem igen haladt előre.“ Biztatja is a világot, hogy a kormány még mindig „folytatja az előkészületeket“, mert a kormány „programmja változatlan“ és bizonyosan már megoldotta volna föladatát, ha „külső körülmények“ nem akadályozták volna.

Külső körülmények! Az országgyülésre nézve persze az némileg vigasztaló lesz, hogy a kormány, adott igéretéhez képest, már rég befejezte volna a nagy reformot, ha a keresztülvitele csak tőle függött volna. Megelégedéssel fogja tudomásul venni, hogy a gátló körülmények csak külsőek voltak; sőt „kivánni és követelni“ fogja a penzügyi bizottsággal együtt, hogy a kormány lásson hozzá, és háritsa el tőle telhetőleg ezeket a külső körülményeket és vezesse győzelemre a rég meglévő belső lehetőségeket. Azokra nézve azonban, kiknek vagyona papirosokban fekszik és különösen az értékkereskedőkre nézve tökéletesen mindegy az, hogy a valuta rendezését gátló körülmények külsők-e vagy belsők. Ezeknek érdeke, valaminthogy Magyarország egész gazdaságának érdeke ép ugy szenved a külső, mint a belső körülmények gátoló hatása alatt; és a tőzsér, a pénzügyi bizottság eme finom disztinkciója hallatára elmondhatja a német dalnokkal:

„Ich weisz, man stirbt aus Hungersnoth;
Doch wer erfriert, ist gleichfalls todt.“

De hát ne essünk kétségbe! Gautsch miniszter ur nagyon ügyes ember. Ő erősen hiszi ezt. Aztán a németek is megszelidülhetnek; a csehek is észre térhetnek. Meg a kereskedelmi mérleg is javulhat; különösen, ha az idei termés jobb lesz, mint a tavalyi és buzát nem mi veszünk Argentiniától, hanem mi adunk el egész Európának. Ha ezek a külső körülmények elmulnak, akkor a hitelrészvény életfája gyönyörü árfolyam-virágokat fog hajtani és egy bécsi tőzsér ijedelme, egy berlini koaks-gyár üzemleszállitása nem lesz többé sem megrontója, sem megteremtője a tőzsde irányzatának. Amit pedig engedjen meg az Ég mielőbb!

Közgazdasági táviratok.

Berlin, jan. 15. Irányzat lanyha. Májusi járadék 102.20, Ezüst járadék 102.10, Osztrák aranyjáradék 103.20, Magyar aranyjáradék 103.20, Magyar koronajáradék 100.25, Osztrák hitelrészvény 224.10, Osztrák-magyar államvasut 146.50, Déli vasut 35.60, Elbevölgyi vasut 133.75, Osztrák bankjegy 169.65, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.80, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.37½, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.75, Laura-kohó 185.—, Harpeni 184.30, Olasz központi vasut 135.70, Török sorsjegy 116.40. *Az utótőzsdén:* Osztrák hitelrészvény 223.90, Osztrák-magyar államvasut 146.55, Déli vasut 35.60, Magyar aranyjáradék 103.20, Disconto-társaság 202.30.

Frankfurt, január 15. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 302.25, Déli vasut 72½, Magyar aranyjáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 296.37. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 15. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészv. 302.10. Az irányzat igen csendes.

Páris, január 15. Irányzat szilárd. Uj 3%-os franczia járadék —.—, 3%-os franczia járadék, 103.17, 3½%-os franczia járadék 107.37, Osztrák-magy. államv. 736, Ländenbank 480, Osztrák aranyjáradék 103.75, Déli vasuti elsőbbség 389.—, Alpesi bánya 314.—, Török dohányrészvény 294.—, Török sorsjegy 114.—, Olasz járadék 94.37, Spanyol kölcsön 60.47, Meridional 683, Ottomán bank 563.50, Rio Tinto 677.50. Debeers 764.—, Eastrand 135. Chartered 82.25, Randfontein 54.75

New-York, január 15. (C. T. B.)

	január 15. cents	január 14. cents
Buza januárra	99¾	98¾
„ májusra	92¼	91⅞
„ juliusra	85⅛	85
Tengeri májusra	34⅛	34⅛

Chicago, január 18. (C. T. B.)

	január 13. cents	január 12. cents
Buza májusra	90⅛	90
Tengeri májusra	29	29⅛

Mezőgazdaság.

Galiczai gazdák mozgalma. A nyugotgalicziai mezőgazdasági társaság elhatározta, hogy a tartománygyülésen kérelmezni fogja, hogy Galicziában a bécsi áraktól független sertéspiacz létesittessék és hogy az állategészségügyi intézkedések is módositassanak olyképen, hogy a sertéskivitel Galicziából nagyobb lendületet nyerjen. Egyuttal elhatározta a társaság, hogy az osztrák agráriusokkal nem vállal szolidaritást és a márcziusra összehivott osztrák *agrárgyülésen nem vesz részt.*

Ipar és kereskedelem.

A czukorprémiumok nemzetközi eltörlése. Mint Brüsszelből jelentik, Ausztria-Magyarország, Németország és Anglia a nemzetközi czukorértekezletre vonatkozólag a belga kormánytól kiinduló meghivást elfogadták. Franczaország még nem nyilatkozott, de részvétele kétségtelennek látszik. Az értekezlet február elején ül össze Brüsszelben.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésmegszüntetéseket közli: *Schuster* Sándor Déva, özv. *Kovács* Mórné Debreczen.

Csődmegszüntetések. A következők elleni csődöket beszüntették: *Arnot* Sándor mokrini kereskedő, *Kovács* József hajduböszörményi lakos, *Balázs* József szilágysomlyói volt kereskedő.

Kőbányai sertéspiacz, január 15. Magyar elsőrendü: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 50—51 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 50—51 kr. Könnyü (páronk. 250 klgrig terjedő sulyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgr. felüli sulyban) 49—50 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 48—49 krajczárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48½ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. január 13. napján volt készlet 18.304 drb, január 13-án felhajtatott 258 drb, január 14-én elszállittatott 460 drb, január 15-én maradt készletben 18.102 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, január 15. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székes fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 14-én érkezett 623 drb. Készlet január 13-áról 349, összes felhajtás 972 drb. Elszállittatott budapesti fogyasztásra 679 drb.; elszállittatlan maradt 293 drb. Napi árak: 120—180 kilós 47—48 kr., 220—280 kilós 48—50 kr., 320—380 kilós 48—50 kr., öreg nehéz 47—48 kr., malacz 30—38 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vesztegzári marhavásár, január 15. A mai vásárra felhajtottak 402 drb vágómarhát, e között volt 222 drb hizó és 180 drb sovány marha. Jobb marha mai napon kisebb mennyiségben hajtatott, fel mint a mult szombaton. Ezért az üzlet vontatottan folyt le és csak a jobb minőségü állatok keltek el. Az árakban hétfőhöz képest változás nem állott be. Jegyeztetett. Magyar hizó 27—36 frt, I. minőségü nem volt vásáron; német hizó 28—32 forint, I. min. 41; galicziai hizó nem volt vásáron, alárendelt minőségek 22—26 frt, bika és tehén 23—32 frt. Mindez métermázsánkint élő sulyban fogyasztási adó nélkül.

Pénzügy.

A pénzpiaczról. A kamatlábviszonyok mindenfelé kedvezően alakulnak. Londonban olcsób lett a pénz ára, Berlinben azt várják mindennap, hogy a német birodalmi bank mérsékli a diskontrátát, Bécsben és Budapesten pedig elsörangu váltók már jóval a hivatalos kamatlábon alul találnak elhelyezést. Ennek tulajdonitható, hogy az osztrák-magyar banknál tegnap több mint négy és fél millió forintot tettek a visszafizetések, ellenben az uj váltóleszámitolás csak mintegy 700,000 forintra ment. Ennek következtében a bank legközelebbi kimutatása a váltótárcza jelentékeny apadását és a tartalékok erős gyarapodását fogja feltüntetni.

Biztositás.

Foncière, Pesti biztositó-intézet. Mult évben a *Foncière, Pesti biztositó-intézet életbiztositási osztályánál* 3828 ajánlat 17,007.540 korona biztositási tőkére és 5596 korona járadékra nyujtatott be; 3381 kötvény 12,176.074 korona tőkéről és 5196 korona járadékról állittatott ki. A dijbevétel 2,560,635 korona 84 fillére rug. Haláleset 154 jelentetett 421. 22 koronáról. Ama *különös* kedvezmények, melyeket ezen intézet az életbiztositásnál nyujt: 1. *Hadbiztositást dijpótlék nélkül* 10,000 forint határáig, a biztositott tőke feléről a közös-hadsereg és honvédség; 15,000 forint erejéig a népfölkelők védkötelezetteire nézve. (Hivatásszerü katonáknak mérsékelt dijpótlék mellett.) 2. A föltételek értelmében a biztositás érvényének *megtámadhatatlansága* még az esetben is, ha a biztositott párbaj vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kitünnék, hogy a biztositott a biztositás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményre nézve tévedett. 3. *Oly nyereségben való részesüléssel* egybekötött biztositást müvel, melynél a kötvényben *bizonyos* minimális eredményekért *szavatol* és *azonfelül* a biztositott a felszaporodott nyereségek 50 százalékában részesül. 4. A biztositásnak 3 évi fennállása után a biztositásra jutányos föltételek mellett: a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavasárolja, avagy c) minden további dijfizetés nélkül kiházasitási biztositásoknál, *tőkésitést* eszközöl anélkül, hogy a félnek utóbbiért folyamodnia kellene.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, január 15.

Amikor ma reggel kifüggesztették a tőzsdén a heti hozatalok kimutatását, amely szerint a lefolyt héten 41.171 métermázsa buzát szállitottak ide, szemben a multheti 17.147 métermázsával, tehát 24.024 métermázsával többet a tőzsdetagok csak bámultak, hogy ők, akik látják mindennap az öthusz kocsirakományt kitevő kinálatot, mitsem tudnak a hozatalok ily nagymérvü gyarapodásáról, de mire első ijedtségükből felócsudtak, szorgosabban szemügyre vették a táblázat egyes rovatait és ekkor kitünt, hogy egymaga a budapest-lipótvárosi állomás szerepel 27.010 métermázsányi hozatallal. Semmi kétség: ez nem lehetett helyes, mert ez állomáson alig érkezik mostanában gabona. Különben is utána jártunk a dolognak és jelenthetjük, hogy a nevezett állomáson megérkezett e héten az Erzsébet- és Victoria-malom részére összesen 22 vaggon buza. Voltak, akik tendencziózus elferditést emlegettek és csak a kevésbbé kolerikus tőzsdelátogatók érték be azzal, hogy felületességnek kvalifikálták a titkárság eljárását. Tényleg a tőzsde kimutatása nem egyez a magyar királyi statisztikai hivatal napijelentéseivel. Ezek szerint Budapesten megérkezett:

	buza	rozs	árpa	zab	tengeri
		v a g g o n			
január 7-ikén	30	3	16	6	7
8—9 „	52	9	24	17	3
10 „	25	3	19	6	—
11 „	15	2	1	4	—
12 „	36	3	9	5	—
13 „	26	1	19	9	—
összesen	184	21	88	47	10

Ez adatok hitelességéhez szó sem férhet, nyilvánvaló tehát, hogy a börze jelentése — hogy enyhe kifejezést használjunk — *téves.* Felhivjuk erre a tőzsde tanácsát, amely épp az utolsó időben szervezte ujra a titkárságot.

Áttérve az üzlet alakulására, *Amerikából* ma semmitmondó árváltozásokat jelentettek, a jegyzések buzában és tengeriben ugyanazon a ponton vannak, mint egy héttel ezelőtt. A délután beérkezett sürgönyök közül kiemeljük a *párisit* 30 centimétest kitevő áremelkedéssel, a *liverpoolit* ½ pennys olcsóbbodással és a lanyha *londoni* és *berlini* tudósításokat.

Nálunk délelőtt szintén olcsóbbodtak az árak, *az üzlet irányzata pedig szilárd!* Ez anomáliának látszik ugyan annak utána, hogy minden nap jelezzük a kisebb-nagyobb árcsökkenést, de tényleg igy van. Mert tekintsünk csak el attól, hogy bágyadt vagy barátságos hangulatban van az az egy-két ember, aki mostanában apró-cseprő dolgait a csarnokban elvégzi és hogy az 50—100 métermázsás tételek eladásánál megalkusznak 2½ vagy 5 krajczáros engedményben. Elvégre ez — mondhatnók — privát dolog. Nézzük ellenben mi történt ezen a lanyhulást czélzó motivumokkal szaturált héten. A hivatalos átlagjegyzések voltak:

	jan. 8-án	jan. 15-én	különbség
	frt	frt	kr.
80 kgr.-os tiszai buza	13.35	13.25	10
74 „ pestvidéki buza	12.45	12.40	5
Elsőrendü rozs	8.65	8.60	5
Takarmányárpa	6.30	6.30	—
Zab	6.45	6.45	—
Tengeri	5.20	5.20	—
Tavaszi buza	12.05	11.85	20
Őszi buza	9.40	9.38	2
Tavaszi rozs	8.77	8.62	15
Tavaszi zab	6.36	6.33	3
Májusi tengeri	5.35	5.25	10

Láthatjuk, hogy a baisseáramlat leginkább a márczius-áprilisi buzánál jutott kifejezésre és le is szoritotta e határidő kurzusát husz krajczárral. Hát ez semmi! Ily krajczáros mozgalmaknak volt talán némi jelentőségük, amikor a buza ára 6 forint körül járt, de 12 forintos jegyzéseknél még fél forintos árváltozásból sem lehet az üzlet alapirányzatának gyökeres változására következtetni. Elvégre a tőzsdeáraknak megvan az a tulajdonságuk, hogy „mozognak". A kontremine áskálódása tehát nem sok eredménynyel járt eddig. Pedig fűt-fát megmozgattak e héten. Majd azt hiresztelték, hogy Podvovocziszkán torlódnak az *orosz buzával megrakott extravonatok*, majd meg *Fiumába* érkezik meg egy hajórakomány *nikolajevi buzával*, amely — szerintük — Budapestre dirigáltatik ugyan, de *egyelőre* ott a kikötőben piheni ki a fekete, görög, földközi és adriai tengeren tett körutazás fáradalmait és amelyre nézve az áru tulajdonosa épen ma jelenti ki a lapok utján, hogy az a buza nemcsak Budapestre nem jő, de még *szinét sem fogja látni Magyarországnak.* Aztán jött egy más dolog. Bécsben is, meg helyben is „kinálták" ötvenezer métermázsás tételekben *az argentiniai buzát.*

Ezt a gabonát, amely deczemberben került kasza alá, alkalmasint expresszgőzösön és gyorsvonaton hozzák ide, hogy még idején érkezzék a *tavaszi* felmondásokhoz. Mintha a természet csak azért áldotta volna meg a nagy területeket buzatermesztő humuszszal, a föld mindkét felén, hogy amikor az európai kontreminőrök zavarba jönnek, az antipodok kisegithessék a zsákutczából. Ugyan mit akarnak avval az 500,000 tonna argentiniai buzafelesleggel! Franczaország, Anglia, Németország, Belgium, Hollandia egymaga 15 millió métermázsa buzára *számit* Délamerikából. Mi jut ezek után miránk?

Fenyegetnek még Indiával is, jóllehet itt csak márcziusban aratnak. Mondjuk: *az üzlet szilárd;* mert ha mindez alarmirozások és a tényleg minimális fogyasztás mellett a szokványbuza „lefelé megy a lejtőn" 12 forint 05 krajczártól 11 forint 85 krajczárig, azaz egészben *másfél százalékkal,* akkor az egész kontremineparti fészkelődés, nem egyébb szemfényvesztésnél, amely azt czélozza, hogy minél kedvezőbben menekülhessenek szállitási kötelezettségeik alól. Nem fizetnének mindinkább nagyobbodó deportot május-juniusra (ma 35 krajczár volt a prolongálás), ha kilátásuk volna arra, hogy szállithatnak.

Buza.

Készáru-üzlet buzában. Buzából elkelt néhány tétel magyar származásu áru 5 krral olcsóbb áron. A vidéki malmok jobb árakat fizetnek buzáért a budapestieknél, ennélfogva néhány állomási eladás fordult elő. Hivatalos jegyzéket nem adtak ki.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség métermázsákban	ó vagy uj	származás	hektolitermázsinti súly kilogrban	minőségi megjegyzés	átadási hely	ár, netto 100 kilóban	készp. vagy 3 hónap
100	uj	tiszai	77	—	Budapest	13.—	3 h.
100	„	„	75	—	„	12.60	3 h.
2400	„	T.-Kanizsa	74	—	„	11.80	3 h.
600	„	raktári	76	—	„	12.55	3 h.
800	„	Bajai	74	—	„	12.05	3 h.
500	„	tiszai	75	—	Szarvas	11.85	Kp.
150	„	pestvidéki	77	—	A.-Szántó	12.05	Kp.
800	„	„	74[5]	—	„		
200	„	tiszai	75	—	Marótur	11.95	Kp.

Hivatalos jegyzések buzában.

FAJ	Minőség súly kettől.	100 kilogr. készp. ára frttól	100 kilogr. készp. ára frtig	Minőség súly kettől.	100 kilogr. készp. ára frttól	100 kilogr. készp. ára frtig
Tiszavidéki . . . . . uj	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
„ . . . . . „	76	12.65	12.70	77	12.80	12.90
„ . . . . . „	78	12.95	13.05	79	13.10	13.15
„ . . . . . „	80	13.15	13.20	—	—.—	—.—
Pestvidéki . . . . . uj	74	12.30	12.40	75	12.50	12.55
„ . . . . . „	76	12.60	12.65	77	12.75	12.85
„ . . . . . „	78	12.90	13.—	79	13.50	13.10
„ . . . . . „	80	13.15	13.20	—	—.—	—.—
Fejérmegyei . . . . . uj	74	12.40	12.50	75	12.60	12.65
„ . . . . . „	76	12.70	12.75	77	12.85	12.95
„ . . . . . „	78	13.—	13.10	79	13.10	13.15
„ . . . . . „	80	13.20	13.25	—	—.—	—.—

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 167.100 métermázsa buza és 89.700 métermázsa liszt; a Silosban 54.100 métermázsa buza, a nyugati pályaudvaron 83.004 métermázsa buza és 3760 métermázsa liszt.

Határidőüzlet buzában. Buzában gyér for-

galom volt, lanyhuló árak mellett, délután szilárdult az irányzat.

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.88	11.89—88—89-87 —85—84—83—	11.84	11.83	11.84—85 86—	11.85
május	11.53	11.54—56	11.50	—	—	—
szept.	9.40	9.41—42—39—38	9.37	9.39	9.40—41— —	9.40

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	január 15.		január 14.		
	pénz	áru	pénz	áru	
márcz.	11.83	11.85	11.87	11.89	—
szept.	9.36	9.38	9.41	9.43	—

Rozs.

Készáruüzlet rozsban: Rozs elkelt néhány kocsirakomány 2½—5 krral olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozsban.

mennyiség mmázsában	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr-kint	Kész vagy 8 hóra
100	Uj	pesti	I	Par. Bpest	8.65	Kp.
100	„	„	„	Kis-Körös	8.82½	„

Hivatalos jegyzések rozsban.

Ó vagy uj	faj	hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára	
			frttól	frtig
uj	elsőrendű	70—72	8.65	8.70
uj	másodrendű		8.60	8.65

Raktárállomány rozsban: A közraktárban 44.700 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 11.673 métermázsa.

Határidőüzlet rozsban. Rozsban nem volt forgalom.

Előfordult határidőkötések rozsban.

Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	Kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	8.61	—	—	8.63	—	8.64
szeptember	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozsban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	január 15-én		január 14-én		
	pénz	áru	pénz	áru	
márczius	8.60	8.62	8.67	8.69	
szeptember	—	—	—	—	

Takarmányfélék.

Készáruüzlet takarmányfélékben. Zab változatlan, de szép, tiszta, vidéki zabért szívesen adnak magasabb árakat. *Árpa* szilárd, finom árpában élénk kereslet van. *Tengeri* lanyha, alig van forgalom.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Mennyiség métermázsában	ó vagy uj	áru	minőség	átadási hely	ár, netto száz kilogr. kint.	készp. vagy 8 hóra
100	uj	zab	rostálatlan	Mezőberény	6.10	készp.
100	„	„	Ia	Budapest	6.60	„
100	„	„	Ia	Promontor	6.75	„
500	„	árpa	elsőrendű	Szántód	9.05	„
100	„	„	—	Ó-Buda	8.25	„
500	„	„	tiszai	Kisujszállás	7.60	„
100	„	tengeri	—		4.72½	„
100	„	„	—	Kaba	4.70	„
100	ó	„	—	Szarvas	4.85	„

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	Ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkinti suly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frttól	frtig
Árpa	uj	takarmány	60—62	6.50	6.50
„	„	égetni való	62—64	6.70	7.40
„	„	sörfőzdéi	64—66	8.—	9.50
Zab	„	—	39—41	6.30	6.65
Tengeri	„	bánsági	—	5.20	5.25
„	„	mámagmű	—	5.10	5.15

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 3.315 métermázsa árpa, 6.100 métermázsa zab, 88.000 métermázsa tengeri. A Silosban 1200 métermázsa zab, 20,200 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 3315 métermázsa árpa.

Határidő-üzlet takarmányfélékben: Ugy tengeriben mint zabban csekély forgalom volt.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délelőtti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	május.	5.26	5.27—26—25 —24—23	5.25	5.24	5.25—26—27	5.26
Zab	jul.	5.40	5.38—	—	—	—	—
„	márcz.	6.31	6.32—31	6.31	6.32	—	—
„	szept.	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
		január 15-én		januar 14-én		
		pénz	áru	pénz	áru	
Tengeri	májusra	5.24	5.26	5.28	5.29	—
Zab	márczius-ra	6.32	6.34	6.32	6.33	—
„	szeptember	—	—	—	—	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 13-án este 6 órától január 14-én este 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővámhivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közé:

Az áru megnevezése	Érkezett			Elszállíttatott		
	vasuton	hajón	együtt	vasuton	hajón	együtt
	métermázsa					
helyi forgalomba						
buza	4319	—	4319	—	—	—
rozs	200	—	200	—	—	—
árpa	711	—	711	510	—	510
zab	138	—	138	—	—	—
tengeri	—	—	—	3787	—	3787
összesen	5672	—	5672	4297	—	4297

a fővámhivatalnál előjegyeztetett:

Az áru megnevezése	Visszakivitel czéljából való behozatalra előj. mennyiség méterm.	Az áru megnevezése	A visszakivitelre előjegyzett mennyiség métermázsákban
buza	2912	buzaliszt	12
rozs	—	rozsliszt	—
árpa	—	árpaliszt	—
összesen	2912	összesen	12

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 15.

A tegnapi hausse ma reggel folytatását találta a nagy vásárlásokban, melyeket a bécsi piacz végzett osztrák hitelrészvényben. E papír ára az előtőzsdén fölment 358.50-re. Délben aztán a berlini telefon teljesen elrontotta a jó hangulatot. Azt jelentette tudnillik, hogy a porosz bánya-értékek nagyon lanyhán indultak; rövid idő alatt 4—6%-ot veszítettek árfolyamukból. Ezenkivül az osztrák államvasut közzétett kimutatása is csalódást hozott a spekulácziónak. Ily körülmények között az irányzat teljesen megfordult és értékeink délután az alább kimutatott mélyebb árfolyamon zárultak.

Az *előtőzsdén*: Magy. hitelrészv. 385.50—384.50. Jelzálogbank 276, Leszámitoló bank 256.50, Osztrák hitelrészvény 358.50—357.85, Osztrák-magyar államvasut 346.25—345.25, Közuti vaspálya 405.25—404.75, frton kötetett.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.90, Magyar hitelrészvény 384.25, Aranyjáradék 121.25, Koronajáradék 99.65, Leszámitoló bank 256.—, Jelzálogbank 276.—, Rimamurányi 251.50, Osztr.-magy. államvasut 345.25, Ipar- és kereskedelmi bank 105.—, Déli vasut 81.50, Villamos vasut 281.—, Közuti vasut 404.75.

A délitőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1440, Magyar hitelrészvény 384.50—384.—, Magyar jelzálogbank 276.——275.50, Magyar leszámitoló bank 256.25—255.75, Rimamurányi 251, Osztrák hitelrészvény 357.80—357.10 Osztrák-magyar államvasut 345.25—344.75, 3% jelzálogbank nyer. kötv. 103.25, első magy. általános 4025, Kassa-somodi kőszénb. 28, Drasche 690—965, ált. kőszénb. 120.50—121, ujlakit égla 269—270, Kosmos 75, Közuti vasut 405—404.

Dijbiztositások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.——2.50 frt; 8 napra 5.50—6 frt; utoljára 8.50—9.50 frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	január 15.	januar 14.
Magyar aranyjáradék	121.25	121.25
Magyar koronajáradék	99.60	99.60
Magyar hitelrészvény	383.75	382.75
Magyar ipar és keresk. bank	105.—	105.—
Magyar jelzálogbank	275.50	275.25
Magyar leszámitoló bank	255.70	255.75
Rimamurányi vasmü	250.75	250.50
Osztrák hitelrészvény	357.10	355.90
Déli vasut	81.50	81.75
Osztr.-magyar államvasut	344.75	346.—
Közuti vaspálya	403.75	404.—
Villamos vasut	280.—	280.—

Az *utótőzsdén*: Osztr. hitelr. 357.30—356.60, magyar hirelrészvény 384.——383.50, osztrák-magyar államvasut 345—.—344.25 frton kötetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

	januar 15.	januar 14.
Osztrák hitelrészvény	356.60	357.70
Magyar hitelrészvény	383.50	384.—
Osztr.-magyar államvasut	344.25	346.25
Leszámitoló bank	255.50	255.75
Jelzálogbank	275.50	275.50
Rimamurányi vasmü	250.50	250.75
Közuti vaspálya	403.75	404.25
Villamos vasut	285.—	280.25
Ipar és keresk. bank	105.—	105.50
Déli vasut	81.50	82.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDÉK.

Budapest, január 15. *Zsiradékárukban* szilárd volt az irányzat, az árak jól tartják. *Szilva.* Szerbiai szokványáru ¾ forinttal olcsóbb; 14.75 forinton köttetett. *Szilvaiz* üzlettelen.

Hivatalos jegyzések.

Faj		Az 100 Kilogrammonkint	
		Pénz	Áru
		frt	frt
Disznózsir ingyen hordó	budapesti	52.50	53.50
	vidéki	—.—	—.—
Szalonna	magyar la légenszáritott vidéki	—.—	—.—
	városi légenszáritott, 4 darabos	46.—	47.—
	„ „ 3 „	47.—	48.—
	füstölt	54.—	55.—
Szilva	bosznia, 1897. évi usance-minőség	—.—	—.—
Kész áru Zsákkal együtt göngyuly tiszta suly helyett	„ „ „ 120 darabos	16.50	17.—
	„ „ „ 100 „	17.75	18.25
	„ „ „ 85 „	20.25	21.—
	szerbiai, „ usance-minőség	14.75	15.-
	„ „ „ 100 darabos	17.—	17.50
	„ „ „ 85 „	20.—	20.50
Szilva Határidőre Minőség 500 grammonkint	bosznia, usance-min.	—.—	—.—
	„ 120 darabos	—.—	—.—
	„ 100 „	—.—	—.—
	„ 85 „	—.—	—.—
	szerbiai, usance-min.	—.—	—.—
	„ 100 darabos	—.—	—.—
	„ 85 „	—.—	—.—
Szilvaiz Kész áru ingyen hordó	szlavóniai 1897	19.50	20.—
	szerbiai 1897	17.50	18.—
Szilvaiz Határidőre ingyen hordó	szlavóniai	—.—	—.—
	szerbiai	—.—	—.—
Heremag	luczerna magyar, 1897	48.—	52.—
	vörös aprószemü 1897	30.—	32.—
	vörös közepszemü 1897	34.—	36.—
	vörös nagyszemü 1897	40.—	43.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, jan. 15. A mai vásár irányzata nagyban való forgalomban és az egyes czikkeknél a következő volt: *Husnál* a forgalom csendes, árak csökkentek. — *Baromfinál* lanyha, árak szilárdak. — *Halban* lanyha, árak csökkentek. — *Tej és tejtermékeknél* csendes. *Tojásnál* csendes, árak csökkentek. — *Zöldségnél* lanyha. — *Gyümölcsnél* csendes. — *Füszereknél* csendes. — Időjárás: ködös, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi czikkek hivatalos árjegyzése a következő: *Hus.* Marhahus hátulja I. 46—54 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjuhus hátulja I. 52—62 frt, II. 48—54 frt. Sertéshus elsőrendü 50—50·0 frt, vidéki 46—49 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60—72 kr (kilónkint). Sertészsir hordóval 53·0—53·0 frt (100 kilónkint). — *Baromfi (élő).* Tyuk 1 pár 1·10—1·40 frt. Csirke 1 pár 0·80—1·00 frt. Lud hizott kilónkint 0·50—0·53 frt. — *Különfélék.* Tojás 1 láda (1440 drb) 37·5—39·0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.00 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 10—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilónkint 70—80 frt. Vaj-téa kilónkint 1.00—1.40 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.00—2.80 frt. Burgonya sárga 100 kiló 3.00—3.20 frt. — *Halak.* Harcsa (élő) 0·40—1·00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0·20—1.— frt 1 kiló. Ponty dunai 0·35—0·60 frt.

Szesz.

Budapest, január 15. Irányzat változatlan. *Finomitott szesz* nagyban 55.⅝—56.— frt, kicsinyben 56.25—56.75 frt. *Élesztőszesz* nagyban 56.—56.⅛ forint, kicsinyben 56.25—56.75 forint. *Nyersszesz adózva* nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.75 forint. *Nyersszesz adózatlan* (exknt.) 14.75—15.25 frt. *Denaturált szesz* nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. Az árak 10,000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapestre szállitva. (Készpénzfizetés mellett értendők.)

Bécs, január 15. *Kontingens nyersszesz* azonnali szállitásra 18.——18.20 frton kelt el. Zárlatjegyzés 18.10—18.20 frt.

Prága, jan. 15. *Adózott trippló szesz* 54.— frton jegyeztetett nagyban. Adózatlan szesz 17.¼ frt azonnali szállitásra.

Trieszt, jan. 15. *Kiviteli szesz* tartályokban szállitva 90.% hektoliterenkint nagyban 11 forint azonnali és 10½—10¾ frt. február-áprilisi szállitásra.

Berlin, jan. 15. Szesz helyben 39.50 márka = 23.23 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszázalék. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 15. Szesz 70 márka fogyasztás adóval 38.40 márka = 22.40 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 15. Szesz (50-es) pr. november 56.70 márka = 33.34 frt; szesz (70-es) pr. november 37.30 márka = 21.93 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 15. Szesz nov.—decz. 19.— márka = 11.17 frt; decz.—jan. 18.60 márka = 10.84 frt; jan.—febr. 17.75 márka = 10.44 frt. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, jan. 15. Szesz folyó hóra 42.25 frk = 22.27 frt; decz.-re 42.25 frk = 22.27 frt; négy első hóra 42.50 frk = 22.40 frt; májustól 4 hóra 42.25. frk = 22.27 frt. Az árak 10.000 liter

százalékonkint ¼% leszámitolással értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55.

Czukor.

Prága, jan. 15. *Nyersczukor* 88% czukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállitásra 12.97 forint, okt.-decz. szállitásra 12.92 forint uj campagne.

Hamburg, jan. 15. *Nyersczukor f. o. b.* Hamburg azonnali szállitásra 9.25 márka, február szállitásra 9.27 márka, májusi szállitásra 9.50 márka. augusztusi szállitásra 9·67 márka. Irányzat tartva.

Páris, jan. 15. Nyersczukor (88 fok) kész áru 28.75.—29.25 frk, fehérczukor novemberre 31.⅜ frk, deczemberre 31.50 frk, 4 első hóra 32.— frk, 4 hóra májustól 32.⅜ frk. Finomitott készáru 102.—102.50 frk.

London, jan. 15. *Jávaczukor* 11.25 shilling, nyugodt.

Olajok.

Páris, jan. 15. Repczeolaj folyó hóra 54.75 frk (= 25.77 frt); januárra 54.75 frk (= 25.77 frt); négy első hóra 54.75 frk (= 25.77 frt); négy hóra májustól 54.75 frk (= 25.77 frt). Árak 100 kilónkint értendők. Átszámitási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 15. Repczeolaj helyben 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 15. Repczeolaj májusra (hordóval). 57.50 márka (= 33.82 frt). Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, jan. 15. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 15. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 15. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 15. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.35 cents; United Rife Line Certificates deczemberre 65.—; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDÉK.

Bécs, január 15. A készárupiaczon ma határozottan lanyha volt az irányzat, mivel vételkedv egyáltalában nem mutatkozott. A határidőpiacz is lanyha volt és valamennyi gabonanem olcsóbbodott. Köttetett buza tavaszra: 11.71—11.69, rozs tavaszra 8.77, zab tavaszra 5.65, tengeri májusra 5.55—5.24 forint.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.70—11.71, rozs tavaszra 8.76—8.78, tengeri máj.-jun. 5.54—5.56, zab tavaszra 6.63—6.65, repcze jan.-febr. 13.40—13.50.

Boroszló, január 15. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt) sárga. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.— márka (= 8.23 frt.) Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 15. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.93 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82.) Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Zürich, jan. 15. Nyugodt. I. mm. magyar buza —.— frank (= —.— frt). Orosz buza 27.29 frank (= 12.86—13.82 frt). Román buza 26.——28.50 frank (= 12.38—13.58 frt). Minden 100 kilónként. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.55 frt.

Páris, január 15. *(Megnyitás.)* Buza folyó hóra 28.40 frank (= 13.54 frt.). Buza deczember hóra 28.25 frank (= 13.46 frt). Buza 4 első hóra 27.60 frank (= 13.15 frt). Buza 4 hóra májustól 27.50 frank (= 13.10 frt), Rozs folyó hóra 17.30 frank (= 8.22 frt). Rozs deczember hóra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első hóra 17.75 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 hóra májustól 17.75 frank (=8.44 frt) minden 100 kilónkint. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 15. *(Zárlat.)* Buza folyó hóra 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza deczember 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első hóra 27.60 frank (=13.15 frt.) Buza 4 hóra májustól 27.50 frank (=13.10 frt).

London, január 15, Angol buza ártartó. Külföldi nyugodt. Liszt lanyha ¼—½ sh.-gel alacsonyabb. Tengeri nyugodt. Árpa nyugodt, ártató. Zab szilárd, nyugodt. Uszó gabonából buza nyugodt, tengeri nyugodt, ártartó. Hozatalok, buza 72.850, árpa 12.700 és zab 70.290 qu. Tengeri helyben 17½ sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Bécs, január 15. A tegnap esti frankfurti tőzsdén osztrák hitelrészvények tetemesen emelkedtek és ez a körülmény a mai tőzsdén, szilárd irányzatot keltett. Azonban a bekövetkezett realizációkra ismét gyengülés állott be. Csak vasipari részvények voltak keresettek, mindvégig emelkedő árakon, Az üzlet folyamában a lanyhuló irányzat tulsulyba jutott. Valuták és áruváltók szilárdak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.75—357.75, Länderbank 218.50—217.75, Union-bank 303.50—302.50, Bustiehradi 576. Lemberg csernoviczi vasut 212, Osztrák magyar államvasut 346.50—345, Déli vasut 82.25, Tramway 454.50—454, Alpesi bánya 144.10—145.20, Rimamurányi 251.50—252, Prágai vasipar 705—708, Májusi járadék 102.35—102.40, Magyar koronajáradék 99.65—99.67, Török sorsjegy 61—61.10, Német márka 58.85 frton köttetett.

Délelőtt 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.75, Magyar hitelr. 384.50, Bankverein 251.—, Union-bank 302.50, Länderbank 217.75, Osztr.-magyar államv. 345.25, Déli vasut 82.—, Alpesi bánya 144.70, Rimamurányi 251.50, Májusi járadék 102.30, Török sorsjegy 61.—.

A *déli tőzsdén:* Osztrák hitelrészvény 357.50. Magyar hitelrészvény 384.—. Länderbank 217.50. Unionbank 302.—. Anglo-bank 161.50. Bankverein 259.—. Osztrák-magy. államv. 345.25. Déli vasut 82.—. Elbevölgyi vasut 266.50. Északnyugoti vasut 251.50. Alpesi bánya 144.40. Rimamurányi 251.50. Prágai vasipar 707,—. Májusi járadék 102.40. Magyar koronajáradék 99.65. Török sorsjegy 61.—. Német márka 58.85 frton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.15. Magyar koronajáradék 99.50. Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—. Magyar földtehermentesitési kötvény 96.80. Magyar hitelrészvény 383.—. Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 154.25. Kassa-oderbergi vasut 191.50. Magyar kereskedelmi bank 1433.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasut állami kötvények 121.75. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 254.—. Rimamurányi vasrészvénytársaság 249.25. 4·2% papirjáradék 102.30. 4.2% esüstjáradék 102.30. Osztrák aranyjáradék 121.80. Osztrák koronajáradék 102.75. 1860. sorsjegyek 144.50. 1864. sorsjegyek 189.25. Osztrák hitelsorsjegyek 198.—. Osztrák hitelrészvény 357.—. Angol-osztrákbank 161.50. Uniobank 301.—. Bécsi Bankverein 260.—. Osztrák Länderbank 217.25. Osztrák-magyar bank 932.—. Osztrák-magyar államvasut 344.50. Déli vasut 82.—. Elbevölgyi vasut 265.50. Dunagőzhajózási részvény 456.—. Alpesi bányarészvény 143.50. Dohányrészvény 135.75. 20 frankos 9.54. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.05. Német bankváltó 58.85. Az irányzat nyomott.

Bécs, január 15. *(Utótőzsde.)* A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 356.75, Magyar hitelrészvény 383.50, Anglo-bank 161.50, Bankver. 259.50, Union-bank 301.50, Länderb. 217.50, Osztrák-magyar államvasut 344.50, Déli vasut 82.12, Elbevölgyi vasut 266.25, Északnyugoti vasut 251.50, Török dohányrészvény 135.50, Rimamurányi vasmű 250.75, Alpesi bánya 143.60, Májusi járadék 102.30, Magyar koronajáradék 99.65, Török-sorsjegy 60.60, Német márka azonnali szállitás 58.87. Német márka ultimóra 58.85.

Berlin, január 15. *(Tőzsdei tudósitás.)* Bányaértékek nyomottak. Bankok viszonylagosan jól tartottak. Járadék csendes. Később a helyi piacz gyengült. A zárlat is gyenge. Magánkamatláb 3¼%.

Berlin, január 15. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék 102.20, 4·2% ezüstjáradék 102.10, 4% osztrák aranyjáradék 103.20, 4% magyar aranyjár. 103.20, osztrák hitelrészvény 224.10, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 35.60, osztrák-magyar államvasut 146.60, Károly Lajos-vasut 107.30, Kassa-oderbergi vasut —.—, orosz bankjegy 216.60, bécsi váltóár 169.80, 4% uj orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 102.20, olasz járadék 94.60. Az irányzat bágyadt.

Berlin, január 15. *(Utótőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 223.90, délivasut 35.60, osztrák-magyar államvasut 146.20. Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, január 15. *(Zárlat.)* 4·2% papirjáradék —.—, 4·2% ezüstjáradék 86.50, 4% osztrák aranyjáradék 103.40, 4% magy. aranyjár. 103.10, magy. koronajáradék 100.15, osztrák hitelrészvény 302.12, osztrák-magyar bank 796.—, osztrák-magyar államvasut 296.75, déli vasut 72.20, északnyugoti vasut 213.50, elbevölgyi vasut 229.50, bécsi váltóár 169.80, londoni váltóár 20.377, párisi váltóár 80.866, bécsi bankverein 222.87, Uniobank —.—, villamos részvény 141.—, alpesi bányarészvény 122.50, 3% magy. aranykölcsön 91.30. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 15. *(Utótőzsde.)* Osztr. hitelrészvény 302.25, osztrák-magyar államvasut 296.87 Déli vasut 72.50.

Hamburg, január 15. *(Zárlat.)* 4.2% ezüstjáradék 86.75, osztr. hitelrészv. 301.70, osztr.-magyar államvasut 741.—, déli vasut 172.—, olasz járadék 94.50, 4% osztr. aranyj. 103.50, 4%-os magyar aranyj. 103.10. Az irányzat gyengült.

Páris, január 15. *(Zárlat.)* 3% francia jár. 103.17., 3½% francia jár. 107.37, olasz járadék 94.35, osztrák földhitelrészv. —.—, Osztrák magy. államv. 736.—, déli vasut —.—, Francia törl. jár —.—, 4% osztr. aranyjáradék 103.75, ottomanbank 563.50, párisi bank-részvény 907, osztrák Länderbank 480.— alpesi bányarészvény 314. —, Dohányrészvény 294.—. Az irányzat szilárd.

London, január 15. *(Zárlat.)* Angol consolok 112.15/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.1/8, olasz járadék 93.1/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 62.7/8, Canada pacificvasut 90.1/8, leszámitolási kamatláb 2.3/8, ezüst 26.7/8. Bécsi váltóár —.—. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 15. ezüst 58.1/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirat jelentése 1898. január 15-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm
Árvaváralja	82·6	— 10.4	.	Póla	78·2	+ 2.2	.
Selmeczbánya	83·2	— 3.6	.	Lesina	78·9	+ 5.0	.
N.-Szombat	81·5	— 5.0	.	Sarajevo	83·2	— 8.3	.
Magyar-Óvár	80·9	— 1.4	.	Torino	80·0	+ 2.4	.
Ó-Gyalla	81·2	— 5.1	.	Florencz	77·5	+ 8.3	.
Budapest	82·2	— 5.3	.	Róma	77·1	+ 2.4	.
Sopron	—	—	.	Nápoly	—	—	.
Herény	—	—	.	Brindisi	77.6	+ 10.4	.
Keszthely	81·0	— 3.5	.	Palermo	74·3	+ 9.9	.
Zágráb	82·1	— 3.7	.	Malta	70·7	+ 14.4	.
Fiume	77.2	+ 4.8	.	Zürich	77.8	— 3.2	.
Cirkvenica	73·4	+ 1.0	30	Biarritz	70·5	+ 7.3	.
Pancsova	83·0	— 0.3	.	Nizza	75.0	+ 11.1	.
Zsombolya	—	—	.	Páris	76·3	— 1.0	.
Arad	82·0	— 1.1	.	Kopenhága	74.6	+ 4.9	.
Szeged	82·8	— 3·2	.	Hamburg	77.8	+ 2.0	.
Szolnok	82·3	— 4.6	.	Berlin	77.6	+ 2.5	.
Eger	83·5	— 7.4	.	Christiansund	66·6	+ 5.4	37
Debreczen	—	—	.	Stockholm	—	—	.
Késmárk	82·7	— 10.4	.	Szent-Pétervár	57·4	+ 1.9	?
Ungvár	82·0	— 6.3	.	Moszkva	63·2	— 0.8	.
Szatmár	80·9	— 8.0	.	Varsó	72·5	+ 8.1	6
Nagy-Várad	83·5	— 5.0	.	Kiew	76·0	— 3.8	.
Kolozsvár	83·5	— 10.0	.	Odessza	—	—	.
Nagy-Szeben	83·7	— 7.2	.	Sulina	—	—	.
Bécs	78·9	— 2.0	.	Szófia	77·5	+ 2.0	.
Salzburg	79·0	— 5.0	.	Konstantinápoly	75·4	+ 4.0	?
Klagenfurt	—	—	.				

A depresszió Európa északkeleti szélére vonult és Oroszországban erősen súlyeszti a légnyomást. A maximum Északnyugat felé terjeszkedett, de magva (790 mm. fölött) megmaradt Magyarország fölött.

Csapadék Közép-Európában nem volt, a hőmérséklet pedig néhány fokkal leszállt.

Hazánkban az idő multéjjel kissé hidegebb lett, főleg az Északi-Kárpátokban meg Erdélyben és egyuttal jellege szárazabbra fordult. Ma reggel az ég az Alföldön borus, egyébként inkább derült. Sok helyütt köd képződött.

Tulnyomóan száraz idő várható, mérsékelt éjjeli fagygyal.

VIZÁLLÁS.

— Január 15-én. —

Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérés	Vizállás reggel	Áradás v. apadás
		czentiméter				czentiméter	
Inn	Schärding	+ 20	—	Tisza	M.-Sziget	+ 18	—
Duna	Passau	+ 112	< 2	"	Tisza-Újlak	— 46	> 2
"	Bécs	— 164	>	"	V.-Namény	— 79	> 3
"	Pozsony	+ 88	< 8	"	Csap	— 168	—
"	Komárom	+ 120	< 2	"	Tokaj	— 54	< 6
"	Budapest	+ 79	> 3	"	Szolnok	— 62	> 8
"	Ercsi	—	—	"	Csongrád	— 148	< 1
"	Paks	+ 15	< 36	"	Szeged	— 26	< 6
"	Mohács	+ 77	> 25	"	Titel	+ 88	> 3
"	Ujvidék	+ 47	> 27	Szamos	Dcés	—	< 2
"	Zimony	+ 57	—	"	Szatmár	—	> 2
"	Pancsova	— 11	< 4	Laborcza	Munkács	—	< 4
"	Báziás	+ 18	< 7	Laborcza	Homonna	—	—
"	Orsova	+ 97	< 5	Ung	Ungvár	—	—
Morva	M.-Falva	—	—	Ondava	Bártfa	+ 20	—
Vág	Zsolna	+ 8	> 2	Bodrog	Zemplén	+ 130	> 3
"	Szered	+ 34	> 4	Sajó	Zsolcza	+ 160	> 2
Nyitra	Érsekujvár	—	—	Hernád	H.-Méneti	+ 12	< 1
Rába	Sárvár	+ 22	—	Bereltyó	B.-Ujfalu	+ 35	—
"	Győr	+ 156	—	Seb. Kőr.	Csucsa	—	—
Dráva	Zakány	— 38	—	"	Nagyvárad	+ 12	—
"	Eszék	+ 66	< 10	F.-Kőrös	Belényes	— 28	—
Száva	M.-Szerdah.	+ 10	—	Fek. Kőr.	Borosjenő	— 16	> 22
"	Zágráb	57	< 109	Kef.-Kőr.	Békés	+ 60	—
"	Szisszek	+ 100	< 2	H.-Kőr.	Gyoma	— 30	> 26
Kulpa	Mitrovicza	+ 172	> 4	Maros	Gy.-Fehérv.	— 08	< 2
Unna	Károlyvár.	+ 90	< 64	"	Arad	— 136	> 1
Verbász	Novi	— 10	—	"	Makó	— 19	> 2
Boszna	Banjaluka	—	—	Temes	K.-Kostély	— 18	< 14
Drina	Doboj	—	> 2	Béga	Temesvár	— 62	< 6
Maros	Zwornik	—	—	"	N.-Becsker.	— 51	—

Jelek magyarázata: * = Jeges viz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

Budapesti czégmutató.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön-Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: **10.000,000** korona. Központi irodája és váltótárlete: **Andrássy-ut 5.** Fiók: **Korona herczeg-utcza 11.** Zálogfiókok: **Károly-körut 18, Király-utcza 57, József-körut 2 és Erzsébet-utcza** a főpostával szemben.

Foncière, Pesti biztositó-intézet. Alaptőke **4 millió korona.** Nyereség- és díjtartalékai, valamint évi díjbevételei **26 millió korona.** Elvállal tűz-, jég-, szállitmány-, élet- és balesetbiztositásokat. Központi irodái: **V., Sas-utcza 10.,** saját házában.

Aszfalt és kátrány vegyi gyárak Biehn János.

Gyárak: **Budapest, Kispest, Mezőtelegd.**

Központi iroda: ***Budapest, IX., Ferencz-körut 46. sz.***

Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készült valódi **aszfalt fedlemezek, aszfalt elszigetelő-lemezek, aszfalt** és **kátrány,** valamint azok összes vegyi termékei.

Vállal és készit legjobb kivitelben: **fedéllemez-befödéseket, facementt-tetőket,** mindennemű **aszfaltozásokat, nedves falak szárazzá tételét, vizhatlan lefödéseket.** (256)

SZINHÁZAK.

Budapest, vasárnap, 1898. január 16-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután fél 8 órakor bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal: Általános bérletszünet.

A fény árnyai.

A gróf Telcki alapitványból 100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti szomorujáték 5 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede.

Személyek:

Nyáray Béla	Pálfi
Charlotte	Hegyesi
Nyáray	Szigeti
Matild	Cs. Alszegi
Szenczey	Császár
Jenei Béla	Körösmezei
Bánhalmi	Szacsvay
Ispán	Mészáros
Titkár	Faludi
György	Egressy I.
Hazaember	Lányiné
Szolgáló	Keczeri
Ines	Latabár
Szenczey	Narcisz
Szolga	Paulay

Este 7 órakor rendes helyárak mellett: Általános bérletszünet. Harmadszor:

Folt a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echegaray József. A spanyol eredetiből fordította: Patthy Károly.

Személyek:

Matilde	P. Márkus
Enriqueta	Maróthy
Donna	Helvey
Dolores	Keczeri I.
Fernando	Mihályfi
Don Justo	Berczsényi
Don Lorenzo	Császár
Juho	Iványi
Szolga	Nádaszky

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 11. Havi bérlet 11.

Figaro lakodalma.

Vig opera 4 felvonásban. Zenéjét szerezte: Mozart. Szövegét fordította: M. F.

Személyek:

Almaviva	Takáts
A grófné	Dévényné H.
Susanna	Dietterbauer
Cherubin	Abrányiné
Figaró	Ney D.
Marcellina	Válent V.
Bartolo	Kurnai
Basilio	Kiss
Curzio	Dalnoki
Antonio	Hegedüs
Fanchetta	Fejér M.

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Délután fél 8 órakor mérsékelt helyárakkal:

Náni.

A népszinház 1888. évi pályázatán 100 aranynyal jutalmazott eredeti népszinmű, dalokkal 3 felvonásban. Irta: Fellinus A.

Személyek:

Kreuzer Michel	Németh
Náni	Blaha L.
Szepi	Kassai
Özv. Molnárné	Siposné
Józsi	Vidor
Bódi	Ujvári
Szilárd Péter	Szabó A.
Róza, leánya	Gazsi M.
Lupi bácsi	Horváth V.
Sándor, fia	Fellinus

Este fél 8 órakor rendes helyárak mellett:

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Irta: Ordonneaux Maxime. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerezte: Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot	F. Hegyi A.
Maximin	Vidor
Hilarius mester	Németh
Hilariusné	M. Csatai
Alésia, leányuk	Küry K.
La Chanterelle	Solymosi
Lorémais gróf	Tollagi
Balthazar	Horváth
Josse	Gazsi M.
Egy jegyző	Ujvári

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Délután 8 órakor mérsékelt helyárakkal:

Coulisset ur!

Bohózat 3 felv. Irták: Ernest Blum és Raoul Toché. Fordította Mihály József.

Személyek:

Coulisset	Balassa
St. Castel tábornok	Mátrai
Gaston de Brionne	Ráthonyi
Rosine	Molnár
Lucien	Góth
Louise	Kalmár P.
D'Esparvillené	L. Rostagni
Alfredné	Nikó L.
Annette	Delli E.
Baptiste	Szőke
Benoit	Szép
Első játékos	Décsi
Második játékos	Nánássy
De Pontaliemé	K. Bodor
Kis leány	Hódossy L.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

573. szám. 573. szám.

Champbaudet-állomás!

Bohózat 3 felv. Irta: Labiche. Fordította Mihály József.

Személyek:

Chambaudetné	Nikó L.
Tacarel, épitész	Tapolczai
Letrinquer	Gál
Nina	R. Rostagni
Carolina	Pécsi P.
Garambois	Rónaszéki
Durozoir	Hegedüs
Egy titokzatosbólgy	Berzétei
Victoire	Kemlési E.
Amáné	Szerémy

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután fél 8 órakor mérsékelt helyárak mellett:

A mama szeme

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Rosen Gyula. Fordította: Beöthy Zsigmond.

Személyek:

Pataky	Szilágyi
Anna	M. Borovsky
Karolin	Szilassy R.
Johanna	Aranyossy
Szivós János	Sziklay K.
Erős Károly	Iványi A.
Antal	Ferenczi

Utána:

A báránykák.

Operette 2 felvonásban. — Irta: Liorat. Fordította: Makai Emil. Zenéjét szerezte: Varney.

Személyek:

Baduzel	Sziklay K.
Christian	Kalmár
Fifrelin	Iványi A.
Joseph	Ferenczy K.
Emeraldine	Láng Etel
Alice	Felhő R.
Grobichon	Csik I.
Germaine	Rózsa L.
Marcelle	Szegedi I.
Mariette	Hében A.
Jeanne	Gombaszögi
Juliette	Haraszti V.
Louise	Zelenka I.
Justine	Bilkei I.
Madeleine	P. Vidor H.
Blanche	Lélek E.
Susanne	Völgyi K.
Victorine	Pichler M.
Léonie	Váradi M.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

Másodszor. Másodszor.

A Beoltott földesur.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Hirschberger és Kaatz. Magyarosította: Fái J. Béla.

Személyek:

Kádár Péter	Boross E.
Ágota	Láng Etel
Leuke	Aranyossy
Gellei Károly	Füredi Béla
Ella	Szarvasi I.
Amália	Szilasi R.
Szegő Kálmán	Balla K.
Ormai Jenő	Iványi A.
Dr. Kalaman	Ferenczi
Fellegvári Nina	Helvey A.
Huber	Mátray
Karakovics	Szilágyi
Demokos	Székely B.

Szinházi műsorok a 22. oldalon.

1898. év január hó 20-án, este 7 órakor, a Royal-szálloda nagy termében a mentő egyesület javára

nemzetközi bajnok-birok-verseny

rendeztetik. (390)

Goldreich A. Armond. főv. birok-iskola tanitványai és a külföld nevesebb mesterbirkozói közreműködésével u. m.: Sanza, Cannon, Corbelli, Russelon, Joun, Ferry, Meitner és Doubliens urak.

Belépti jegyek: 2 frt, 1.50 és 1 frtjával a Royal-szállódában előre válthatók. Katona zenekar.

1898. január 25-én kedden este 7½ órakor

SAUER EMIL cs. és kir. kamarai művész

CHOPIN-ESTÉLYE 377

Jegyek 5, 3, 2, 1 forintjával és 50 krért Rózsavölgyi és Társa udv. zenemükereskedésében, Kristóf-tér 3. szám kaphatók.

„OLYMPIA" magyar mulató

Kerepesi-út 63.

Mindennap változatos műsor. Fernando zeneművészek. — The Winthon zenebohóczok. Piccardi nővérek nemzetközi tánczosnők.

Uj! Nőfuttatás Uj!

énekes bohózat.

Kezdete ½9 órakor.

Belépő dij: 1 frt, 80 kr. és 50 kr.

Reggel 5 óráig nyitva.

El ne mulassza senki sem

posta utján, utánvét mellett megrendelni,

mig a készlet tart.

Szenzáczióit kelt mindenütt az ujonnan föltalált (Goldin) műarany eredeti

Genfi Remontoir zsebóra

Ezen órák meg nem különböztethetők az igaz aranytól még szakember által sem. Az órák pontosságáért 3 évi kezesség nyujtatik. Ára most, míg a raktár tart, 6 frt. Egy hozzá illő Goldinlánczszéles rend sportalakban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szarvas bőrzacskó csakis 245

BIERMANN SÁMU csomagszétküldési áruháza

Budapest, Kossuth Lajos-utcza 1. szám.

Küldemények utánvét mellett; meg nem felelő a pénz visszatérítése mellett visszavétetik.

Fontos! Zsebóra valódi ezüstből frt 8.50, valódi tulaezüst „ 11.—

Heckenast Gusztáv

zongora termei.

Budapest, IV., Kigyó-utcza 7. sz.

Legnagyobb választék.

Elsőrendű gyártmányok

Árjegyzékek ingyen.

Czerny Tanningene-je

a legjobb festőszer hajnak és szakálnak.

Általánosan maradandó, egyszerűen alkalmazható, sötétszőke, barna és fekete szinben. Ára 2 frt 50 kr.

Czerny keleti rózsateje

gyengéd üde ifjuságu

finom, tiszta arcabőrt kölcsönöz, mely más szer által el nem érhető. Balzsamszappan hozzá 80 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható:

ANTON J. CZERNY, BÉCS

XVIII., Carl Ludwigstrasse 6. (saját ház). Főraktár: I, Wallfischgasse 5. Sajátküldés azonnal, utánvéttel. 5 frton felüli megrendelések csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások az ilyszer Czerny-féle kézikönyvekről kivánatra ingyen és bérmentve. Raktár Budapesten: Török József gyógyszt., Király-utcza 12. és Egger A. Fia, Váczi-körut 17. Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó. (167)

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégzési-intézete;

mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asthmatikusoknak.

Rendel 11—1-ig és 3—4-ig. (140)

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 6.

Tengeri aquarium

Royal-szálloda, Erzsébet-körut 45. (886)

A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása.

Zoologiai különlegességek.

Minden hó 16-án és 1-én uj szállitmány.

Nyitva reggeli 8 órától. — Belépti dij 30 kr. — Katona- és gyermek-jegy 15 kr.

Zarándok-ut Rómába

igen kedvező feltételekkel.

Felvilágositást nyujt és előjegyzéseket elfogad

Dr. Russel József Jenő

Magyar utazási iroda (345)

Budapest, VII., Erzsébet-körut 52. sz.

Light Cycle kerékpárok

(142) *

American Cycle Store

*

Budapest, Andrássy-ut 48.

Az Esketési Ügyvivőség

beszerzi az esküvőhöz szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat. (359)

Hivatala: Budapest, VII., Erzsébet-körut 7.

Vidékre levélben. Vidékre levélben.

Számos kitüntetés.

3 literes üveg legfin. bánáti szilvórium porto és csomagolással együtt 3.60 és 5.— frt utánvét vagy előfizetés mellett.

Schatteles Mihály, Lugos (Bánát) 32. sz. 3

ALAPITTATOTT 1839-ben.

(307)

Teljes menyasszonyi kelengye

75 frt:

6 női ing, jó minőségű kreászvászonból,
3 hálóköntös, jó minőségű chiffonból, svájczi hímzéssel,
3 hálóköntös, jó minőségű fehér szinű vagy pikkébarchetből hímzéssel,
3 női nadrág, jó minőségű chiffonból szegélyekkel és svájczi hímzett díszszel,
3 női nadrág, jó minőségű fehér szinű vagy pickébarchetből,
2 alsószoknya, jó minőségű chiffonból hímzett fodorral,
1 alsószoknya, jó minőségű fehér szinű vagy pickébarchetből,
12 fehér vászonzsebkendő,
12 tiszta fehér angol batisztzsebkendő,
4 párna, 2 kapricz, 2 paplan lepedő finom chiffonból,
4 párna, 2 kapricz, Nankinfok,
6 alsólepedő, jó erős vászonból,
2 6 személyes fehér vászon damaszt-abrosz,
2 8 személyes szines kávé-terítők szintartó minőség,
12 damaszt szalvéta, vászon minőségben,
12 damaszt törülköző vászon minőségben,
6 törülköző, különféle czélra,
2 ablak Cuschmer-paplan tetszés szerinti szinben.

Kelengye bővebb és finomabb kivitelben 150 frtra.

Auer Ignátz Fia,

vászon és fehérnemű gyári raktára

Budapest, Kerepesi-ut 10. szám.

Ingyen s bérmentve küldöm vidékre az ujonnan megjelent árjegyzéket, valamint tekintetemben egy mintagyüjteményt

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETESEI

Központi kiadóhivatal: VIII. ker., József-körut 65. szám. | Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár. Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon. | Főlök-kiadóhivatal: V. ker., Marokkói-utcza 4. szám.

Ha a hirdető czimét is közli a hirdetésben, vagy a választ posto-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kinestári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére irni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a díjakat beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Talpra magyar zenéje megrendelhető. Férfi négyes, 1 korona. Zongorára énekkel, 2 korona; díszpéldányban 4 korona. Csándy Virgil szerzőnél, Budapest, IV., Bristol-szálló. 453—1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294—1

Hölgyeim! Sok bánat és csalódás után vigasztalásra vágyom, s mi tud egy reményében csalódott fiatalembert jobban megvigasztalni, mint egy széplelkű csinos nő igaz barátsága. Minden érdek kizárásával tehet olyan kedves, művelt, csinos leány, vagy fiatal özvegyasszony ismeretségét keresem, ki engem 28 éves elégge csinos fiatalembert önzetlen barátjává fogadna. Leveleket „Rokonszenves" czim alatt a kiadóhivatalba kérek. 1802—1

Levelezni óhajt egy nagyon szép kis lányka, csinos katonatiszttel. Leveleket „Sárika" jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 1839—1

Egy barna haju, kék szemü leányka levelezésbe óhajt lépni egy szellemes fiatal emberrel. Levelek „Szórakozás" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1832—1

Egy festőnő előkelő ur ismeretségére vágyik. Levelek „Muzsa" czim alatt e helyen kéretik. 1860—1

Philosophus. Lássa, lássa barátom milyen hamar bebizonyult az én jóslatom, hogy a helyzet majd ugy fog alakulni, hogy nem mindig én fogom leveleit és látogatásait sürgetni. Igazi neról-érzés nekem ott látni magát, ahova én vittem, én akit annyiszor megharagitott. De ne mondhassam szük látkörü, kicsinyes gondolkozásu asszonynak és ne maradjak megette a nagylelkűségben; legyen kivánsága teljesitve: tehát kedden. A maga Ördöge. 1880—1

Gleichenberg. Igazán rossz fiu maga; hogy lehet azzal az emberrel kapcsolatban emliteni az én nevemet és még inkább, hogy lehet unalmas napjaimat az ő és én közöttem levő, vagyis inkább nem levő viszonyra visszavezetni? Ugy-e most könnyen beszél, mert tudja, hogy nem férközhetem közelébe és igy nem moshatom meg a gonosz fejét? De hiszen várjon, majd kap, hogy a szegény kicsi Marietta ilyenekkel akarja, ami nem sikerül — bosszantani. Jobbulást kivánok. En ma este azt hiszem, jól mulatok a szalonba, gondolok majd magára is. Pá Marietta. 1873—1

Pénz nem boldogit levele van a kiadóhivatalban, kéretik átvenni. 441—1

Légy áldva érte. Az édesen eltöltött délutánnak minden pillanata élénken emlékemben — nem — szivembe vén rejtve. Oly ritka az a mai reátis világban, hogy oly ideális nemes gondolkozással találkozzunk, hogy végtelen boldogsággal tölti el. En lelkemet, drága barátsága tartsa meg kegyébe továbbra is a szegény versirót, kinek fájó lelkére gyógyitó irt adott jósága. 1874—1

Május 20. Mindenre kérlek, idején értesits, mikor és hova jöjjek? 487—1

Distinguáltnak levele van kiadóhivatalban. 481—1

Egy szép, szőke kis lány, kinek két kék szeme a mennyek összes csillagaival felér, oly elegáns gavallér fiut keres, aki őt esténként a zenedéből hazakisérné. Minden érdeket kizáró ajánlatok „Kottatartó" jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 1876—1

Adelgunda. Holnap délután a nagynéni jourján, addig is ezer csókot aranyos kacsóira küld „Sirius". 1872—1

Sándorkám. Igazán félek, hogy beteg vagy, hogy már vagy 4—5 nap óta nem láttalak. Mielőbbi értesitésedet várja Ö. 1886—1

Doktorka. Egy örök létnek tetszik az idő, amióta magáról nem tudok semmit. Mit csinál, mért nem látogat már meg. Ez hát az a nagy . . . . . amiről olyan hévvel beszélt, akkor az este, mikor haza kisért? Nem lehet magának sem hinni, ugylátszik. Különben, a viszontlátásra „Kis betege." 1902—1

Dudus! A kitüzött időben a meghatározott helyen várni fogom. Hozzon korcsolyát is, hátha lesz jó jég; talán kiviszem. Üdvözli ezer kézcsókkal Emil. 1900—1

Mon chère ami. Maga szivtelen, rossz ember, mert nem teljesiti az én kéréseimet soha, pedig milyen szépen kérem; ha köszive volna is, meg kellene rá indulni. Most már azért is sirni fogok egész nap, hogy pirosak legyenek a szemeim, hogy mikor rám néz, kénytelen legyen sajnálni. Meg is veri a jó istenke érte. Még mindig sajnálja a 6 . . . . . ? Legyen nyugodt, nem lesz alkalma többet rám . . . . . De a szegfümet mégis őrzi, ugy-e? Hiába is tagadná, ugyis tudom, hogy sokat gondol rám. *Pipike.* 1906—1

Ciluska! Ugy tudom, hogy van egy épp oly szoretetreméltó nővére, mint akár — magácska; kérdezze meg — kérem — tőle, vajjon elfelejtette-e már a **legjobb** barátját S. J.-t. Válaszát alkalomadtán személyesen veszi át a magácska rossz barátja — **Izé.** 1908—1

HÁZASSÁG.

Egy fiatal és némi vagyonnal biró vidéki kereskedő házasság czéljából szellemes leány vagy fiatal özvegy asszony ismeretségét óhajtja. Vagyonnal birók előnyben részesülnek. Levelek „Igazi boldogság" czim alatt a kiadóba kéretnek. 1418—2

Vagyonos csinos külsejű fiatal földbirtokos vagyok ki nagyobb utazásomból haza térve, ismeretség hiányában, házasság czéljából ez uton óhajtok megismerkedni egy csinos müvelt és jó családból való fiatal leánynyal. Leveleket „Diskrét" jelige alatt a kiadóhivatalba kérek, melyet azonban az apróhirdetések között jelezni kérek. 1794—2

Fiatal, csinos, árva leány, egy ritka tudomány birtokában, fővárosi, nem fiatal kormánypárti állami hivatalnokhoz óhajt nőül menni. Szives ajánlatok a kiadóhivatalban „Kohinoor" czimen kéretnek. 439—2

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnői állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Czim a kiadóhivatalban. 1628—8

Fiatal ember elvállal bármely otthon elvégezhető irásbeli munkát és ajánlja magát *discrét* ügyek elintézésére. Leveleket „Titkár" jelige alatt kér a kiadóhivatalba, hol a czime megtudható. 1566—8

Fiatal megbizható *magánhivatalnok,* elvállal az esti órákban *irásbeli* vagy más teendők elvégzését szerény dijazásért; esetleg magános hölgy vagy uriál *magántitkári állást* is elfogadna. Levelet a kiadóhivatalba „Diskrét és megbizható" jeligével kérnék. 1424—8

Intelligens, 40 éves nő keres házvezetőnői állást magános uriál. Előkelő családból való és mint ilyen tud reprezentálni. Esetleg anyahelyettesnek is ajánlkozik. A vidéki gazdálkodást, baromfi tenyésztést tehenészetet tökéletesen érti. Levélbeli szives megkeresést kér „Házvezetőnő 40." alatt a kiadóhivatalba. 1556—8

A magyar óvári gazdasági akadémiát kitünő sikerrel végzett, több évi gyakorlattal biró nőtlen, fiatal gazdatiszt vagyok, 100 koronát adok annak, ki egy nagyobb uradalomban számra állást szerez. Levélbeli ajánlatokat „Modern gazda" czim alatt a kiadóhivatalba kérek. 1812—8

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitünő sikerrel végezte s minden irodai munkában jártas, okleveles gyors-irástanárnő, ügyvédi irodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Törekvő és szorgalmas" jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1782—3

Kisebb vállalatok levelezéseit és könyveléseit, olyantis, amely csak néhány órát igényel naponta, elvállalja egy 10 évi irodai gyakorlattal biró, igen szép irásu fiatal ember. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 1570—3

Egy minden tekintetben megbizható, jó családból származó képzett fiatal ember, ki mindennemü levelezés elvégzésére vállalkozik, titkári állást keres. Szives megkereséseket kér „Titkár" jelige alatt e lap kiadóhivatalába. 1410—8

Jó családból származó és sok oldalu ismeretekkel biró, szép irásu fiatal ember, ki minden, de különösen ügyvédi irodai dolgokban jártas, bárminemü alkalmazást keres. Czime a kiadóhivatalban. 1758—3

Házvezetőnői állást keres középkoru nő, ki mint ilyen régebben működik. Nem annyira a jó fizetésre, mint inkább jó bánásmódra reflektál. Czim a kiadóhivatalban. 1856—3

Gazdasszonynak ajánlkozik egy a háztartás minden ágában jártas uri nő. Czim a kiadóhivatalban. 1862—3

Mint feliróné vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást özvegy vendéglősné, igényei szerények. Czim a kiadóhivatalban. 1852—3

Egy fiatal leány mint elárusitónő egy csemege vagy ehhez hasonló üzletce szerény feltételek mellett ajánlkozik. Szives megkeresések „Malvina" jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1464—3

Uraságiinas! beszéli a magyar, német és francia nyelvet alkalmazást keres, esetleg irodaszolgának is megy. Czim a kiadóhivatalban. 393—3

Alkalmazást keres ügyvédi irodában egy negyedéves joghallgató, ki már régebben dolgozik ügyvédi irodában. Czim a kiadóhivatalban. 1183—3

Gyermekek mellé ajánlkozik egy fiatal leány. Igényei szerények. Czim a kiadóhivatalba. 1890—3

Irodai, gyakornoki állást keres egy szerény igényü fiatal ember, jó bizonyitványokkal. Czim a kiadóhivatalban. 1884—3

Gazdasszonyi állást keres, a gazdálkodás minden ágában jártas, fiatal nő. Czim a kiadóhivatalban. 1896—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Mérleges könyvelő magyar levelező, ki a német nyelvben és az összes irodai teendőkben jártas helybeli részvénytársaságnál alkalmaztatik. Jelenleg állásban levők küldjék ajánlatokat referenciákkal és bizonyitvány másolatokkal *Pontos hivatalnok 1200* jelige alatt a kiadóhivatalba 1572—4

Társat keresek egy virágzó budapesti vállalathoz 20—30,000 forint tőkével. Személyes működés okvetlenü megkivántatik. Ajánlatokat „Lukrativ" jelige alatt, kérek e lap kiadóhivatalába. 1622—4

Ügyvéd-segédet keresek, azonnali belépésre irodai vezetőnek, egy igen kies felvidéki városba. Czim a kiadóhivatalban. 1678—4

Gyakornok, ki magyarul és németül helyesen és kiválóan szépen tud irni, első rangu vállalatnál fizetéssel azonnal felvétetik; magyar és német ajánlatok „Vállalat" czim alatt kiadóhivatalba küldendők. 1768—4

OKTATÁS.

Rajzoktatás. Helybeli, elemi iskolába járó tanulóknak, vagy bárkinek, ki *rajzolni* óhajt tanulni, *mértani és szabadkézi rajzból,* valamint *szépirásból,* szerény dijazásért egy hozzáértő fiatal ember oktatást adna. Szives megkeresések „U. K." czimen a kiadóhivatalhoz intézendők. 1422—5

Negyedéves képzedész fiatal intelligens leány, szerény dijazásért óránkat ad, ugy képezdészeknek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Czim a kiadóhivatalban. 1670—5

Zongora-órákat óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznő. Czim a kiadóhivatalban. 1690—5

Szavalati és játék-órákat ad kezdőknek és mükedvelőknek egy drámai szinésznő. Czim a kiadóhivatalban. 1638—5

BIRTOK ELADÁS.

Eladó birtok. Egy nagy birtok, mely áll 500 hold szántóföldből, 300 hold legelő és 400 hold erdőből, melyből 10 hold szilvás, továbbá egy 12 holdas gyümölcsös kert, 20 hold park, egy 9 szobából álló kastély, régi, oszlopos nemes kuria és hozzátartozó teljes gazgasági berendezéssel, szabad kézből eladó. Levélbeli ajánlatok kéretnek a kiadóba „Birtok" czim alatt. 1200—6

Vasuti állomáshoz közel fekvő, 4—500 holdas birtokot keresek készpénz fizetés mellett, azonnali átvételre, hol tehenészet is be van rendezve. Óhajtásom, hogy a birtok Felső-Magyarországon legyen, lehetőleg kies fekvésü vidéken. Levélbeni ajánlatokat kérek „Készpénz" czim alatt e lap kiadóhivatalába. 1770—6

Baranya megyében vasuti állomáshoz félórányira fekvő 500 holdas jó minőségü birtokomat bérbe szeretném adni. A birtokon szép tehenészet is van berendezve. Ajánlatokat „Jó föld" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 1822—6

Házakat földbirtokokat keresek megvételre, esetleg cserébe. Ajánlatok válaszbélyeggel ellátva 198 számu főpostafiókba kéretnek. 443—6

Gömörmegyei birtok, 1400 hold, 100 kiló őszi vetéssel, azonnali átvételre eladó. Kuchta Dániel Nyustya. 407—6

TELEK és HÁZ ELADÁS.

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyszögölenkint parczellálva, ára 2 frt 30 krtól 4 frtig, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szczepanowski Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utcza 18. 6449—7

Erzsébetfalván villaszerűen épített ház, igen szép fekvéssel, azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1692—7

Egy háromemeletes régi belvárosi, bérház mely 7%-os évi tiszta jövedelmet hoz, megfelelő értékü s lehetőleg Felső-Magyarországon fekvő birtokkal eloseréltetik. A ház teljesen tehermentes. Ajánlatokat „Jó csere" czimen a kiadóhivatal továbbit. 1800—7

150 háztelek a főváros közelében, Pomázon, vasutállomás mellett, 80 krtól 1 frt 50 krig ölenként, részletfizetésre is eladó, Laszlovszkynál Pomázon. 407—7

ELADÁS.

Eladó több fényes estélyi ruha, gyászesei miatt. Czim a kiadóhivatalban. 1084—8

Birtokomban levő több tudományos mű eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1850—8

Egy női nyereg teljesen jó karban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1868—8

Négymillió szőlővessző és oltvány kapható az Országos szőlőtelepitő szövetkezetnél Budapesten. 387—8

Azonnal eladó egy divat- és kézimüáru üzlet a gyári áron alul 85%. Az áruk courens és friss áruk. Bővebbet a kiadóhivatalban 6459—8

VÉTEL.

Veszek bort nagy menyiségben. Ugy ó, mint újat. Levélbeli ajánlatot kérek „Ó-bor" jelige alatt. 1680—9

Kávémérést, tej- és gyümölcs-elárusitással keresek megvételre. Levélbeli ajánlatokat kérek „Kávémérés" jelige alatt a kiadóhivatalba. 1724—9

Szatócs-üzletet keresek megvételre május 1-ére. A városligetben vagy a zuglóban. Akinek van ilyen eladó, kérem irja meg a kiadóhivatalba árral együtt „Eladó" jelige alatt. 1740—9

Keresek megvételre jó karban levő jukker-kocsit. Ajánlatokat kérek „Olcsó" jelige alatt a kiadóhivatalba. 1204—9

Pedálos czimbalom eladó. Czim a kiadóhivatalban. 445—9

KIADÓ SZOBÁK.

Fiatal özvegy uri nőnél csinosan bútorozott utczai szoba jutányos ár mellett azonnal kiadó. Ugyanott fiatal ember esetleg teljes ellátásban is részesülhet. Levelek „Nyugodt otthon" czim alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1816—10

A Rökk Szilárd-utczában kiadó egy elegánsan bútorozott utczai szoba. Czim a kiadóhivatalban. 1858—10

Szép, világos, külön bejáratu szoba a Ferencz-körúton, esetleg teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 1836—10

A József körúton kiadó egy elegánsan bútorozott szoba. Czim a kiadóhivatalban. 1860—10

Belvárosban (*Károly-körut*) *bútorozott hónapos-szoba kiadó.* Czim a kiadóhivatalban. 6463—10

Ágy kiadó, intelligensebb iparosnak. Czim a kiadóhivatalban 449—10

Bútorozott *csinos, tiszta szobák kiadók a József-körúton.* Czim a kiadóhivatalban. 1892—10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek a VI-ik kerületben, február 1-ére, mely álljon 3—4 utczai és udvari, cseléd-, fürdő- és előszobákból és a hozzátartozó mellékhelyiségekből. Levélbeli ajánlatokat kérek tiszta lakás jelige alatt a kiadóhivatalba. 1684—11

Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobára és a hozzá tartozó mellék helyiségekre van szükségem. A lakás csaláis első emeleten lehet. Leveleket „I. emeleti" jelige alatt kérek e lap kiadóhivatalban. 1784—11

Öt szoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló uraságí lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbirtokos" czim alatt a kiadóhivatalba kérek. 1806—11

SZOBA KERESTETIK.

Két fiatalember keres január 1-re teljes ellátást az állatorvosi akadémia közelében. Ajánlatokat ár megjelölésével „Szolid" jelige alatt a kiadóhivatal továbbit. 1322—12

Keresek tiszta bútorozott hónapos szobát a József vagy Erzsébet körúton. Levélbeli ajánlatok kéretnek „Szoba 10" jelige alatt a kiadóhivatalban. 1584—12

Teljes ellátást keres intelligens családnál, hasonló fiatal hivatalnoknő a József-körúton, vagy annak közvetlen közelében. Ajánlatokat kérek az ár és körülmények pontos ismertetésével e lap kiadóhivatalába „Familiáris" jelige alatt. 1882—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiségnek is. Czim a kiadóhivatalban. 1652—13

Kirtelen változott körülmények miatt, gyönyörü lakás, belvárosban, Károly-körúton azonnal átvehető. Czim a kiadóhivatalban. 6455—13

Szép lakás kiadó az Andrássy-uton május 1-ére, mely áll 4 utczai, 2 udvari, elő- és fürdőszobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből. A lakásban villany és légzesz van bevezetve. Czim a kiadóhivatalban. 447—13

Több kisebb és nagyobb lakás kiadó május 1-ére. Czim a kiadóhivatalban. 1894—13

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadalmaztatásához „500 frt"-ra volna szükségem. Aki hajlandó ez összeget biztos fedezet mellett rendelkezésemre bocsátani, az irjon „Csodás találmány" jelige alatt a kiadóba. 1392—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Bolthelyiséget keresek május hó 1-jére a VI. kerületben. Ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Füszeres" czimen. 1798—17

KÜLÖNFÉLE.

Kedves Jlonka! Ha szinházba, hangversenybe megy és Ön is feltünő akar lenni, mint barátnőm, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hirnévnek örvendő Ravissante arczbőr szépitő különlegességet: Ravissante arczport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szépitőt. (Ára 1 frt 50 kr.; elegendő 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszertárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918—18

Jól jövedelmező vállalathoz 15000 frttal társ kerestetik. A befektetett összeg már az első évben 50%-ot jövedelmez. Koczkáztatás nincs. A czikk eddig még csak Angolországban van bevezetve. Leveleket, kitünő kereset czim alatt a kiadóhivatal továbbit. 1546—18

Teljes ellátásra elvállal fiatal uri nőt intelligens család. Czim a kiadóhivatalban. 1638—18

Divatos kézimunkák tanitását elvállalja egy uri leány. Megkereséseket kér „Kézimunka" jelige alatt a kiadóban. 1248—18

Néhány ezer forinttal rendelkezem; keresek bármily jól jövedelmező üzletet azonnali átvételre lehetőleg a VIII-ik kerületben. Levélbeli ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba „Jó forgalom" jelige alatt. 1712—18

Franczia baba hosszu hajjal, viaszból, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 429—18

Özv. urinő teljes ellátásra elvállal intelligens fiatal hölgyet, kinek foglalkozása van. Kivánatra zongorámat is használhatja. Czim a kiadóhivatalban. 1580—18

Üzletfelosztás miatt néhány száz valódi **antik perse-szőnyeg** minden elfogadható árban eladatik. Hirsch Testvérek, IV., Váczi-utcza 3. 6468—18

Masszirozó és masszirozónő ajánlkoznak házakhoz. Czim a kiadóhivatalban. 451—18

A mit várunk.

(p—d) A nagy frázisok megvilágitása után az a kérdés áll elő, mit várunk a vámszövetségtől? Mit kell teljesitenie, mit nem szabad érintenie a vámszövetségnek, hogy el lehessen róla mondani: ez az intézmény megfelel az ország gazdasági érdekeinek? És mit nem szabad attól józan fővel, gyakorlati észszel követelni.

Első sorban nem szabad a vámszövetségtől azt kivánni, hogy az csak az egyik félnek álljon szolgálatára, akár csak a magyar mezőgazdaságnak, akár csak az osztrák iparnak. A vámszövetség: szerződés; szerződést pedig csak kölcsönös lemondások utján, — kölcsönös megkötöttség alapján lehet kötni. Nem lehet tehát azt kivánni a vámszövetségtől, hogy teljességgel ne érintse az ország gazdasági szuverénitását, hogy az egyáltalán ne kerüljön az országnak semmi áldozatába. A kérdés csak az lehet, hogy mi nagyobb: a vámszövetséggel járó haszon-e, vagy a neki hozandó áldozat? Ha az áldozat több, akkor félre kell lökni a vámszövetséget, ha az előnyök nagyobbak, akkor azok kedvéért nyugodt lélekkel el kell viselni az elkerülhetetlen áldozatokat.

Egy perczig se szabad azt hinni, hogy a vámszövetség lényegileg különbözik a kereskedelmi szerződéstől. A vámszövetség egyfelől kereskedelmi szerződés, nulla forint és krajczár vámok alapján Magyarország és Ausztria között, másfelől (Apponyi szavaival élve), a két ország kereskedelem-politikai egyéniségének egységessé tétele a külfölddel szemben. Tehát megköti az ország kezét Ausztriával szemben, megköti Ausztria irányában a Magyarország által osztrák áruk után szedhető vámot nulla forintban; azonfelül megköti az ország kezét a vámkülföld szempontjából, a mennyiben Magyarország nem egyezkedhetik például Németországgal ugy, a mint az egyedül nekünk tetszenék. De megvan mindkét irányban a megkötöttség vámszövetség nélkül, egyszerü kereskedelmi szerződés mellett is. Ha a német és az orosz ily szerződést létesitenek, abban megkötik egyidőre egymással szemben a vámtételeiket ugy, hogy a tételek összegét a szerződés tartama alatt meg nem másithatják még akkor sem, ha idő folytán viszonyaik teljesen megváltoztak. De megkötik a kezüket más államokkal való egyezkedés tekintetében is. Mert manapság minden kereskedelmi szerződésben benne van a legtöbb kedvezmény klauzulája s igy, ha Németország nem akar az orosznak minden további ellenszolgálat nélkül ujabb kedvezményeket adni, akkor nem engedélyezhet nekünk sem az orosznak adottaknál kedvezőbb vámtételeket, habár ennek fejében tőlünk még oly nagy előnyöket birna is elérni. Vagy lássuk az adott példán az előnyök és áldozatok mérlegét. Kereskedelmi szerződést kötvén, Németország olcsó vámot ad az orosz buzának rozsnak azért, hogy Oroszország viszont olcsó vámokat engedélyezzen a német ipar czikkei számára. Tehát olyanféle a helyzet a két állam között, mint köztünk és Ausztria között. Németország is szivesen védené mezőgazdaságát még magasabb vámokkal, de akkor Oroszország is nagyobb vámokkal védekeznék a német ipar ellen. Mintegy pedig egyoldaluan senki se hoz áldozatokat, tehát a német áldozatot hoz a mezőgazdasága rovására, hogy előnyöket szerezzen az iparának, az orosz pedig áldozatot hoz az ipara rovására, hogy előnyöket érjen el a mezőgazdasága javára.

Nem szabad tehát olyant várni a vámszövetségtől, amit a kereskedelmi szerződés sem tud megadni. Nem szabad azt hinni, hogy a vámszövetség felbomlása esetén kereskedelmi szerződés mellett szerezhetünk majd előnyöket mezőgazdaságunknak a nélkül, hogy kénytelenek lennénk áldozatokat hozni iparunk rovására.

Szó sincs róla, nagyon kellemes dolog lenne, ha elérhetnők azt, hogy mezőgazdaságunk vám nélkül mehessen Ausztriába, az osztrák ipar ellenben nekünk igenis fizessen vámot. Bizonyos, hogy az ipar szempontjából a vámszövetség nagy áldozat a mi részünkről. Kétségtelen, hogy nagyon jó dolog lenne, ha a külfölddel való kereskedelmi tárgyalások alkalmával csak a mi akaratunk, a mi érdekünk érvényesülne. De ugyanezek a dolgok nagyon kellemesek volnának Ausztriára nézve is és e jó dolgokról nemcsak mi mondunk le, hanem Ausztria is. Ausztriában is van mezőgazdaság, amely nagyon szivesen venné a vám-védelmet, amely nagyon szeretné, ha a magyar buza odaát vámot fizetne és amely renézve sulyos áldozat a magyar buza vámmentessége; odaát is nagyon szeretnék, ha az osztrák ipar minden ellenszolgálat nélkül jöhetne hozzánk vámmentesen, ha a szerződéses tárgyalásokon csak az osztrák érdeket kellene respektálni.

Ezekben meg lévén határozva az, hogy a vámszövetségtől mit nem várhatunk, most már arról beszélünk, hogy mit várunk és mit kell várnunk a vámszövetségtől.

Várjuk tőle mindenekelőtt azt, hogy — az előbb emlitett eltérésektől eltekintve — ne akadályozza nagyobb mértékban az ország gazdasági szabadságát, fesztelen mozgását, mint bármely más kereskedelmi szerződés. Közjogi és közgazdasági szempontból egyaránt rossz szolgálatot tesznek az országnak, akik a vámszövetséget olyas valaminek hiresztelik, ami merőben különbözik a kereskedelmi szerződéstől. Mert ha a vámszövetség nem kereskedelmi szerződés, akkor joggal követelhetnének tőlünk az osztrákok — a vámmentességen és a külkereskedelmi politika egységén tul is — a vámszövetség révén olyan áldozatokat, amiket kereskedelmi szerződés mellett nem lehet követelni, amiket Magyarország harmincz éven át sohse teljesitett és a miket a jövőben sem szabad magára vállalnia. A vámszövetség — a vámmentességtől és a kkülkereskedelmi politika egységétől eltekintve — nem mehet tul a kereskedelmi szerződések szokásos és normális keretein.

Elvárjuk, hogy a vámszövetségben biztositott előnyök felérjenek az áldozatokkal, amiket ugyancsak a vámszövetség az országra reá ró. Amiből önként következik, hogy ez előnyöknek az ország legfőbb, legnagyobb gazdasági érdekét kell szolgálniok. Mert ha nem azt szolgálják, akkor lehetetlen, hogy azok értéke felérjen az áldozatok terhével.

Végezetül pedig, mivel a vámszövetség

A lencsés báróné.

— Egy régi Gárdos-eset. —

Az a mérgezési pör, amely most olyan hullámzásba hozza a fővárosi emberek kedélyét, egy régi históriát juttat eszembe.

Talán még vannak Sátoralja-Ujhelyen olyan nagyon öreg emberek, akik emlékeznek *Hanzi báróra.*

Báró Sennyey Jánost nevezték igy a városban, aki szép, nagy kőházban lakott a feleségével, Barkóczy Terézia bárónővel.

Hanzi báró jámbor, nagyon lassu felfogásu uri ember volt, aki evett, ivott, sétált árnyékos parkjában és nem sokat törődött a világ sorával.

Terézia bárónő se sok vizet zavart. Teljesen kielégitette, hogy gyakran járt a templomba, jóizüket imádkozott és esténkint babszemre „schwitzet" játszott Hanzikájával.

Hogy a csöndes háztáj egy kicsit megélénküljön, Terézia bárónő odafogadta a tiszttartó Druzsik uram Julcsa leánykáját, aki aztán dalolt napestig és vig volt, mint a buzavetés közt pettyegő pittypalatty.

Druzsik Julcsa a világért sem állhatott volna modellt Palma Vechionak. Sőt normális emberi fölfogás szerint csunya volt, csak két nagy lángoló, sötét szeme villogott ki veszedelmesen kordovánszinü arczából.

Meg aztán ki törődnék egy ilyen *alantas lény* testi mivoltával, gondolta magában Terézia bárónő, mikor Julcsa elkezdett nőni és Hanzi báró egyre gyakrabban állt vele szóba a kert árnyékos utain.

Jókedvü, tréfára mindig kész leány, mért ne ragadná meg alkalmat Hanzi báró, hogy egy kicsit szórakozzék vele. Hiszen ugyis majdnem megpenészednek az unalomtól ebben a nyirkos, sötét kőházban.

Igy a jó Terézia bárónő.

Tiszta, vallásos lelkéhez nem fért a gyanunak még árnyéka se, csak mosolygott, mikor egykét jó barátnője sugdosta neki, hogy: a Hanzi igy, meg a Julcsa ugy . . . .

Badarság. Hiszen a Hanzi olyan, mint egy ügyefogyott vén gyerek. Még a vastag hajfonatos, czéklavörös lábszáru tót szolgálókkal is elkergetőzik az udvaron. Aztán akkorákat nevet, hogy öröm hallani, mikor egyiknek, másiknak jót csippent a karján. Miért ne mulatna ez a vén gyerek.

A vén gyerek pedig mulatott is. Legszivesebben persze a Druzsik Julcsával, aki legjobban értett az öreg méltóságos ur szája ize szerint beszélni.

Mikor leszállt a langyos májusi alkonyat és a hársak édes illata mint valami kábitó lehellet telitette meg nagy udvart, Terézia bárónő vette a fekete bőrbe kötött imádságos könyvet és ment Mária-ájtatosságra.

— Julcsa fiam, aztán jól mulattasd a méltóságos urat, — mondotta, mikor a tolózár utána krecsesent a kis kapu závárjában és nagyot lódult a csöngetyü.

Julcsa szót fogadott urnőjének, azonnal fölkereste a méltóságos urat és el se mozdult mellőle, mig csak Terézia bárónő haza nem jött.

Haszontalan locska-fecske konverzáczió volt biz'a Julcsáé — csak olyan, amino a szegény ügye-fogyott Sennyey Jánost mulattatta.

De azért nélkülözhetetlen lett neki a fekete bőrü, égő fekete szemü lány, ugy, hogy ha édes apja néhány napra hazavitte, sehol sem találta a helyét.

A ravasz, számitó leány jól tudta ezt. És hosszu, álmatlan éjszakákon, mikor ott hánykolódott ágyában, elgondolta, milyen furcsa is lenne, ha ő Sennyey báróné lehetne valamikor. Hiszen Terézia bárónő öreg, törődött, a báró Julcsa nélkül már nem is képzeli az életet — az ördög nem alszik.

Nem bizony, különösen nem, ha költögetik. És Druzsik Julcsa, a tót ispánból tiszttartóvá avanczirozott téns ur leánya egyre költögette.

— Hm, ha egy kicsit elébe is lehetne vágni a sorsnak! szólalt meg egy hang a Julcsa lelkének legelrejtettebb redőjében . . .

Aztán elnézte a pompás kőházat, az ebédlő faragványos pohárszékén a nehéz, ódon ezüstnemüt, meg a falról büszkén alátekintő czimert, a kiterjesztett szárnyu sast, fölényes jelmondatával: *Alta non alte. . .* És az ördög nem aludt, mert a számitó lány egyre költögette.

Egy hüvös márcziusi napon, bőjti prédikáczió hallgatott épen az ájtatos Terézia báróné, mikor csak kirázta a bideg és lefeküdt az ősi oroszlánkörmös nyoszolyába.

Másnap, harmadnap egyre csengett a csengettyü a kis kapun. Ki s be jártak a doktorok — mindrosszabbul, rosszabbul lett a törődött testü öreg báróné.

áldozatai kétségkivül aránytalanul nagyobbak azoknál, a miket kereskedelmi szerződés mellett kellene elviselnünk: várjuk azt, hogy a vámszövetség által nyujtott előnyök is jelentékenyen nagyobbak legyenek, mint azok, amelyeket kereskedelmi szerződés utján tudnánk magunknak biztositani. Kell, hogy a vámszövetség előnyei oly nagyok legyenek, a mekkorákat kereskedelmi szerződés utján épenséggel nem tudnánk elérni, mert az kétségtelen, hogy semmiféle kereskedelmi szerződés nem követelne tőlünk akkora áldozatokat, a mekkorákat ma a vámszövetség alapján hoznunk kell.

Az a kérdés, megfelel-e a vámszövetség e várakozásoknak, e jogos követeléseknek?

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. Ma ködös, barátságtalan volt az idő, de az egész héten át szép, enyhe időnk volt. Csapadéknak nyoma sincs, a földekről elolvadt a hó és a vetések zöldülésnek indulnak. Teljes tavaszi kép tárul elénk künn járva a mezőkön. A gazdának azonban nem telik ebben öröme. Minden a maga idején! Nagyon korai még ez a kikelet. Félős, hogy esetleges száraz fagyok tönkre teszik a gyenge vetéseket. Eltekintve attól, hogy amit az egerek és rovarok elpusztitottak, azon nem segit a verőfényes idő és annak nem árt a hideg. A külföldön nagyobbára meg vannak elégedve, a mezőgazdasági állapottal. Ami a gabonaüzletet illeti, az bizony nem a legkedvezőbb. Kevés a forgalom ugy nálunk, mint a nemzetközi piaczon és az árak lassan lemorzsolódnak. Nem tudjuk, mit hoz a jövő, de az tény, hogy a mostani állapot tarthatatlan. A lefolyt hét sovány üzleti eredményéről a következőkben számolunk be:

Buza. Szórványos, a kinálat e czikkben, mert nincs áru és ugyancsak gyenge a kereslet, mert a lisztüzlet sehogysem akar fellendülni. Alig kelt el e héten 40.000 métermázsánál több buza, az árak pedig 15 krajczárral olcsóbbodtak. A heti felhozatal mintegy 17.000 métermázsát tesz. A határidőpiaczon is korlátolt a forgalom és lanyha az irányzat. Tavaszi buza a hét elején 12 forint 05 krajczárt, őszi buza 9 forint 48 krajczárt jegyzett és ma e két határidő 11 forint 86 krajczárral, illetve 9 forint 42 krajczárral zárul.

Rozs. A kenyérmag irányzatát is befolyásolta buza bágyadtsága. Csekély forgalom mellett az árak 5 krajczárral csökkentek. Ma Budapesten prima rozsért sem engedélyeztek 8 frt 70 krajczárnál magasabb árt. Tavaszi rozsban itt-ott fordult elő egy kötés, 8 frt 76—8 frt 62 krajczáros árak keretén belül; zárul 8 frt 64 krral.

Árpa: Takarmányárpa még fenn tudta tartani valahogy árait. Közönséges árpát Kőbányán 6 frt 40, 6 frt 50 krt fizetnek. Jobb árpában alig volt forgalom.

Zab: E czikk üzlettelen és változatlan, jegyzett 6·40—6.55 krt Budapesten. Szép minőségű zabot vetőmagnak élénken keresnek. Tavaszi zabban talán nem is volt üzlet a héten. A hivatalos árak 6.32—6,36 kr. között mozogtak.

Tengeri. Nagyon gyenge a forgalom kukoriczában is. Mai jegyzéseink a következők: Pancsován 4 frt 45 kr., Mezőturon 4 frt 67½ kr., Zsombolyán 4 frt 50 kr. Ó tengeri Budapesten 5 frt 05—5.10 kron kapható. Május-juniusi tengeri lanyha, 5 frt 36 krról leszállt 5 frt 24 krra és zárul 5 frt 26 krron.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt héten sem javult. — Egyes vevők, akik kifogytak korábbi vásárlásaikból, hajlandóságot mutattak ugyan készleteik kiegészitésére, de azok is csak legégetőbb szükségletüket akarták fedezni s nagyobb vételekbe nem bocsátkoztak. — Voltak egyes malmok, amelyek az üzlet pangása folytán olcsóbb árakat is engedélyeztek, ami a vevőket aztán még félénkebbekké tette. Korpában tavaszi hónapokra valamivel jobb vásárlási kedv mutatkozott, de a malmok az eladástól tartózkodtak. — *Árjegyzéki átlagárak*

0	1	2	3	4	5	6
19.60	19.40	19.20	18.90	18.60	18.30	18.—
	7	7½	8	F	G	
	16.—	13.—	7.50	4.30	4.20	

100 kilónkint, zsákostul, Budapesten szállitva.

Hüvelyesek. Az áruk inkább névlegesek és pedig: *Nagy fehér bab* 6.75 frt. *Kis gömbölyü bab* 6.75 frt. *Törpe bab* 7.50 frt. *Borsó* 8.50—9.50 frt. *Köles* 4.75—5.50 frt. *Kása* 9.50—10.50 forint. *Mák* 29—31 frt. *Kendermag* 7.25—7.50 forint. *Bükköny* 6—6.50 frt.

Olajmagvak. Rendkivül gyérforgalom van e czikkekben. Jegyez Budapesten: *Káposztarepcze* 11¾—13½ frt. *Bánsági repcze* 12¼—12½ frt. *Vadrepcze* 5½—6¼ frt. *Lenmag* 9½—10¾ frt. *Gomborka* 11½—12 frt.

Élelmiszerek. A hét forgalmáról igen kevés a mondani való, a forgalom most is csak oly lanyha volt mint a mult héten, az áralakulás ugyanazon körülmények befolyása alatt áll, mint legutóbb, hanyatlás leginkább a vadfélékben és vajban mutatkozik, tojás ára az élénkebb kereslet miatt valamivel javult. Jegyzések a következők: Baromfi: Tyuk 80—1.20, csirke 70—90, Kappan 1.50—1:90, pulyka hizott 3.40—4.60, hizott vágott liba tisztitva 50—52 kr. kilója, nyul 80—100 kr. darabja, *főzővaj* 70—80 kr., teavaj 1.10—1.30 kr. kilója, tojás I-a ládánkint á 1440 drb 40—42 frt, tojás II-a ládánkint á 1440 drb 37—38 frt.

Zsiradék-áruk. Az amerikai terménypiaczokon a zsir- és szalonna-árak tartós emelkedési irányt követnek, mert a fogyasztás hónapok óta nagyobb a termelésnél. Az amerikai termény-árak szilárdsága kedvező hatással van termény hazai áruinkra is, mert a kisebb exportálás (Amerikából) folytán, az árak is javulnak. Mindazonáltal ezen hatás ma még nem nyilvánult, mert nagyobb kötések mindeddig nem történtek. A vidéken, *Debreczenben*, az irányzatban nem állott be változás; az árak a mult hetiek. Jegyeznek: sózott szalonna 56—57 frt, háj 58—60 frt, zsir 57—60 frt. *Szeged.* Az ölésre alkalmas sertések ugyszólván már teljesen kifogytak, az üzlet pang. Jegyeznek: szegedi pörkölt szalonna 49—50 frt, zsir 52—53 frt., nehéz 3 táblás szalonna 51—52 frt, könnyü 4 táblás szalonna 50—51 frt. *Budapesten.* A saisonszerü hangulatnak megfelelőleg az árak alig változtak, forgalom gyenge. Jegyeznek: prima pesti disznózsir 52 frt. pénz, 53 frt áru, 8/100 fehér táblaszalonna 47 frt. pénz, 48 frt áru, 4/100 fehér táblaszalonna 46 frt. pénz, 47 frt. áru, 4/100 füstölt táblaszalonna 54 frt pénz, 55 forint áru. — *Bécs.* Az e heti (keddi) vásáron a sertés árak 8600 darab felhajtásánál ½—1 krral javultak a mult héthez képest. Mindamellett zsiradékárukban láthatólag lanyhább az üzlet és a forgalom igen korlátolt határokban mozog. Jegyeznek: városi disznózsirt 50—50½ forint, 8/100 szalonna 48—49 forint.

Repczepogácsa. Belföldi használatra elég élénken keresik, mai jegyzése nagyban 5.50—5.60 frt, kicsinyben 5.75 forint métermázsánkint Budapesten.

Repczeolaj. Az üzlet e czikkben változatlan, kész- és határidőáru jegyez nagyban 36.—, kicsinyben 36.50 frt métermázsánkint Budapesten.

Füszer és déli gyümölcs. Az üzlet menete oly lanyha, sőt silány, a minő évtizedek óta nem volt. Legjobban jellemzi a helyzetet, hogy a lefolyt héten a vidékről sokkal több csődnek a hire érkezett a fővárosba, mint megrendelés. Azonfelül a vidéki füszerkereskedők rendkivül szenvednek a mindinkább szaporodó hitelszövetkezetek által. A fővárosban sem kedvezőbb a helyzet. Ami az egyes árukat illeti, a lefolyt héten fügében ¼ forintnyi áremelkedés történt. A *kávénak* az év első hetében megindult áremelkedése e hét folyamán megakadt, sőt Hamburghan — braziliai fajokról lévén szó — egy márkával, Havreban egy frankkal és Santoshan 2 centtel ismét hanyatlott. Triesztben az árak változatlanok. Santosban good average mai jegyzése 35 shilling 10 d., Hamburghan 35 márka, Triesztben 45.— forint, A budapesti nagykereskedők árai tranzito Trieszt a következők: Santos good average 45 forint, szuperior 45—52 forint, Portorico 102—120 forint, Jáva sárga 92—126 forint, Menado barna 190 forint, egyéb Jáva fajok 140—170 forint. Carracas 66—80 forint, Laguayra 88—96 forint, Jamaica 90—110 forint, Salvatore 75—82 forint, Lahat 102.— forint, Mocca Hodeida 108—114 frt, Preanger 118—120 frt. Középamerikai 105 forint, Rio 60—68 forint. W. J. B. 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 50—58 forint, detto gyöngy 68 forint. Santos gyöngy 72 forint. Bogotta 72—78 forint. Lávé gyöngy 86—90 forint. Guatemala 100—112 forint. mind per 100 kilogramm, *Hamburg*, január 15. *(Heti jelentés.)* A lefolyt héten a hozatal Braziliából 120.000 bál; indiai és afrikai finom fajokból

---

Különösen egy doktor jött sokat. Pápaszemes, sunyi tekintetü vörös ember. Julcsa mindig kikisérte egészen az utczára és még ott is sokáig beszélgetett vele.

Dehogy engedte volna a lány, hogy más nyujtsa az orvosságot beteg urnőjének. Maga főzte a sok dekoktumokat, keverte vizbe a sok sárga meg fehér port és igazgatta a lázas beteg forró feje alját.

— Jó lélek, maga a hüség, a jóság — valódi brilliánt. . . . Motyogott, szemeit törülgetve a vén, gyámoltalan Hanzi báró, amint ott tipegett, topogott felesége ágya körül.

A betegség hetedik napján aztán meghuzták a lélekharangot az ujhelyi barátoknál. Meggyónt, megáldozott szépen és olyan csöndesen, panasz nélkül, mint a hogy élt, megtért apáihoz szalai Barkóczi Terézia báróné.

A nagy, fényes temetésen, mikor lobogtak a fáklyák a bársonynyal betakart diófakoporsó körül és ingatta, lengette a nyers, éles tavaszi szél a sok selyemtafotára nyomott czimert, senki sem sirt olyan keservesen a gyászoló gyülekezetben, mint Druzsik Julcsa.

Végre is erőszakkal kellett elvinni a koporsó mellől. A jelenlevőket mélyen meghatotta a leány kétségbeese" zokogása és egyre-másra suttogták:

— Persze, persze, hiszen a megboldogult anyja helyett anyja volt, az övé a legnagyobb veszteség is.

Csak mintha a vörös doktor ábrázatán huzódott volna át egy kaján vonás, csak mintha annak a szürkés pápaszeme mögül villant volna egy-egy gunyos tekintet Druzsik Julcsa könytől elboritott ábrázatára.

A méltóságos asszony temetése után még csöndesebb lett a komor, sötét városi ház. Hanzi báró nem kergetőzött már gyerekes vihogással a tót szolgálókkal, de ott üldögélt az üveges folyosón, nézve, hogy szállnak a fehéres felhők keletnek, nyugatnak.

Nagy apathiájából Julcsa verte föl, aki egyszerre csak kijelentette, hogy hazamegy az apjához.

— Ne bolondozz, Julcsa. Dadogta a szegény, gyámoltalan ember és ugy érezte, hogy valami láthatatlan kéz fojtogatja a torkát.

— Mi lesz belőlem . . . mi lesz belőlem! Siránkozott szegény öreg, egyre-másra szorongatva a *Julcsa nagysága* tömzsi, fekete kezét.

Mert — mintha valami titkos megegyezés jött volna létre köztük — mióta a bárónét kivitték, a cselédek Julcsa nagyságának titulálták a tiszttartó leányát és az asztalnál odatették neki azt a czimeres tölgyfaszéket, ami eddig a báróné helye volt. Hiába siránkozott azonban Hanzi báró, Julcsa kijelentette, hogy ő megy. Nincs már asszony a háznál, nem hagyja itt tovább az édesapja.

Ravasz, számító szülőkben néha feltámad az ilyen *post festa* erényőrség, és rendesen olyankor vágják ki ezt a slágert, mikor egy nagy kasszát akarnak behuzni.

Hanzi báró három nap, három éjjel járt-kelt a nagy ebédlőben. — Minden fordulónál megállt a nagy, kiterjesztett szárnyu sas előtt — aztán nézett rá bambán, tétovázva, mintha attól akart volna tanácsot kérni.

De a sasnak nem volt kedve szóba állni a báróval. Végezze a dolgát, ahogy tudja, ugy se marad utána senki, nagyon mindegy már a sasnak, akárhogy végezi is be jelentőségtelen életét.

Annyi a családfán a nagynevü ember, hős, politikus, államférfi, hogy ha vagy egyik félre lép, észre sem vevődik.

A negyedik napon aztán nagyon halavány volt Hanzi báró és szeme föl volt puffadva az álmatlanságtól, odaállt a fekete szemü, kordovánbőrü leány elébe.

— Julcsa, maradj itt, hivatom a pátert, megesküszöm veled.

Mikor elmondta mondókáját Hanzi báró, összeszorult mégis a lehelete. Ugy érezte, mintha az a sas, a nagy, kiterjesztett szárnyával arczába csapott volna,

Druzsik Julcsa szeme fölvillant.

Sennyey báróné lesz. Sok álmatlan éjszakának, hizelgéssel, hazugsággal eltöltött kinos éveknek ime ölébe hull jutalma.

De visszafojtotta ezt a lázas villanást.

Leeresztette pilláit és halkan, nagyon halkan rebegte, hogy ő nem érdemes ilyen szerencsére, meg a *drága megboldogultról* is locsogott valamit.

Olaj volt már ez csak a tüzre. Hanzi bárót ugy rájött a házasodhatnám, hogy dispenzáczió mellett, a legnagyobb sietséggel kelt egybe Druzsik Julcsával.

A rokonság ájuldozott, mérgelődött, de már a tényeken nem lehetett változtatni. A tót tiszttartó leányából valóságos Sennyei báróné lett, akinek kezet csókolt a főbiró meg a polgármester is.

28,000 bál érkezett. Hollandi áru teljesen hiányzik s az árak mesésen magasak. Árak, transito Hamburg: Santos good average 35 márka, fine average 48—51 márka. Mind per bál á 50¾ klgr. — *Trieszt* január 15. *Rizs*: Japán glacé 19—20 forint, Rangoon I. 14.75—15.50 forint, detto II. 13.25—13.75 forint, Busseino I. 15—15.75 frt, detto II. 13.25—13.75. Moulmeins I. 16—16.50 frt. detto II. 12.75—13.25 frt. Arracaus I, 14.35—14.75 forint. detto II. 12.75—13.25 frt. Saigon 13—13.50 forint; per 100 kilogramm 2% cassascontó. *Datolya* alexandriai 21—24 forint, koszoru 15 forint, szabadon 22—26 forint. Kalifát 18—20 forint, *Füge* koszorus 15.25 frt, Calamata 16.50 frt, kosáráru 12—13.50 frt, szabadon 11—14 frt, Puglia 9—12 frt. Szmirna 35—38 forint, Maratonisi 14—15 forint. *Mogyoró*: Sziciliai 23—25 forint, nápolyi hosszu 35 forint, isztriai 35 forint, Levante 16—17 forint, detto lehámozott 35—36 forint. *Mandola*: Avola édes 88—94 forint, Molfetta 78 forint, Catania 80 forint, Palma 75 frt, Girgenti 75.50 frt, Barri 72—74 forint, Pugliai édes 90 forint, dalmát 77 forint, armelin 42 forint. *Szent Jánoskenyér*. Puglia 10.—11.— forint. Pignol 62 forint per láda. *Mazsolaszőlő*: Vourla 35—38 forint, Yerli 35—38 forint. Caraburnó 44—54 forint. Elemé 22 forint, Szamosz vörös 18 forint, detto fekete 22 forint. Thyra fekete 16 forint. *Bors* Szingapore fekete 44—46 forint. detto fehér 65 forint. Penang fekete 40 forint, detto fehér 70 forint. *Gyömbér*: bengáli 23 forint. Cochim A. 58 forint, detto B. 53 forint, detto szokvány 24 forint. *Szegfüszeg* 35—36 forint, szegfűbors 50 forint, sáfrány 55 forint (per 1 kilogramm.) *Fahéj* 54 forint, detto törmelék 26 forint. *Babérlevél*: 10 forint. *Piment*: prima Jamaika 58 forint. Mind per 100 kilogramm. *Táblaolaj*: Albániai tisztitott 33—36 forint, olasz, I, 57—68 forint, levantei 33—36 forint per 100 kilogramm, hordó nélkül, ab Trieszt.

Konzervek. Hamburg, január 15. Az óriási hozatalok következtében a legtöbb áru ára tetemesen hanyatlott. — *Ananász*, szingaporei 100 darab 1 kilogrammos doboz, 44.— márka, Gadaloupe 100 darab 1 kilogrammos doboz 90 márka, Bahama per láda, á 24 doboz 155—158 márka, Saint-Miquel per 100 kg. 225 márka. *Tengeri rák*: 96 dobozos láda á ¼ kg 50 márka. *Lazacz*: 48 dobozos láda á ½ kg 30 márka. *Szarvasgomba*: Perigord, legjobb minőség 10 darab ½ kilogrammos doboz, 65 márka, száritott, per kilogramm 14 márka. Ab *Trieszt*: Szardella 68—70 frt. Ajóka 35—36 frt.

Szesz. A szeszüzletben e héten valamivel élénkebb kinálat volt ismét és a szeszárak azonnali szállitásra nagyobb vevőknek valamivel olcsóbban általánosan azonban változatlanul szilárdan a multheti zárlatjegyzés szerint záródnak. *Finomitott* szesz vidéki finomitógyárak által 55.25 tartályban és 55½ ctm hordókban lett elsőrendő vevőknek budapesti vasutállomáshoz szállitva, kinálva és több tétel ez áron el is adva. Élesztőszesz változatlan szilárd, exkontingens nyers és finomitott, valamint denaturált szesz 25 krral drágábban zárul. A *mezőgazdasági szeszgyárak* által kontingens nyersszesz e héten 1.25—1⅜ frtig lett kinálva azonnali és februári szállitásra. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 1,60—1.85 frt. A kivitel e héten 200 qu. finomitott szeszt vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállitva. Vidéki szeszgyárak közül: Kenyérmező, Baja, Barcs, Győr 25 krral olcsóbban, a többiek változatlanul jegyeztek.

Budapesti zárlatok e héten: Finomitott szesz 55.⅝—56.—, élesztőszesz 56.——56.⅛, nyersszesz adózva 54.75—55.—, adózatlan 15.——15.25 Denaturált szesz 19.25—19.75. Az árak 10.000 liter fokonkint hordó nélkül bérmentve Budapest vasutállomáshoz szállitva, készpénzfizetés mellett értendők. *Bécs*. Kontingens nyersszesz e héten 18.30 forintig kelt el. Zárlatjegyzés 18.10—18.20 forint. *Prága*. Adózott tripplószesz nagyban 53.75—64 forintig kelt el. *Arad*. Finomitott szesz nagyban 55.25—55.50 forinton jegyeztetett. *Kenyérmező*. Finomitott szesz 55.——55.25 forint. Denaturált szesz 18.50 forinton. *Losoncz*. Élesztőszesz 56.50 forinton kelt el azonnal való szállitásra. *Baja*. Szilárd irányzat mellett finomitott és élesztőszesz változatlanul jegyeztetik. *Trieszt*. Kiviteli szesz azonnal való szállitásra 11 forint, február—áprilisra 10.50—10.75 frt nagyban.

Pálinka. A pálinkaüzletben e héten gyér kereslet uralkodott és főleg szilvorium, szilvoriumrak volt jobb minőségben keresve. Törkölyraki egy nagyobb vidéki főzdétől, kitünő minőségben, 85—86 kron kelt el, 100.00 liter frtonként hordd nélkül ab vasut Budapest, Jegyzéseink: *ó-törkély* magyar 65—66— frt, uj isztriai (V + R) 52—53 frt, uj dalmát (M. P.) 53—53.50 frt, uj olasz (C + St) 52—53 frt, törkölyraki 10000 literfok 85—86 frt, *szilvórium* ó (M B + C) 65—70 frt) uj 54—55 frt, rakie 10,000 literfok 98—104 frt, seprűpálinka 10,000 literfok 86—87 frt, borókapálinka 54—56 frt. Az ár ab vasut Budapest, hektoliterenként hordó nélkül vagy hordóval 2% vagy 4 havi fizetés mellett értendő.

Likőrök és rum. Likőrökben e héten a kereslet gyérebb volt és főleg üvegezett áru volt inkább vidékre és exportra keresve. *Rum* belföldi változatlan, külföldi (angol) üzlettelen.

Eczetszesz. Eczetszeszben e héten gyér kereslet volt, ismét és csak néhány kötés létesült budapesti eczetgyárak által 44 kgig hydratonként 1898. évi szállitásra. *Eczetszesz* kicsinyben 10 hydrátos áru 5.50 frt.

Drogueriák és zsiradékok. Az üzlet menete kissé fellendült Árak ab Budapest értendők: *Gyantaáruk*: bognárszurok 7.25—8 frt, fenyőszurok, bajor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt, terpentinolaj, fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. *Kolofónium*: belföldi 6.75—7.25 frt, amerikai elsőrendű 9.50—11 frt. *Kátránytermékek*: kőszénykátrány 4—4.25 frt, fenyőkátrány 10—12 frt. *Vaselin*-bőrkenőcs 20—25 frt, szerszám- és fegyverkenőcs 30—35 frt. *Halzsir*: svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlánzsir 12—13 frt. *Lenolaj* 26 frt, valódi hollandi 30 frt, lenolajkencze leülepedett 22—30 frt. *Kocsikenőcs*: fekete vagy sárga 5.50—6.25 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonei 7.50 frt, kék finom 6.50—7 frt, uszó 7.50—9 frt, detto fehér 7.50 frt. Fiakkerkenőcs 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.30 frt. *Schellak*: narancs 115 frt, félnarancs 88 frt, rubin 85 frt. *Szalmiák*: fehér angol 56 frt, jegecz 28 frt. *Naftalin* hordókban frt 14.50, *Glicerin* 48.90 frt. *Benzin*, fehér, 28 frt. *Gépolajok*: olivoaaj, valódi pugliai 44 frt, detto gyári 40 frt, Bakusky, valódi orosz, 22 frt, Ragosinolaj 26 frt. transmisszió-olaj 28 frt, turbinolaj 33 frt, vulcanolaj 22 frt. *Kenőolajok*: hengerolaj, valódi amerikai, 36 frt. egyéb fajok 22—36 frt. — Triesztből. *Gummi*: arábiai 75—77 frt, kevert 39—42 frt, kereskedelmi 45—48 frt. Litti 34 frt, mind per 100 kilogramm.

Gyapju. Az ujév óta a gyapjuüzlet piaczunkon teljesen pang, mért is a forgalom teljesen szünetel.

Vegyi gyártmányok. (Dr. Heidlberg Tivadar vegyészeti gyár jelentése.) Az e heti lanyha üzletmenet mellett az árak szilárdak maradtak. Nagyobb kötések nem jöttek létre. Az e heti jegyzés: Természetes aszfalt mastix 5.50 frt. Természetes bitumen 15.— frt. Szalmiák jegeczes 32.— frt. Szalmiak sublimált 58.50 frt. Gyantaolaj 14.— frt. Pyridinalj 126.— frt. Chlorkéneg 67.50 frt. Chlorzink vegytiázta 72.— frt. Nátron vizüveg 8.25 frt. Sal. alcali 43.— frt. Carbolineum 11.50 frt. Az árak 100 kilogrammonkint, itt Budapesten értendők.

Vetőmagvak. A gazdák részéről nagyobb lévén a kereslet, ennek folytán az üzlet is élénkül, mégis tulnyomó részben mindenféle magnak csak is a jobb minőségü fajtáit keresik. *Vörös lóhere* továbbra is szilárd maradt és ebbeli nagyobb forgalomról adhatunk számot. Sőt a fedezésnek általánossá vált szükségessége az araknak némi emelkedését idézte elő. — *Luczerna*. A termelő országok egyikében sem változott a helyzet. Legutóbbi termésü magyar áru majdnem teljesen hiányzik, mert a detailforgalomra szánt készletek nem jöhetnek tekintetbe. Franczia és olasz eredetü árunak igen jó kelete van, a gazdák azonban igen óvatosak szükségletük fedezésénél az amerikai luczernával üzött visszaélések miatt. *Baltaczim* meglehetős mennyiségben ajánltatott, az árak egy kissé hanyatlottak. *Répamagnak* emelkedő irányzatát jelentik a külföldről. Valamint impregnált répamag ugy jó kereskedelmi áru is meglehetős kereslet tárgyait képezik a magkereskedőknél. Jegyzések nyersáruért 100 kilónkint Budapesten: Vörös lóhere uj 38—45 frt, Vörös lóhere mult évi 34—38 frt, Luczerna, magyar, mult évi 40—50 frt, Luczerna franczia, uj 68—73 frt, Luczerna olasz, uj 45—55 frt, Baltaczim 13—13.50 frt, Muhermag 5.75—6 frt, Bükköny 6—6.25 frt.

Vas. A lefolyt hét üzletmenete gyenge volt. A kereslet a kinálattal szemben kissé emelkedett, ugy hogy egyes nyersvasak árában csekély emelkedés mutatkozott. Határidőkötések elég szépen köttettek. Helyi árak 100 kilónként készpénzfizetés mellett 2% leszámitással: *magyar nyersvas* 4,45—4.65 frt. *Besszemer nyersvas* 4.65—4.80 frt. *Félnyersvas* 4.20—4.30 frt. witkovitzi nyersvas 4.55—4.65 frt. *Ócska vas*: nehezebb darab vas 3.25—3.30, könnyebb darab vas 2.90—3.— frt, elsőrendü öntött vastörmelék 3.70—3.80 frt, elégett öntött vastörmelék 1.50—1.60 forint, 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett.

De a vén férj nászi ömlengésébe csakhamar förtelmes, vérkeverő suttogás vegyült be.

Valami elbocsátott inas eresztette szélnek a pletykát és szállt utczáról-utczára, házról-házra, már mint ahogy a förtelmes, mérges pletyka szokott.

Azt mondta ez a szálló hir, hogy Barkóczy Terézia nem halt meg természetes halállal, hogy a veres doktor meg a Julcsa nagysága tették biz' azt el láb alól.

Nagy botrány lett ebből, de hát még hamarjában elfojtották a kitörni akaró lángot.

A hatalmas, befolyásos család irtózott a meghurczoltatástól és élét vágta a pletykának.

A vörös doktornak egy szép napon hire-porá sem maradt a városban, azt mondta, hogy egy amerikai magyar telepre hivják kondiczióba és ugy átvitorlázott Kolumbus földére, hogy soha többé hirét sem hallották.

Az ügye-fogyott Hanzi báró haláláig ott maradt a nagy köházban, halála után pedig mindent Druzsik Julcsának testált, az ő *hűséges, gondos özvegyének, aki odaadásával megédesitette életének utolsó esztendőit.*

De a családban ma is él a hit, hogy Barkóczy Terézia nem természetes halállal mult ki és intim körben megemlékeznek a ravasz, számító *lencsés bárónéről*, mint ahogy Sennyey Pál Druzsik Julcsát, az arczában levő apró barna szemölcsökről, elnevezte.

Alszik már Sennyey János is régen ősei mellett, a másvilágon áldva a végzetet, hogy nem volt *anyósa*, aki egy megdühödött pillanatban őt is oda juttatta volna talán, ahol most Gárdos Lajos ül.

D'Artagnan.

MINDENFÉLE.

Ház régi kalapokból. Egy párisi kalaposmester nagyszerü házat épitett, még pedig 24,000 darab ócska kalapból. Van a házban társalgó, ebédlő, hálószoba, de sőt még konyha is. A St.-Denistéren jó nagy lemezen épült s ide-oda szállitható. Már most ingatlan-e ez a ház, vagy ingóság? (Ki mondja meg?)

A türelmetlenebb. *Fiatal asszony*: (kikérdezve az ujon szolgálatba lépett cselédet) Mért hagytad el az utolsó helyedet?

Cseléd: Mert az ur megcsókolt, nagysága.

Asszony: S te nem akartad eltürni, ugyebár?

Cseléd: Dejszen én nem bántam volna, dehát a nagysága nem akarta türni.

Viktoria királynő zsebórái. Viktoria angol királynőnek állitólag több nagyon régi órája van. Ezek között két Bregnet-féle melyeket, legalább száz éveseknek mondanak. Egyike ismétlő, másika pedig eredetileg egy vak ember számára készült. Ezt a két órát a királynő folyton használja s egészen jól járnak még ma is. Körülbelül olyan nagyságuak, mint egy két shillinges pénzdarab s mindegyiknek ezüst mutatólapja van.

Jó tanitás. Swift a hires angol humorista megdöbbenéssel tapasztalta, hogy inasa tisztitatlanul hagyta a lábbelijét. Megkérdezte tehát, hogy miért nem takaritotta ki a czipőket? Mire az inas azt felelte, hogy:

— Bocsásson meg uram, de oly csatakos idő van künn, hogy teljesen haszontalan munka volna a czipőket kitisztogatni. Ugyis csakhamar piszkosak lennének.

Swift nem szólt semmit. Nemsokára erre az inas az éléskamrakulcsát kérte.

— Minek? kérdé Swift.

— Éhes vagyok, uram! válaszolt az inas.

— Teljesen felesleges enni, higyje meg! biztatta Swift az inast. Hiába eszik ugyis, nemsokára ismét éhes lesz.

A veszedelmes Goethe. Stein Charlotte tudvalevőleg a nagy Goethe intim barátnői közé tartozott. Mielőtt Goethe Weimarba jutott volna, hire már megelőzte őt s ekkor, tehát 1775-ben történt, hogy Zimmermann György a következő levelet intézte Stein Charlottehoz:

„Ön azt óhajtja, hogy Goetheről beszéljek önnek. Látni akarja őt? Azonnal referálni fogok róla. De szegény barátnőm, ön nem is tudja, hogy mit kíván, a mikor látni akarja őt. Nem is sejti, hogy ez a szeretetreméltó és kedves ember milyen veszedelmessé válhatik önre nézve. Goethe az egyetlen fia egy igen gazdag embernek, akinek császári tanácsos tituluza van s Frankfurtban tőkéjének kamataiból él. Atyja azt akarta, hogy pályát válaszszon, tehát ügyvéd lett s valóban néha itt-ott pöre is akad. Ezenkivül azon-

ban mester a zenében, festészetben, rajzolásban, a rézmetszésben s minden tudományban . . . kitünő társalgó, ügyes szobrász, fametsző, szóval nagy lángelme, de borzasztó ember. Egy nagyvilági hölgy, aki sokszor látta és sokszor beszélgetett vele, ugy nyilatkozott róla előttem, hogy Goethe a legszebb, a legélénkebb, a legeredetibb s a leglángolóbb ember, aki viharos és nyájas, csábító és igen veszedelmes minden asszony szivének.

Igy ir Zimmermann ur, aki mindent elmondott a veszedelmes Goetheről, csak azt a csekélységet felejtette el, hogy Goethe mintha némileg iró is lett volna.

A karvaly ravaszsága. Rég elismert dolog hogy a karvaly az éneklőmadarak között sok kárt tesz; az azonban, hogy milyen ravaszul jár el a madarak összefogdosásában, kevésbbe ismeretes. Erre nézve igen érdekes megfigyelést tett egy vadász. Ugyanis a mezőn járva, egyszerre ragadozó madarat vett észre maga mellett elrepülni. Mielőtt a fegyvert felkapta volna, a madár mintegy 150 lépésnyire egy kisebb madarakkal sürün lepett bokorra csapott. A kis madarak egy része (verebek és sármányok) — melyek a közeledő ralfiót csak az utolsó perczben vették észre — tovarepült, mig a másik rész a bokor sürüjébe huzódott. A karvalynak esze-ágában sem volt a felrepült madarakat üldözőbe venni, hanem leszállott a földre és bebujt a bokorba, ahol bizonyára könnyen szedhette össze a halálra rémült madarakat. Most a vadász óvatosan a bokor felé közeledett, de a karvaly észrevette s elrepült. Emberünk most megvizsgálta a bokrot s csakugyan több kis madárnak szétmarczangolt friss maradványait találta ottan.

Császárné-választás. Koreában most uj császárnét választanak és ez a választás érdekli majdnem kizárólag az udvart és Korea lakosságát. Az udvar két táborra oszlik és pedig Geuschokin asszony, hiveire és ellenfeleire. Geuschokin az uralkodó kedvencze és már előbb is az egyik felesége volt. Ellenei azt kivánják, hogy a császár a régi nemességből válasszon magának feleséget és tegye császárnévá, hogy igy Geuschokin befolyását megtörje. Az ő hivei azonban az udvari szokások alapján is követelik Genschokin megválasztását vagy legalább is azt, hogy Geuschokin megtartsa az uj császárné alatt is a régi befolyását. Maga Geuschokin is megelégszik ennyivel, mert igy reménye van, hogy nem régen született fia később császárrá lehessen. A császárnéválasztás iránt különben leginkább a nép érdeklődik, mert amig császárné nincs, addig törvényesen senki sem kelhet egybe és most már két év óta nincs császárnéja Koreának s igy nincs is házasság.

Az ördögüző dr. Creighton. Londonnak ezidőszerinti püspöke, dr. Creighton, a peterboroughi kerületben béfmauton levén, valamelyik este egy magányos majorházban éjszakázni kényszerült, még pedig oly szobában, melyet állitólag a kisértetek is látogattak. Másnap hajnalban a reggelinél azt kérdezték a püspöktől, hogy látta-e a kisértetet?

— Hogyne — válaszolta, csakhogy elüztem nyomban.

Mikor tovább is faggatták, hogy hogyan sikerült ez neki, azt felelte:

— Nagyon egyszerü módon; amint kivettem a zsebemből a peterboroughi templom tatarozására szóló gyüjtő ivet, a kisértet nyomban eliramodott.

Hogyan kell meggazdagodni? A leggazdagabb emberek egyike a világon valami Mister J. D. Rockefeller Chicagóban, kinek vagyona négyszáz és ötszáz millió forint között ingadozik. Mr. Rockefeller nagyon rendszeresen él. Este 10 óra 30 perczkor rendesen lefekszik, reggel pontban 7 órakor kel s ahányszor ezt megcselekszi, mindannyiszor 35,000 forinttal gazdagabb mint az előttevaló estén. Nyolczkor leül reggelizni, 8 óra 30 perczre elkészül vele s azalatt 2000 forinttal szaporodott a vagyona. Vasárnaponkin. ellátogat a baptista templomba s a két óra alatt 8000 forintot imádkozik. Estve hegedül s ahányszor leteszi vonóját, mindannyiszor 100,000 forinttal gazdagabb, mint mikor előttevaló estvén letette. Hát nem érdemes-e ily rendszeres életet élni?

A mulattató elektromosság.

Irta: **Dr. Silberstein-Ötvös Adolf.**

A törhetetlen-törékeny hatalmu ember mégis csak valóságos basa, ha egyszer uralomra vergődik. Nem elég, hogy a természeti erőket, már amennyire módjában van, akaratának alárendeli, hanem még bajazzo-müveletekre is rákényszeriti őket. A földnek kevély ura bizony unatkozik és semmit sem tart tulságosan jónak vagy fenségesnek, amikor arról van szó, hogy elölje az időt. Különös, hogy az életet nagyon is rövidnek, a napot meg mindig nagyon is hosszunak találjuk.

Hosszu idő óta az optikát mulatság czéljaira zsákmányoljuk ki. Ködfátyolképek, tükröztetés, a váltakozó világitás ingerkedő játéka, a szinek varázslata — mind a maga bájos csalásaival arra szolgál, hogy nekünk néhány pillanatra jókedvet szerezzen. Eszünk ágában sincs azt mondani, hogy a fény incselkedő manói már minden furfangjukat eljátszották, sőt inkább azt sejtjük, hogy a jövő látványos szinmüvei — mert hiszen a szinpadra konczentrálódik minden mulatság — még az eddigieknél is sokkal különb meglepetéseket tartogatnak számunkra.

A büszke Elektriczitás is a természeti erőknek ez a fejedelemője, kénytelen volt büszke nyakát az emberi mulatásvágy igájába hajtani. Hát nem elég, hogy odakölcsönzi szárnyait a telegráfnak s bejárja a mi üzeneteinkkel a földkerekségét? Nem elég, hogy általszökel hegylánczokon, oczeánokon és békóba veri a mi kedvünkért a két gyilkos óriást, kiknek neve: tér és idő? Nem kicsikartuk-e tőle azt a szinte hihetetlen dolgot is, hogy a tulajdon szavunkat mérhetetlen messzeségbe viszi el, a lusta hangot amugy derekasan megsarkantyuzza és a szeretett szózatot szédületes távolságokra is tisztán érthetővé teszi, ugy, hogy szinte „fültől-fülbe“ érintkezhetünk a mi messzire elszórt embertársaikkal?

Ezzel és még sok egyébbel ajándékozott meg bennünket az elektromosság, amikor az emberi elmésség csipkerózsa módjára sok ezerévi álomból serkesztette föl; s most csupa hálából mindenféle igen hasznos varázslattal szolgál.

Semmi sem lepett meg bennünket jobban, mint az, hogy a csodákat mivelő elektromosság a mulattatás szolgálatában áll, akár csak egy-egy clown vagy dalénekesnő. Hogy buzgólkodik, erőlködik ez a felséges természeti erő azon, hogy játszon, daloljon, szavaljon nekünk. Fenn ülünk, a *Telefon-Hirmondó* társalgó termében. Ez a telefon-ujság a földalatti villamos vasuttal együtt unikuma Budapestnek. Még kevéssel ezelőtt is főképp csak ugy ismerték Magyarországot, mint a paprika meg a *Jogassen und Kanassen* hazáját; de most már Chicagóban arról a két elektromos csodatettről beszélnek, amelyek a mi fővárosunkat a világnak minden más városától előnyösen megkülönböztetik. Igazság szerint azonban csak felerészben tulajdonithatjuk magunknak az érdemet; mert a földalatti villamos a legrégibb német világczégek egyikének az alkotása és csak a *Telefon-Hirmondó* maradt ránk mint egy tősgyökeres magyar feltalálónak, a korán elhunyt Puskás Tivadarnak a találmánya.

Ezzel a magyar telefon-ujsággal voltaképpen nagyonis szerények vagyunk. Ha Edison találta volna fel, ugy ma már minden pénzerős államban részvénytársaságok keletkeztek volna ennek a szabadalomnak a kiaknázására, vagy pedig az állam tulajdonitotta volna el magának a találmányt. Minálunk az ilyen zseniális dolgok csak nehnzen és lassan válnak be, a feltaláló időközben meghal, a család elpusztul, az első vállalkozók tönkre mennek s a mi szellemünknek és szorgalmunknak a romjain aztán valami szemfüles külföldi fölépiti a maga aranypalotáit. Nekünk pedig megmarad a világraszóló hir, meg a régi, ismeretes mondás: *Sic vos non vobis . . .*

No de, hisz nem untatni akartuk mi az olvasót a honfiui sopánkodással, hanem mulattatni, s igy hát eláruljuk, hogy a *Telefon-Hirmondó* szalonjában ültünk egy takaros tölcsér alatt, amely csinosan be volt festve pirosra s ugy tünt fel, mintha valami mennyezet-dekoráczió volna. Egyszerre csak hangok zápora szakadt ránk, egy érczes *szóló*-hang zengzetes hullámai alakjában, amely hatalmasan zugott ki az énekkar és zenekar hangözönéből. Ideoda hullámzása, szinte tusakodása volt ez a hangoknak, fegyverszünetekkel és fellángoló ujabb harczi kedvvel. A csöndes szoba kisérteties hangokkal telt meg, amelyek minden szögletből és zugból visszhangzottak anélkül, hogy csak egy testet, vagy csak árnyékot is látni lehetett volna. A legfényesebb elektromos világitás mellett láthatatlan volt minden, csupán hallani lehetett.

Az elektromosság ezeket a hangokat a hivatalszobában észrevétlenül operáló müszaki igazgató parancsára ugy lopta el a királyi Operaház szinpadáról, ahol ép a *Zsidónőt* adták. A legnagyobb tolvaj és orgazda ez az elektromosság! Elcseni az énekesektől, hegedüsöktől, kürtösöktől azokat a hangokat, amelyekért az Opera látogatóinak — bármilyen sokan vagy kevesen vannak is — drága pénzt kell lefizetniök, és idehozza a mi társaságunkba. Elektriczitás őnagysága egyébként is mindenféle tolvajkodásra hajlandó. Elhozza nekünk kivánatra a lakásunkba a katona- és czigánybandák zenéjét, vagy meghoz egy-egy felolvasást, vagy szavalmányt valami konczertből, hogy kiszolgáljon bennünket.

Alig van élvezetesebb mulatság, mint a fonográf, melyet a *Telefon-Hirmondó* intéző urai előttünk megszólaltattak. A fonográf tudvalevőleg a hangnak örök mumia-sirja. Amit abba belekiáltottunk, az örökké visszhangzik onnan az elektromosság segitségével. Késő századokon még az unokáink is hallani fogják kisérteties szavunkat.

Másik kép! Mintha az énekesek egyszerre a közvetlen szomszédságunkba kerültek volna. Szavalással, felolvasással váltakozó éneket hallunk. Körülnézünk: vajjon nem érhetnők-e el kezünkkel az éneklőket és beszélőket. Nem. Légies, kisérteties itt minden. A társaság müértő igazgatójától, aki szeretetreméltó nejével együtt mint kedves házigazda fogadott bennünket, azt a felvilágositást kapjuk, hogy a harmadik emeleten, épen alattunk, házi hangversenyt állitottak össze, ami szintén egyik speczialitása ennek a telefon-ujságnak. A *Telefon-Hirmondónak* ugyanis buzgó törekvése, hogy az előfizetőinek müélvezetekkel kedveskedjék. Kár, hogy ez a beszélő ujság nem jelenhetik meg egyuttal képekkel is. Hiszen az illusztrácziók mostanság olyan kedveltek! De nem kell kétségbeesni. Megjön még az idő, amikor majd képeket, arczokat is lehet telefonozni. A messzeszóló (magyar királyi hivatalosan nyelven „távbeszélő“) apparátusok, egyuttal messzelátó apparátusok lesznek. Mert elhetetlen az ember s miután fölismerte az elektromosság abbeli készségét, hogy „mindenes szolgáló“-nak áll be hozzá, derekasan ki is zsákmányolja az alkalmat. Elektromosság segitségével hall és beszél, a Röngten-sugarak segitségével már keresztüllát a csontokon s még messzebbre is akarja vinni ezt az éleslátást; elektromossággal muzsikál és főz és elibe fogja ezt az egyetemes erőt a legóriásibb terheknek, amelyeket még a fekete óriás, a szurtos gőz sem birna helyökből elmozditani. De a legbájosabb az elektromosságban az, hogy számtalan darabkára engedi magát szétszedni s mindegyik darab éppen ugy müködik, mint az egész; az ujjadon viselheted, mint villogó gyürüt, vagy csillogó tünek a nyakkendődbe szurhatod, vagy akármi más takaros módon használhatod fel.

Egy kicsit azonban jellemtelenné válik az elektromosság, mikor kémszolgálatra használtatja fel magát. Egy ügyes apparátus segitségével ki lehet lesni minden beszélgetést, amely az ördöngős masina közelében folyik. Korábbi időben Harun-Al-Raaidnak álruhába kellett bujnia, hogy a nép véleményét meghallhassa; a zsugori kénytelen volt magát halottnak tettetni, hogy felismerje a nevető örökösök álnokságát. Mindezeket a kémszolgálatokat elvégzi ma az elektromosság. Ott van ugyszólván a füle mindenütt. A rendőrség haszonnal alkalmazhatná az ilyen apparátusokat a gonosztevők privát beszélgetéseinek a kihallgatására. De mi lenne vajjon a világból, ha alattomban mindenki megtudná, hogy mások milyen véleményben vannak felőle?

Igazán kedvre derítő világerő ez az elektromosság, amely világít, beszél, dalol, fülel, fest, visszhangot ád, gyujt és hord. Használjuk fel csak derekasan a szolgálatait! Puskás Tivadarunk honi találmányát, mint már említettük, még nem tartjuk eléggé kiáknázottnak. Igaz, hogy a *Telefon-Hirmondó* központjából házról-házra nyulnak el a drótok. Nem kevesebb, mint *hatezer* fővárosi család kapja a legujabb hireket házhoz szállitva a telefon-ujság elektromos áramából. Előbb a politikai és tőzsdetáviratokat hallgatják, aztán meg a városi eseményeket, amelyeket reggel és este ugyszólván az ágyukba hoz nekik a villamosság. Este meghozza az opera előadását, a hangversenyeket, azután pedig éjfélig a katona- és czigánybandák muzsikáját. A müszaki igazgatónak fáradhatatlan ujitásaival egyre melegebb közvetlenséget sikerült a zenei hangokba öntenie. Szünetlenül azon iparkodnak itt, hogy kizsákmányolják a villamosság messzeható erejét és ép most abban munkálkodnak, hogy a telefon-ujság hálózatát necsak kiválóbb vidéki városainkra is kiterjeszszék s igy az országnak gyorsan közvetitsék az üzleti hireket s az unalom ölése ellen óvó zenei élvezeteket, hanem *Bécset* is annektálni akarják s azzal az eszmével foglalkoznak, hogy a budapesti előfizetőknek a bécsi opera, a bécsieknek pedig a mi operánk élvezését tegyék lehetővé.

A mi különösen a vidékre kiterjesztendő vezetékeket illeti, ennek a tervnek a közmüvelődési miszszióját alig lehet tulbecsülni. Fontos hireknek általános, gyors elterjesztésére nincs is különb eszköz. A vidéket ezek a vezetékek ugyszólván czentralizálni fogják s a főváros ujabb száz meg száz kart tár szét, hogy szivére ölelhesse az egész országot. Arról, hogy az elektromos ujság háboru, járvány és sok hasonló esetben milyen fontos, nem is akarunk szólni. Kereskedőnek, gazdának a gyors üzleti, gazdasági hiradás megbecsülhetetlen szolgálatot tesz. Hogy a magyar szó megszakittatlanul fog Budapestről Pozsonyig, Brassóig, Munkácsig elhatolni — az sem kicsinylendő diadal ám. A *Telefon Hirmondó* egyik tökéletesitése az is, hogy minden lakásban messzire hallatszó *riadójelet* tud adni, figyelmeztetésül, hogy fontos hirt akar közölni. Nem kell hát a hallgató kagylót folyvást a fülünkön tartva üldögélni, nehogy valami nevezetes dolgot elmulaszszunk. A riadójel figyelmeztet bennünket a szenzázióra.

Ámde a Telefon Hirmondó vezetőségének minden zsenialitása és buzgósága mellett is még korántsem tartjuk az elektromosságot a hiradás czéljaira eléggé kizsákmányoltnak. Hiszen világos dolog, hogy állami hivataloknak és katonai parancsnokságoknak okvetlenül a szolgálatukba kellene fogadniok az olyan hirnököt, aki egy-egy rendeletet, parancsot villámsebességgel és egyidejüleg hord szét százezer helyre az ország minden részébe. A *Telefon Hirmondó* igazi becsét a hiradás *tömegessége és egyidejüsége* adja meg. Egyszerüen csak bekapcsolva az állami telefonhálózatba (amelyen azonban mindig csak az egyes ember beszél az egyes emberrel) a legpompásabban lehetne, nagy költség nélkül, állami czélokra kizsákmányolni a — *tömegbeszélőt*, amint a *Telefon Hirmondót* szintén nevezni lehet.

Ez az eszme igen közelfekvő és egyszerü és azt szeretnők belőle következtetni, hogy mindez mihamarabb meg is fog valósulni. Talán be is következik ez még ebben a századvégben, a közigazgatási reform fölött folyó tanácskozások során, vagy akkor, mikor Londonból és New-Yorkból az első czikkek fognak ideérkezni, a tömegbeszélőnek a nyilvánosság érdekében tett szolgálatairól. Akkor majd eszökbe fog jutni az embereknek, hogy hiszen magyar ember találta fel ezt a furcsa jószágot s az angolok és amerikaiak voltaképpen megloptak bennünket.

De abba kell hagynunk az irást. Dürrög a *Telefon Hirmondó* kagylója s ma az Operában a Leoncavallo kedvelt *Bohéme*-jét adják elő s mivel jegyet már nem kaptunk, Electricitas ő nagysága elég kegyes, hogy az eredeti előadás helyett egy igen tisztességes szurrogátummal szolgál nekünk.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE. (67)

XX.

Éjfélt ütött a toronyóra, mikor Boleszláv arra a helyre ért, hol a megölt leány feküdt.

A hold tovább haladt, a halovány arczot védelmező sötétség övezte és a sötétből a nagy és fénytelen szemek még mindig reá meredtek, mintha megint kérdezni akarnának valamit, amire nem volt felelet sem itt, sem a másvilágon.

Boleszláv térdre borult a holttest előtt, bucsut vett a két kialudt csillagtól és gyöngéden reájuk boritotta a szemhéjakat.

Csak most, hogy Regina alvónak tetszett, mert Boleszláv ismét fellélegzeni és fájdalmas békeség borult a lelkére.

— Enyém vagy te, egyesegyedül az enyém, szólott, rajtam kivül senkinek se legyen jussa hozzád sem életedben, sem halálodban.

És amit az érzése parancsolóan követelt tőle, mióta a gyilkos házából távozott, most nyugodt megfontolással el is határozta.

Ami történt, a vétkek olyan erős lánczolata volt, melyben évek óta egyik szem a másikhoz sorakozott. Ebbe a lánczba egy vérfertőző szerelem volt beleillesztve és vele összekovácsolva. Minden, amit a sötétség és némaság szült, e szerelem kedvéért, amely bünös volt, mint a pokol és tiszta mint a mennyország, hadd temetkezzék sötétségbe és némaságba. Eltemetve e holttesttel egyszerre.

Vajjon micsoda engesztelést nyujthatna az emberek nyomoruságos igazságszolgáltatása ott, ahol maga a sors tett igazságot? Nem szentségtelenitené meg e halottat, ha a törvény elé czipelné, ahol kiváncsi bérenczek fogdosnák össze?

Vagy talán megengedje-e, hogy a lelkész, aki a leányt megátkozta, most, halálakor a szokásos áldást rebegje el fölötte? Mi hiányzott még akkor ahhoz, hogy abba a koporsóba fektessék, amelyet az apagyilkos keze faragott neki és hogy annak czinkosai orditva és köveket dobálva, gyászkiséretül szegődjenek melléje?

Nem, valóban! A schrandeni farkasok egyikének se essék ő zsákmányul. Ő maga, akiért élt, akiért a halálba ment, fogja nyugvóhelyét elkésziteni. Az édes anyaföld ölében fogja őt elrejteni és pázsitot takar föléje, hogy soha halottrabló kéz a szent hely békéjét meg ne zavarja.

Karjára emelte a tetemet és a pázsitos térre vitte, melyet a magasan álló hold fehér fátyolával messze beboritott.

A régi Diána-szobor romjai a harmatos fü ragyogásánál vakitó fényben csillogtak.

Oda vitte őt, letette a pázsitra és nyakát a korhadt talapzathoz támasztotta, arczczal a holvilág felé forditva. Ugy tetszett, mintha ülve elaludt volna.

Aztán temetkező hely után nézett.

Tekintete arra a fekete négyszögre esett, melyet Regina az öreg báró sirjául megásni kezdett. Valósággal maga előtt látta őt, napbarnitottan, vad és daczos erőben, amint mezitelen lábával, mint valami sulyokkal, az ásót a földbe mélyesztette.

Ha ő a leányt akkor meg nem zavarja, ugy ma az ő munkája fölösleges lett volna. Azt a szolgálatot, melyet Boleszláv apjának tett Regina, ma vissza kellett fizetni.

Mi volt természetesebb mint hogy azt a gödröt továbbmélyitse, amelyet Regina megkezdett, anélkül, hogy sejtette volna, hogy amit ásott, a saját sirjává lesz egykoron?

A konyhából, ahol még el se hamvadt a tüz, melyet Regina élesztett, ásót hozott ki és minden erejével kezdte a földet a gödörből kiemelni.

Néha-néha abbahagyta a munkát és átpillantott a leányhoz.

A holdfénytől élénken megvilágitva ült ott Regina és nyugodtan látszott szemlélni az ő munkálkodását. Amikor egyszer egy felhő árnyéka átsuhant rajta, ugy tetszett, mintha megmozdulna és felállani készülne.

Az a kinos hinni nem akarás, amely egy kedves halott látásakor mindig elfog bennünket, ő rajta is erőt vett. Hangosan kiáltotta Regina nevét és odaborult reá.

A leány keze a füben mellette heverő Diana fejre hanyatlott. Boleszláv nem mert hozzányulni és arczát kezeibe temetve, sompolygott vissza munkájához.

Mikor már olyan mély lett a gödör, hogy attól kellett tartania, hogy nem igen tudna kimászni belőle, az üvegházból egy virágállványt hozott ki, melynek fokain tálak és tányérok voltak szép rendben felhalmozva.

— Senki se egyék többé belőletek, szólott és földhöz csapta a sok cserépedényt, hogy ezer darabra törött.

Az állványt mint egy létrát, eresztette le a gödörbe, aztán megint kezdte belőle kiásni a földet.

Mikor a falu tornyából hajnali két órát harangoztak, bevégezte szomoru munkáját.

Koporsót nem adhatott a halottnak, de hogy ne kelljen a fekete, nedves földön feküdnie, saját ágyáról, melyet Regina mindig tisztán tartott, lepedőt és két párnát hozott ki, hogy mélyen a földben vessen ágyat Reginának.

A válás órája elérkezett.

Karján vitte oda a sir széléig, aztán, hogy pihenjen, leült a pázsitpadra, és a leány fejét ölébe fektette.

Ilyen nyugodtan még sohasem szemlélhette, hiszen sohasem merte szemeit hosszasan rajta felejteni. Most a halott arcz minden vonását tanulmányozta, megsimogatta sápadt arczát és kifacsarta a vizet nehéz, göndör hajából.

Hideg borzongás futott végig rajta. A nedves testet vizes ruháival addig tartotta karjai közt, mig saját ruhái is teleszivódtak nedvességgel.

— Isten veled! — szólt és homlokon csókolta, de amikor ajkait is meg akarta csókolni, ijedten hökkent vissza.

— Eljátsztad őket, mig éltek, szólt magában, halálukban se legyenek a tieid.

Aztán a holttestet a gödör szélére vitte és leugrott az állvány legfelső fokára. Lassan és óvatosan emelte le a leányt magához, lefektette a fehér lepedőre és fejét elhelyezte a párnákon.

Még egyszer meg akarta csókolni, de nem merte az állványt elhagyni, mely a holttest lábait áthidalta. Igy megelégedett azzal, hogy kezeit simogatta meg, melyeket még elérhetett, aztán kimászott a sirból és az ásónyél keresztjével kiemelte az állványt.

Azután eszébe jutott, hogy elfelejtette a lepedő egyik végét arczára boritani, hogy a föld be ne piszkolja.

— Virágok is megteszik, gondolta azután és elindult virágokat keresni.

A füben, a park fái alatt egész csomó kökörcsin és májfü virult, ibolyák és kankalinok is nyiltak, melyeket maga Regina ápolt.

Mind összeszedte, amennyit csak az alkonyfényben meglátott. Kökörcsinek és kankalinok mintegy álomra csukták kelyheiket, csak az ibolyák néztek jóságosan reá kék szemeikkel.

Karján a virágokkal tért vissza a sirhoz, de amikor belenézett, mintegy varázsütésre, visszariadt.

És varázsszerü volt a kép, mely eléje tárult.

A hold, mely áthaladt a zenithen és most a sir széle fölött állott, világosságot vetett be a gödör mélyébe és enyhe fénynyel övezte Regina fejét, mig a vérrel boritott test sötétben maradt.

Mintha csak álmában mosolyogna, ugy tekintett fel Boleszlávra.

Ez eldobta a virágokat, ráguggolt a kiásott göröngyökre és lebámult hozzá — csöndes gyászünnepet ülni felette.

Mint röpködő denevérek kergetőztek agyában a gondolatok és a zürzavar csak lassankint kezdett oszladozni.

Regina becstelenül és bünösen élte végig életét és mégsem bánta meg sohasem cselekedeteit, sőt megelégedettnek látszott azzal, ami megtörtént.

(Vége következik.)

Szinházi műsorok.

	Nemzeti Szinház	Vár Szinház	M. kir. Operaház	Vig Szinház	Nép Szinház	Magyar Szinház	Kisfaludy Szinház
Hétfő	A mama	Paraszlbecsület. Róbert és Bertram	—	Trilby	A varázsgyürü	A beoltott földesur	—
Kedd	Szerafina	—	A sevillai borbély Boroco	Champbaudet állomás	A baba	A gésák	—
Szerda	Folt, amely tisztit	—	Bab: ander Nürnbergi baba Nap és föld	Coulisset ur!	A várázsgyürü	A beoltott földesur	—
Csütörtök	Francillon	Bál után Ne fogadj fel soha semmi	A navarrai leány A piros czipő	A harang	A baba	Menyecske kisasszony	—
Péntek	Nök az alkotmányban	A házi tücsök	—	A harang	A gyimesi vadvirág	A gésák	—
Szombat	Agglegények	Rejtett boldogság	Lohengrin	A harang	Lili	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	Champbaudet állomás	A kukta-kisasszony	Menyeske kisasszony	—
Este	Folt, amely tisztit	—	Bohémek	A harang	A vereshaju	A beoltott földesur	—

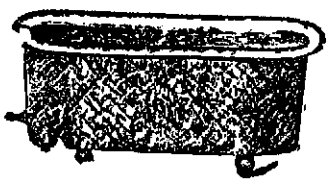

Több cs. és kir. szab. tulajdonosa.

SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utcza 76. sz. 223

Elvállal épület-horgany diszitményeket, légszesz- és vizvezetéki munkákat, különlegességek fürdőszobákban. Készit vidéken vizvezetéket, csatornázást, szagtalan árnyékszékeket, fürdőszobákat és szökőkutakat a legszebb kivitelben.

Ajánlatokat terv szerint elfogad.

A „Zenélő Magyarország"

zongora-zenemü-folyóirat

most január elsei füzetével 6-ik évfolyamát kezdi.

A mindenütt kedvelt zenemü-folyóirat 1898-dik I. füzete a következő darabokat közli: I. **Iványi I.** „Kiszáradt a rezgő nyárfa" és „Asszony asszony az akarok lenni", 2 magyar dalt. II. **D'Amant L.** „Álom az ödvről". Gavottét. III. **Carmencita** népszerü **„Kre lnő"** dalkeringőjét. IV. **Greizinger** Ivántól 6 magyar dalt változatokkal két hegedüre. **A deczemberi 15-iki füzet** tartalma: I. „Edes anyám be szomoru életem". II. „Icza, czicza, piros alma", 2 magyar dalt. III. **Löschhorn**, „Album lap"-ját. IV. **Greizinger** Iván „Mályvának" müdalt és V. **Blon Fer**. „Győzelmi zászló alatt" indulóját. Minden száma hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a **„Zenélő Magyarország"-nak. Évenként** 24 füzet, minden füzet 10-10 oldal hangjegytartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerü zenemü ujdonságokból összeállitva. 242 oldal tartalomért 4 frt, félévre 12 füzet 120 oldal tartalomért 2 frt az előfizetés.

Előfizethetni az 1898. évi V. évfolyamra a

„Zenélő Magyarország"

kiadóhivatalában 363

Budapest, VI., Csengeri-utcza 62/a.

honnan megismerésre mutatvány füzetet bárkinek ingyen és bérmentve küldenek. Ugyanitt minden s bárhol megjelent egyébb zenemüvek a legolcsóbb engedményes árban leggyorsabban megrendelhetők.

Magyar királyi államvasutak. Igazgatóság.

187248/97. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. böröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérnemüek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Debreczen állom. f. é. január 17-én d. e. 9 órakor
Szeged „ „ „ 20-án „ 9 „
Arad „ „ „ 27-án „ 9 „

Budapest, 1898. évi január hóban.

(351) **Az igazgatóság.**

Az őszi könyvpiacz ujdonságai!

Flammarion Camille. **A csillag-világ csodái.** *Népszerü csillagászattan* és az égboltozat egyetemes leirása. Teljes kiadás. Forditotta Zemplési P. Gyula. 2 diszes kiállitásu vaskos kötet több mint 30 ivnyi terjedelemben. Müvészi kivitelü ábrákkal, csillagászati térképpel stb. stb. ***Ára 1 frt 50 kr. Diszes kötésben. 2 frt 50 kr.*** (34)

A „Fővárosi Lapok" birálata e müről kivonatban:

A csillag-világ csodái *(Népszerü csillagászattan)* czim alatt, a magyar könyvpiacz és a magyar olvasó közönség ***Flammarion Camille***-nak, a franczia költő csillagásznak legkitünőbb munkájához, melynek első kiadása teljesen elfogyott, ismét hozzájut. *Vass József* könyvkereskedését (Budapesten, VII. ker., Erzsébet-körut 38.) illeti a dicséret, hogy e nagyszabásu és a világirodalomban páratlanul álló müvet *minden ki állat hozzáférhetővé teszi*, mert a két kötetes, remek illusztrácziókkal diszitett münek árát oly olcsóra szabta, hogy *Flammarion* e könyve most igazán közkinesesé válhatik. Külön dicséretet feleslegesnek könyvre pazarolunk. *Flammarion* nevét jól ismeri közönségünk. Tudományos költemények ezek, melyek lelkünkre, szivünkre és elméinkre egyformán hatnak. Gyönyörü regények, melyeknek olvasásánál ábrándokba merülünk, elgondolkozunk az ismeretlen világokon, amelyeknek rejtelmeibe a franczia tudós bevezet és képzeletünk szárnyain elszállunk oda, ahová a véges ember soha el nem juthat. A csodák vuága, a csillagok világa, a teremtés nagy müve nyilik meg előttünk végtelenségében, minden szépségével és ragyogásával. A forditást, a legujabb franczia kiadás nyomán. *Zemplení P. Gyula* végezte, ki ugyane szerzőnek *Uranin* czimü müvét is átültette irodalmunkba. A forditónak régismert jó neve kezesség arra is, hogy az eredetinek minden szépséget megtaláljuk a forditásban. A két kötet ára ***1 frt 50 kr.***

Gutius ***humoros törvényszéki karczolatai.*** Elegáns kiállitásu kötet, sikerült müvészi czimképpel. ***Ára 1 frt.***

Heltai Jenő. ***A hét sovány esztendő.*** Regény. A „Kató" genialis szerzőjének legelső regénye, mely az egész magyar olvasóközönség kiváncsiságát felkeltette és nagy érdeklődéssel fogadtatott. A regény meséje olyan érdekes és az irói elbeszélő tehetség oly fényesen jut érvényre a kedvelt költő ezer első, de igazán mesteri regényében, hogy teljesen meghóditotta a nagyközönséget. A könyv czimlapját ***Márk Lajos*** remek rajza diszíti, ***Ára 1 frt.***

Az összeg előleges beküldése mellett. — Kimerítő árjegyzéket *leszállitott áru könyvekről* bérmentve küldök.

VASS JÓZSEF ***könyvkereskedése és minta-antiquarium.***

Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

TELEFON.

Linhart Vilmos

díjjal kitüntetett és államilag segélyezett

festészeti müterme

Budapest, VIII., Hunyadi-utcza 27. sz.

saját házában.

Ajánlja magát a hirneves klasszikus olasz, német, hollandi stb. müremekek képiának müvészi elkészitésére.

Megrendelésre készit: **legyezőket, eredeti festői müveket**

pléhre, vászonra minden nagyságban a templom stylének figyelembe vételével. Templomok, kolostorok s plébániák részére stb.

Régi és szaggatott képek javittatnak.

Készit: zászlóképeket, keresztutat, oltárképeket, Krisztus, Madonna s más szentképeket.

Arczképek fénykép után életnagyságig. Utszéli keresztfák részére pléhre festett Krisztus testeket.

A képekhez készit stilszerü tölgyfa- s aranykereszteket a legegyszerübb kiállitástól a legdrágább kivitelüig.

Kivánatra oltárképek, vagy keresztut megrendelésénél készséggel szolgálok vázlatokkal.

Magyar királyi államvasutak.

333—CII—98.

Németország-Zimony átmeneti forgalom.

(Helmbrechts állomás dijtételeinek megváltoztatása.

Az 1895. évi november hó 1-től érvényes árudijszabásban foglalt 15. sz. (pamutáru czikk dijszabásban a bajor kir. államvasutak **Helmbrechts** állomására nézve érvényes dijtételek f. é. **január hó 1-től** kezdve következőleg módosittattak, u. m.

Zimony átmenetre	A				B				C			
	a	b	c	d	a	b	c	d	a	b	c	d
	100 kg.-ként aranyfrankban											
Helmbrechts	8.69	8.57	6.21	5.92	8.69	8.57	6.21	5.68	8.69	8.57	7.24	5.68

Budapest, 1898. január hó 12-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,

egyszersmind a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

ATTILA **kerékpáriskola** **József-körut 36.**

télen át megőrzésre elfogad kerékpárokat. Ez az egyetlen, legnagyobb, fedett, villamosvilágitással ellátott és fütött kerékpáriskola. A kerékpározás a téli hónapokon át mechanikai készülékkel elsajátitható és gyakorolható. A helyiség naponta 7 órától reggel egész este 8 óráig nyitva van. (20

Kretzschmár E. és Társa kerékpárművek r. t. Képviselő: **Reichenberger Károly.**

A mikor a pneumatik nem pukkad meg.

Az elegáns világ nagyokat mulat most Z. ur esetén. Z. ur és K. ur egy gazdag lánynak udvarolnak. Z. ur karcsu és K. ur köpczös s felül van a 100 kilón. — Hogy ezt a tulsulyt elveszitse, elhatározta, hogy a felesleges sulyt *Fodor* vivómester elegáns bicziklisszalonjában lekarikázza. Jelentkezik is a fürdö-utczai kerékpár-szalonban és gépet kér. Az éppen jelenlévö Z. ur hamarjában fogadást ajánl fel, hogy K. ur alatt a gép pneumatikja megpukkad. K. ur feltehénkedik a gépre, a pneumatik nagyokat nyö,g de azért keményen állja ki a soksok kilót.

— „Persze azok a nyomorult Columbia gépek!" kiált fel dühösen Z. ur, „azok egy elefántot is elbirnak." — S fizette a fogadást.

A szomoru morál csak akkor következett. K. ur a karikázástól lesoványodott s elkaparitotta Z. ur elöl a gazdag parthiet. Volt annyi malicziája, hogy fogadást ajánlott fel, hogy ha ezt a Z. ur megtudja, hát megpukkad.n Ezt a fogadást meg is nyerte, mert Z. ur mérgébe megpukkadt. Percze az ö bölcsöjét nem a Columbia-gyárban ringatták.

Óriási választéka

mindennemü farsangi czikknek

Franz Carl Bisenius

Wien, I., Singerstrasse 11, félemelet.

Tessék erre a czimre ügyelni, hasonló nevü czégekkel nem állok összeköttetésben, sehol sincs fiókom.

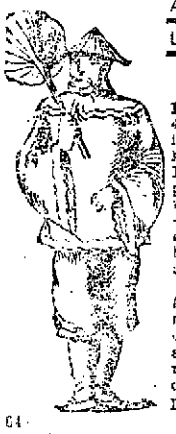

A legrégibb, jóhirü és versenyképes üzlet. Mindig a legujabbat nyujtja olcsó, nagyban való árakon.

Eredeti fölötte komikus papirfövegek 10 drb 50 kr. Uj kotillonturok 6 párnak 50 krtól feljebb. Kotillon-érmek arany és ezüstből, kartonra nyomatva 10 drb 6 krtól feljebb. Finom crépe ermek vagy kotillon szalagok divatos czimekben, 10 drb 15 krtól feljebb. Kivánatra tetszés szerint való darabszámban szortirozva. Elismert diszes kiviteli diszitések báli helyiségek részére. Báli helyiségek való diszitésekel kölcsön vagy el is adok. Eredeti uj párisi tréfás czikkek 10 drb [illegible] krtól feljebb. Erős hatásos világitás kotillon-fegyverekhez dobja 10 krtól feljebb. Veszély nélkül való szalon-tüzijáték. Diszitések pénzügyek részére. Szirpadokat kölcsön adok és a szobafalak legkisebb megrongálása nélkül rel is alkalmatom. Kölcsön adok ebédlőasztalokat, székeket, kárpitozott padokat tánczermek részére, gyertyacsillárokat és girandolokat.

64 — Árjegyzéket ingyen küldök. —

Páratlan sikerü gyógykezelései folytán legmelegebben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Teréz-körut 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, szakacs borbajok ifjukori könnyelmüség folytán beléptek bármily nagyfoku gyengeségi állapotokná nj gyógymódom az összes gyógymódokat hasonlithatianul s messze felülmulja, a mennyiben gyógyszerektöl menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosit.

Intézetem a modern hygea és orvosi technika elsörendü követelményei szerint nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön vizfürdö. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-5-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik!

MOSÓ-GÉPEK a legjobb Mángorlók Facsárok

és mindennemü házi ipari és gőzmosodák részére szükséges berendezéseket jótállásmellett szállit.

Gärdtner és Knopp Ausztria-Magyarország legnagyobb gyára,

Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapitva 1879-ben.

Csak 3 forint

a legszebb és legczélszerübb

Ünnepi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Arczképek életnagyságban.

Bármely beküldött fénykép után. Szállitási idö 10 nap. A hü hasonlatért kezesség vállaltatik. A fénykép sértetlen marad. Alkalmi ajándékul szánt megrendelések elöbb küldendök be.

BODASCHER SIEGFRIED

jutalmazott müterme. (66)

Wien, II., Praterstr. 61.

Szives figyelmeztetésül!

Elektro-Volta-Kereszt.

Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a „VOLTA-KERESZTET", mely az ideget erösiti, megujitja a vért és az egész világon összehasonlithatlannak elismert szer a következö betegségeknél: köszvény, rheuma, neuralgia, ideggyengeség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, hipochondria, sápkor, asthma, bénulás, görcsök, bőrbetegségek, aranyér, gyomorbajok, influenza, köhögés, süketség, fülzúgás, fej- és fogfájás stb. stb. Az életerö önkénytelen elvesztése, tehetetlenség és elgyengülés a „Volta-kereszt" folytonos viselése által gyógyithatók.

Hölgyek és leányok

a kritikus idökben csakis a Volta-Keresztet hordjak, mert ez egyszérüen, mindenkor csillapitja a fájdalmat, villanyos árama megöv kellemetlen következményektöl, amely már oly sok fiatal életet ölött ki a kritikus idökben.

Szamtalan köszönö és elismerö levél áll rendelkezésre. 852

1 drb ára 1 frt 80 kr.

2 frt beküldésével (bélyegekben is) bermentve. Utánvét mellett 20 krral több. Valódi minöségben csak

REIF MIKSA

Hygienikus központi raktárában Budapest,

Erzsébet-körut 6, I. em. ajtó 10.

Előfizetések és Hirdetések

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában,

VIII., Józsefkörut 65. szám

és fiókkiadóhivatalunkban

V. ker., Marokkói-utcza 4. sz.

A szabadalmazott

„Fairbanks" mérlegek

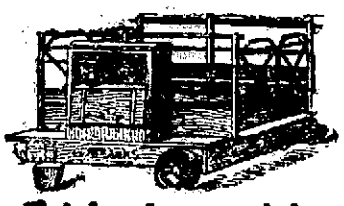

százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral bírnak és a hid minden pontján egyenlően mérlegelnek,

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.

különösen gazdák-, gazdaságok, községek és uradalmak részére a legjobb megegyezésekkel ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek.

„Fairbanks" mérleg- és gépgyár részv.-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Megrendelék seközözkvetlen ponti irodánkhoz Andrássy-ut 41. sz. intézendök.

Gyógyszertár „az arany birodalmi almához". PSERHOFER J. I., Singerstrasse 15. szám. Bécs.

vértisztitó labdacsai,

azelőtt egyetemes labdacsoknak nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, amelyekben ezen labdacsok valóban kitünö hatásuaknak bizonyultak.

Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacsok és nagyon kevés család lehet, amelyben ezen kitünö háziszerböl egy kis készlet hiányoznék.

Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacsokat házi szer gyanánt, legfökép minden baj ellen, amely rosz emésztés vagy dugulásból származik, mint: az epekeringés zavarai, májbaj, a belek elsenyvedése, szélkólika, vörödulás az agyba, altesti bajok (aranyér) stb.

Vértisztitó tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással birnak vérszegénységnél és az ebből származó betegségeknél, mint: sápkór, ideges fejfájás, stb. Ezen vértisztitó labdacsok ezenkivül oly enyhén hatnak, hogy legesekélyebb fájdalmat sem okoznak és ezért a leggyengébb személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetök.

Egy tekeresnél kevesebb nem küldetik. A pénz elöleges beküldése mellett portomentes küldéssel együtt egy tekeres labdacs ára 1 frt 25 kr., 2 tekeres 2 frt 30 kr., 3 tekeres 3 frt 35 kr., 4 tekeres 4 frt 40 kr., 5 tekeres 5 frt 20 kr., 10 tekeres 9 frt 20 kr.

Kérjük határozattan:

„Pserhofer J. vértisztitó labdacsai" (150)

kérni és arra ügyelni, hogy minden doboz fedélfelirata a használati utasitáson álló Pserhofer J. névaláirást, és pedig vörös betükkel, viselje.

PSERHOFER J. gyógyszertára, Singerstrasse 15, Bécs.

Raktár Budapest részére: Török József gyógyszerésznél Király-utcza 12.

Magyar királyi államvasutak.

192340—CIV. szám.

Éves bérletjegyek kiadása a nagykikinda-nagybecskereki vasuton 1898-ik évben.

A nagykikinda-nagybecskereki vasuton az 1897. évben életbelépteteett éves bérletjegyek az 1898-ik évben is ki fognak adatni.

Árait a következök:

Az I. osztályban 120 frt,
a II. „ 80 „
a III. „ 50 „ (388)

Ezen bérletjegyek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának titkári hivatalánál (Budapest, Andrássy-ut 75. sz.) rendelendök meg, amidön is a megrendelö látogatójegy nagyságu fényképe beküldendö, egyszersmind az illetönek neve, állása vagy foglalkozása és lakóhelye pontosan megjelölendö, a bérletjegyért esedékes pénzösszeg pedig 1 frt kiállitási illetékkel együtt a magy. kir. államvasutak központi pénztárához (Budapest, Andrássy-ut 75. sz.) bérmentve beküldendö. A fényképnek az utolsó idöböl kell származnia, hogy az illetö könnyen felismerhetövé legyen s amely fénykép ilyen czélokra használva még nem volt.

A bérletjegyek használatára nézve egyébként az azokra nyomtatott határozmányok mérvadók.

Budapest, 1897. deczember hó 31-én.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kitüntetések: Budapest 1896., Berlin 1893., Czernovicz 1886. stb. Arany-érem, érdem-kereszt-tel.

Angol sárgaréz-bútorokat

stylszerü, finom és tartós kivitelben készit a

HAZAI ELSŐ SZAB. FÉM- ÉS VASBUTOR-GYÁR,

Hochmann Lajos Budapest.

Központ és iroda: Rottenbiller-utcza 9.

Angol rézágyak, angol mosdók, angol éjjeli szekrények, angol consoltükrök, angol függönytartók (carnisse)

Képes árjegyzék kivánatra küldetik.

Üzletbolyitás: Erzsébet-körut 4. szám. Telefon. (1329)

Gyár: Angyalföld, Szent Erzsébet-ut 26. szám. Telefon.

A LEGSZEBB MAGYAR KÖNYV

Az összes magyar mükritikusok egyhangu véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

KISS JÓZSEF költeményei

illusztrált diszkiadása.

A legnagyobb negyedrét alaku, pompás diszkötésü mü tizennyolcz fénymetszetet (Heliogravur) tizenkét autotypikus szines mümellékletet és harmincz szövegképet foglal magában.

A képeket a nagybányai müvészkolónia tagjai festették:

Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Hollósy Simon, Réthy István és Thorma János.

A pompás diszmü ára fényes vászon-diszkötésben 24 forint,

tehát pazar kiállitása daczára, jutányosra van szabva.

A sajtó nyilatkozatai a műről:

Hock János a „Magyarország" XI/20-i számában:

„A nagybányai müvészek ezt a kiállitását (Kiss József illusztrációi) nem dughatjuk el ugy, hogy észre ne vegye egész Magyarország. Megnézheti mind, aki a szépért lelkesül, s megfürödhetik lelke az igazi érzéseknek harmatjában: e legtisztább szentelt vizben" — „Én legalább e kiállitásban megtaláltam, amit a müvészettől vártam. Mindegyik képen ott van a nemes felfogás, az ihlet, az érzés, amit már oly régóta nélkülöznek nálunk a szépért lelkesülők".

Lucián a „Magyarország" XII/23-számában:

„Diadala és büszkesége a magyar irodalomnak, hogy a kiadók becsvágyát ily magas fokon láthatjuk. Mintha költői ábrándot valósitana meg ez a munka, egy irodalmán lelkesen csüggő nemzet ábrándját, mely költőit a dicsőség fényében óhajtja látni. — Ezzel az érzéssel forgattuk a Révai Testvérek kiadásában megjelent diszes könyvet, mely eleganczia és müvészeti érték tekintetében páratlanul áll a magyar könyvpiaczon s mely a világ legelőkelőbb könyvpiaczain is megkülönböztetett tisztelotre tarthat számot.

Ignotus a „Magyar Hirlap" XI/28-i számában:

„A könyv formájáról, ugy gondolom, szó nélkül elismerjük, hogy ez a legszebb magyar könyv. A Franklin-Társulat s a müncheni hires Meisenbach czég remekelt ezzel a munkával, melyben a szöveg nyomásánál csak a képeké gondosabb s az eredeti képeknél csak a reprodukciójuk szebb. Ezek a képek meg fognak lepni mindenkit, mint ahogy a Révai-ék külön kiállitásán meg is leptek a meghivottakat, akik első nap idegenül fordultak el e gyönyörü különlegességektől, másnap azonban eljöttek rájok liczitálni."

Keszler József az „Országos Hirlap" XII/8-i számában.

„E mindenféle fölfordulással tele izgalmas órákban kopogtat ajtónkon Kiss József és hozza be hallatlan pompával diszitett nagy negyedrétü kötetét, melyben összes költeményeit küldi világgá. A csodálat, melyiyel eddig a lánglelkü költő iránt viseltettünk, e perczben ámulattá változott."

„A." a Budapesti Hirlap" XI/29-i számában:

„Ez a kiadás igazán müvészi alkotás és a magyar ipar is hátran kiállhat vele."

A „Magyar Kritika" decz. számában:

„Tény, hogy ami a külső kiállitást illeti, igy még magyar költőt meg nem becsültek, sem élőt, sem halhatatlan halottat."

Az „Országos Hirlap" XII/2-i számában:

„Kiss Józsefnek összes költeményeit adták ki Révai Testvérek, egy olyan kötetben, amiőhöz hasonló fényeset talán még nem produkált a magyar könyvészet."

Tóth Béla a „Pesti Hirlap" XII/2-i számában:

„A hetven vagy hány kép? fényes reprodukczió. És csodálom azt az uj müvésztechnikát: ugy festeni, hogy a kép csak a fénymetszés révén váljék azzá, aminek szánták. Szóval a másolat az eredeti."

Ágai Béla a „Magyar Ujság" XII/5-i számában:

„A Hollósy-iskola — a derék nagybányai fiuk — csodaszép rajzokat készitettek hozzája, a tipográfiai kiállitás pedig remek. Olyan könyv ez, mint amilyen magyar földön még nem jelent meg."

Székely Emil a „Függetlenség" XII/5-i számában:

„A köteten nincs rajta az ára. Megér száz pengőt."

Az „Uj idők" XII/5-i számában:

„Jó volna ezt a müvet a külföldre vinni. Onnan visszakerülne a hire s az ilyen visszhangnak könnyebben hisz a közönség, mint az eredeti szónak."

A „Nemzet" XI/27-i számában:

„Ez a könyv mutatja be igazán, milyen előhaladott a magyar nyomdai ipar."

A „Vasárnapi Ujság" XII/12/i számában:

„Kiss József költeményei most pazar diszü kötetben, illusztrálva jelentek meg. A müvészek, kik a kötet illusztrációjára vállalkoztak, a nagybányai müvésztelep tanárai és tagjai, fölfogásban ugy, mint előadási módban eltérnek a megszokott müvészi iránytól és sajátszerüségre törekszenek. Teljes elismeréssel kell szólanunk a diszmü nyomdai kiállitásáról. A Franklin-Társulat egy-egy diszmunkában a nyomdaipart, valódi müvészetté emeli.«

Minthogy az „Országos Hirlap" kiadóhivatala módot akar nyujtani, hogy előfizetői ezt a legszebb magyar könyvet könnyü szerrel megszerezhessék, a kiadóhivatal oly megállapodást létesitett a mü kiadóival, mely lehetővé teszi lapunk t. olvasóinak, hogy a müvet csekély havi részletfizetésre megrendelhessék.

Egymásután fizetendő 2 frtos havi részletfizetésre rendelhetik meg a diszmüvet az „Országos Hirlap" előfizetői, ha a munkát az alábbi rendelő-lapon megrendelik és a megrendelő lapot az „Országos Hirlap" kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP"

kiadóhivatala,

Budapest, VIII., József-körut 65. szám.

Az „Országos Hirlap" kiadóhivatala által megrendelem a mü kiadóitól Révai Testvérek irod. int. r.-t.-tól

Kiss József költeményei

illusztrált diszkiadását diszkötésben 24 forintért

és kötelezem magamat a mü átvételétől kezdve havonkint 2 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapesten fizetni, mig a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbizás utján (30 kr. postaköltség hozzászámitása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: Név és állás:

Ezen rendelő-lap kivágandó, levelező-lapra ragasztandó és az ORSZÁGOS HIRLAP czimére beküldendő.

Nyomatott az „ORSZÁGOS HIRLAP" körforgógépén, Budapest, VIII., József-körut 65. szám.